

ProCredit Bank

2023

RAPORTI VJETOR

Shqipëri

Misioni

Ne synojmë të jemi banka partnere për bizneset e vogla dhe të mesme (SME) në Shqipëri, si dhe për klientët individë që kanë kapacitet për të kursyer dhe që preferojnë të shërbehen nëpërmjet kanaleve digjitale. Ndjekim praktika bankare që promovojnë zhvillimin e qëndrueshëm dhe që janë të orientuara drejt ndikimit pozitiv social dhe mjedisor. Duke vepruar kështu, ne duam të gjenerojmë fitime të qëndrueshme afatgjata dhe të sjellim ndikim pozitiv në ekonominë e shoqërinë e vendit tonë.

Viti Financiar i Përmbledhur

FORCIM I POZICIONIT NË TREG

- Asetet totale të bankës në vitin 2023 kanë arritur në 426 milionë EUR, gjë që ka rezultuar në një rritje prej 19% nga viti i kaluar.
- Numri i klientëve tanë të biznesit SME pati një rritje të vazhdueshme gjatë gjithë vitit 2023, pavarësisht dinamikave të tregut.
- Patëm një rritje të konsiderueshme prej 31% të volumit të depozitave krahasuar me vitin e kaluar.
- Ne vazhdojmë të ruajmë një kapitalizim të qëndrueshëm, i cili reflektohet në një raport total të kapitalit rregullator prej 21.0%.

PERFORMANCË E MIRË FINANCIARE PËRTEJ SYNIMEVE

- Fokusi strategjik për rritjen e depozitave të klientëve i mundësoi bankës të arrijë një raport Depozitë ndaj Kredisë prej 119%, duke tejkaluar objektivin e planifikuar.
- Fitimi para tatimit dhe lejimit për humbjet nga kreditë u rrit për 80.5% krahasuar me vitin e mëparshëm, kryesisht falë një rritjeje prej 2.8% në marginën neto të interesit.

FOKUS I FUQISHËM MBI QËNDRUESHMËRINË

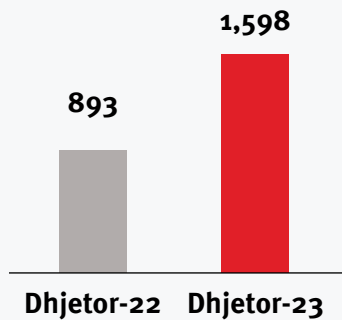
- Një pjesë e konsiderueshme prej 20.0% e portofolit tonë të kredisë i përket kredive të gjelbra, duke theksuar angazhimin tonë në investime për energjinë e ripërtërishme dhe në eficiencën e energjisë.
- Ruajtja e cilësisë së lartë të portofolit i atribuohet marrëdhënies së ngushtë me klientët tanë, e cila ka rezultuar në uljen e peshës së kredive jo performuese në 2.2%.

SYNIMET PËR VITIN 2024 DHE PERSPEKTIVA AFATMESME

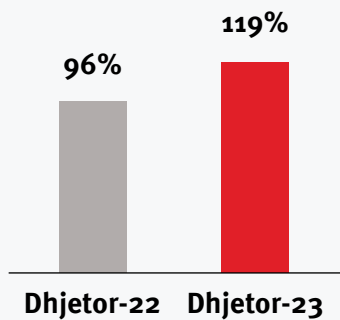

- Në vitin 2024, fokusi ynë vazhdon të jetë në mbështetjen e rritjes së portofolit tonë të kredive, me vëmendje të përkushtuar ndaj zgjerimit të mëtejshëm të portofolit tonë të kredisë së gjelbër.
- Ne jemi të përkushtuar të zgjerojmë bazën tonë të klientëve, si në sektorin retail ashtu edhe në atë të biznesit.
- Objektivi ynë kryesor do të jetë të arrijmë kthime të qëndrueshme të kapitalit dhe menaxhimin efektiv të raportit kosto-të ardhura.

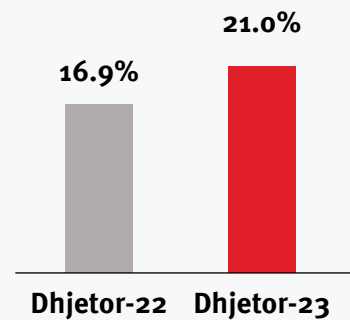
Fitimi i vitit
EUR Mijëra

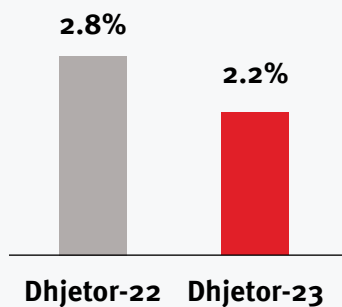
Raporti depozita-kredi

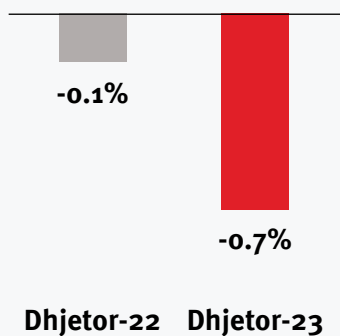
Total raporti i kapitalit rregullator

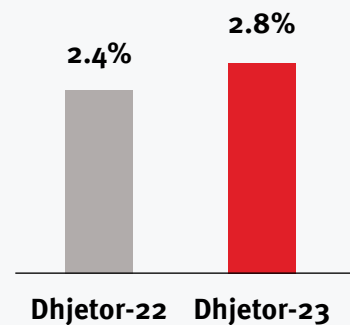
Përqindja e kredive joperformuese

Kostoja e rrezikut

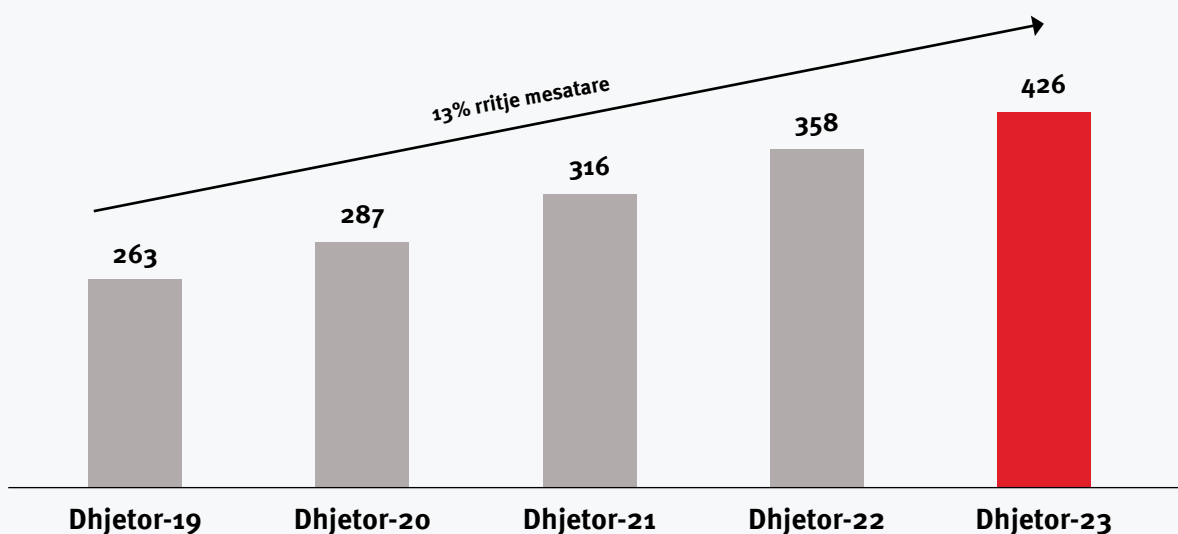

Margjina neto e interesit

Zhvillimi i pasurive ndër vite

EUR Mijëra

“Për informacione të hollësishme në lidhje me qasjen tonë për qëndrueshmëri, ndikimin tonë në kontributin për Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm, ju lutem referohuni publikimit të

ProCredit Group Impact Report

Përmbajtja

ProCredit Sot	8
Përqasja Digjitale.....	11
Përqasja Jonë Mjedisore.....	12
Përqasja ndaj Biznesit	17
Klientët Individë	18
Menaxhimi i Riskut	19
Toleranca ndaj Riskut / Përqasja e Procredit Bank Albania	21
Deklarata Gjithëpërfshirëse	23
Raporti i Audituesit të Pavarur dhe pasqyrat financiare	25

ProCredit Sot

Për gati tri dekada operimi në Shqipëri, ProCredit Bank ka demonstruar se përshtatet në mënyrë të duhur në një mjedis dinamik. Në thelb të kësaj qëndrueshmërie janë njerëzit tanë—një ekip i përzgjedhur me kujdes, i përbërë nga profesionistë të aftë dhe menaxherë të përkushtuar për të bërë një ndikim domethënës në shoqërinë tonë. Gjatë viteve, ne kemi kaluar nga ofrimi i mbështetjes financiare në adoptimin e një strategjie proaktive dhe të strukturuar, që përqafon digjitalizimin dhe promovon rritjen e qëndrueshme ekonomike. Në sektorin e klientëve individ, fokusi ynë është ofrimi i zgjidhjeve të përshtatshme digjitale për nevoja të ndryshme bankare. Ne kultivojmë një kulturë kursimi dhe përgjegjësie financiare duke ofruar shërbime të thjeshta dhe efektive, ndërsa ofrojmë gjithashtu këshilla profesionale për klientët tanë mbi vendimet e investimeve, transaksionet bankare dhe kursimet personale.

Në sektorin e biznesit, fokusi ynë mbetet në ofrimin e shërbimeve cilësore për bizneset e vogla dhe të mesme (SME), pasi besojmë se këto biznese krijojnë numrin më të madh të vendeve të punës dhe kontribuojnë në mënyrë të ndjeshme në ekonominë tonë. Në veçanti, ne bashkëpunojmë me kompani që nxisin inovacionin dhe synojnë të minimizojnë ndikimin e tyre në mjedis. Mbështetja e prodhimit lokal, turizmit dhe bujqësisë është një prioritet strategjik për vendin, pasi këto janë sektorë kyç të ekonomisë sonë. Afërsisht 12% e portofolit tonë të kredive të biznesit është dedikuar për mbështetjen e agrobizneseve, duke nxitur zhvillimin rural dhe rritjen ekonomike në rajonet më pak të zhvilluara. Qëllimi ynë është të inkurajojmë praktika të qëndrueshme bujqësore për klientët tanë; jemi të përkushtuar të mbështesim përpjekjet e tyre në këtë fushë. Duke promovuar teknologji të reja dhe duke përmirësuar njohuritë dhe aftësitë lokale, synojmë të rrisim produktivitetin e klientëve tanë dhe sektorit bujqësor në përgjithësi.

Në qendër të strategjisë sonë të përgjithshme është një zgjerim i rëndësishëm i prezencës në sektorin e SME-ve dhe klientëve individ, ku synojmë të amplifikojmë ndikimin tonë përmes inovacionit dhe një game më të gjerë klientësh. Për të arritur këtë, ne po bëjmë investime të konsiderueshme për të përmirësuar më tej kapacitetin e ekipeve tona, rrjetin tonë të degëve dhe zgjidhjet tona teknologjike. Megjithatë ofrojmë zgjidhje të përshtatshme përmes teknologjisë, banka është vazhdimisht duke rritur prezencën e këshilluesve financiar për t'u angazhuar në diskutime ballë për ballë me klientët tanë.

Ajo që e dallon ProCredit si një institucion financiar është përkushtimi ynë për të vlerësuar ndikimin mjedisor të veprimeve dhe aktiviteteve tona. Ne besojmë fort se ky përkushtim ndaj qëndrueshmërisë dhe përgjegjësisë rrit vlerën tonë dhe forcon lidhjen tonë me komunitetet që shërbejmë. Jemi të përkushtuar për të vendosur standarde për objektivat tona mjedisore, sociale dhe të qeverisjes. Aktualisht, 20% e portofolit tonë të përgjithshëm të kredive është i alokuar për Portofolin tonë të Gjellbër; synimi ynë është ta rrisim këtë në 25% në vitet e ardhshme.

Në ProCredit Bank Shqipëri, mbi 70% e stafit tonë janë femra. Ne jemi të përkushtuar për të promovuar barazinë gjinore duke rritur ndërgjegjësimin brenda ekipit tonë. Por gjithashtu, një fokus të rëndësishëm ka për ne fuqizimi i grave, si brenda institucionit ashtu edhe mes klientëve tanë, përmes programeve gjithëpërfshirëse që mbështesin sipërmarrjen e grave.

Së fundmi, shprehim mirënjohjen tonë të singertë për punonjësit tanë, të cilët me përkushtimin dhe angazhimin e tyre të madh kanë qenë esenciale për arritjen e rezultateve të shkëlqyera këtë vit. Përkushtimi i tyre i fortë kundrejt sjelljes etike ilustron qasjen tonë bashkëpunuese në biznes, në përputhje me qëllimin tonë për të pasur një ndikim pozitiv në shoqëri.

Anëtar i Drejtorisë Ekzekutive deri në 31 Dhjetor 2023
Mirsad Haliti

Banka ProCredit Sh.a Shqipëri zotërohet 100% nga ProCredit Holding me seli në Gjermani. Vetë banka nuk është pjesëmarrëse me aksione/kuota dhe nuk ka në pronësi ndonjë shoqëri tregtare tjetër. Përveç Asamblesë Aksionere, organet drejtuese kryesore të bankës janë: Drejtoria Ekzekutive, Këshilli Drejtues dhe Komiteti Kontrollit. Këshilli Drejtues i Bankës mbledhet katër herë në vit. Në të njëjtën frekuencë organizohen edhe takimet e Komitetit të Kontrollit. Këshilli Drejtues i Bankës përbëhet nga 5 anëtarë, Komiteti i Kontrollit dhe Drejtoria Ekzekutive përbëhen nga 3 anëtarë secili.

Mandati i anëtarëve të Këshillit Drejtues është 4 vjet, me të drejtë rizgjedhje. Mandati i anëtarëve të Drejtorisë Ekzekutive është 3 vjet, me të drejtë rizgjedhje. Mandati i anëtarëve të Komitetit të Kontrollit është 4 vjet me të drejtë rizgjedhje.

Më poshtë është përbërja e organeve drejtuese të bankës, deri në datën 31.12.2023:

Anëtar i Drejtorisë Ekzekutive:

Mirsad Haliti

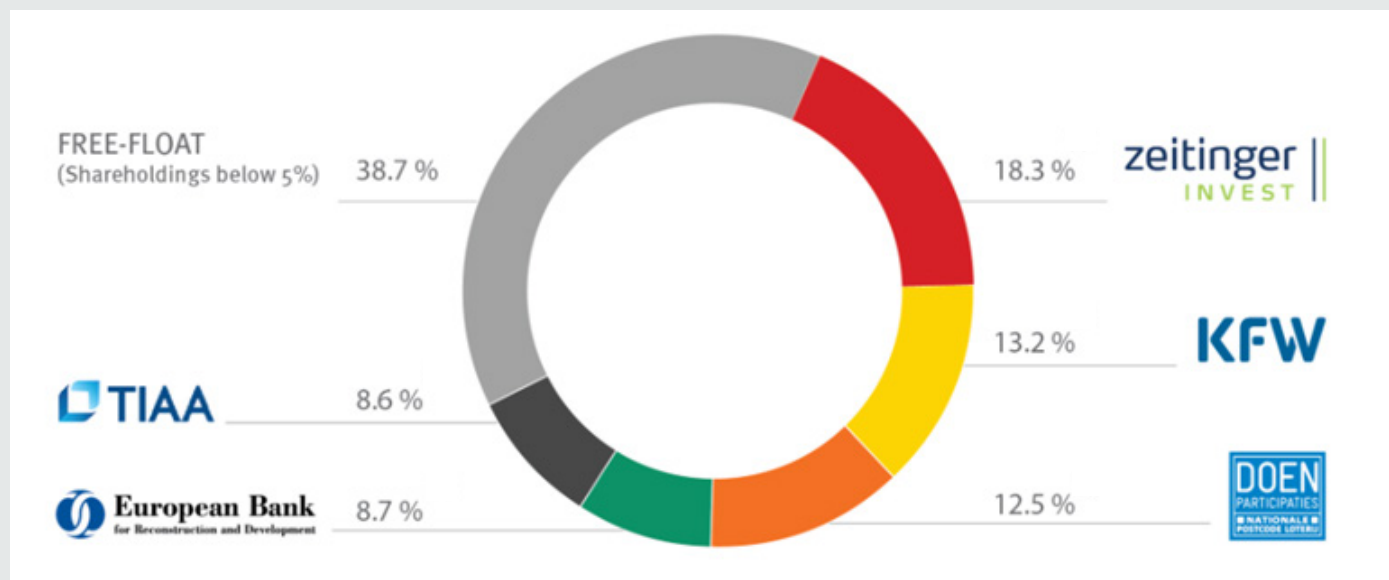
Anëtarët e Këshillit Drejtues:

Eriola Bibolli, Kryetare
Gabriel Schor
Jordan Damchevski
Jovanka Joleska Popovska
Christian Edgardo Dagrosa

Anëtarët e Komitetit të Kontrollit:

Jovanka Joleska Popovska
Vesna Paunovska
Nicole Kraft

Banka ProCredit Sh.A Shqipëri është në pronësi 100% të ProCredit Holding AG, kompania mëmë e grupit ProCredit, me orientim zhvillimin, i cili përbëhet nga banka tregtare për SME-të me fokus të veprimtarisë në Evropën Juglindore dhe Lindore.

Sipas njoftimeve për të drejtat e votës, në fund të vitit 2023, përafërsisht 52.7% e aksioneve në ProCredit Holding AG & Co KGaA i përkisnin aksionarëve kryesorë:

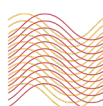
- Zeitinger Invest GmbH,
- Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW),
- DOEN Participaties BV, dhe
- Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH).
- ProCredit Staff Invest Beteiligungs GmbH është gjithashtu aksionar kryesor, me përafërsisht 3% të aksioneve.
- The Teachers Insurance and Annuity Association of America zotëron 8.6% të aksioneve.

Pjesa e aksioneve me ofertë publike, e përcaktuar nga bursa Gjermane si zotërimi më pak sesa pragu prej 5% i të drejtës së votës, më 31 dhjetor 2023 ishte afërsisht 38.7%, sipas njoftimeve për të drejtat e votës. Kjo përfshin investime prej më shumë se 3% në ProCredit Holding AG nga FMO (Netherlands Development Finance Company - Kompania Financiare e Zhvillimit në Holandë), BIO (Kompania Belge e Investimit për Vendet në Zhvillim), Omidyar-Tufts Microfinance Found (Fondacioni Mikrofinancës), MultiConcept Fund Management (Fondi i Menaxhimit MultiConcept), European Bank for Reconstruction and Development (Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim) and MainFirst.

FitchRatings
BB

ProCredit është e vlerësuar nga agjencia ndërkombëtare e vlerësimit Fitch Ratings.

E mbikëqyrur nga
BaFin

Ne punojmë sipas praktikave më të mira të bankimit dhe standardeve rregullatore në Gjermani, një sistem bankar që është vërtetuar se është më i qëndrueshmi në Evropë. Bankat ProCredit të konsoliduara janë nën mbikëqyrjen e BaFin - Autoriteti Federal Gjerman për Mbikëqyrjen Financiare.

Përqasja Digjitale

Në shpejtësinë e botës së sotme, zhvillimi, teknologjia dhe digjitalizimi po bëhen shtyllat kryesore të aktiviteteve bankare. Për ProCredit Bank, automatizimi i proceseve të brendshme dhe digjitalizimi i shërbimeve tona ofrojnë një avantazh konkurrues. Këto përparime lehtësojnë veprimet bankare për klientët tanë, duke garantuar siguri, shpejtësi dhe efikasitet. Ne jemi të angazhuar në përparimin e transformimit digjital në operacionet tona bankare për të ofruar shërbime të sigurt dhe të përshtatshme për klientët tanë, duke përsheptuar efikasitetin e proceseve tona të brendshme. Duke investuar dhe nxitur adoptimin e zgjidhjeve inovative dhe shërbimeve digjitale në bankën tonë, synojmë të udhëheqim rrugën drejt teknologjisë në vendin tonë.

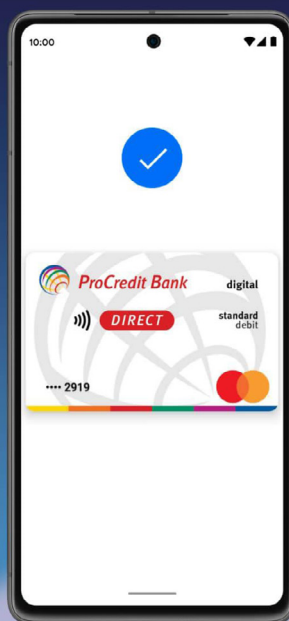
Platformat tona digjitale, e-Banking dhe m-Banking, janë fokusi ynë i vazhdueshëm. Ne jemi të përkushtuar për të ofruar dhe përmirësuar shërbimet që ofrojmë si bankë digjitale, me synimin për të ofruar zgjidhje intuitive dhe të shpejta për klientët tanë. Të gjitha shërbimet tona mbeten digjitale dhe do të vazhdojmë të investojmë në përmirësimin e tyre. Këshilluesit e klientëve në degët tona, si një "përmirësim njerëzor" i digjitalizimit, do të avancojnë më tej cilësinë e të gjitha shërbimeve bankare për klientët tanë.

ProCredit Bank është banka e parë në Shqipëri që ofron shërbimin Google Pay për të gjithë individët që kanë një telefon Android. Këshilluesit tanë të klientëve janë të përkushtuar në ofrimin e shërbimit të personalizuar, duke diskutuar me klientët për të kuptuar planet dhe kapacitetin e tyre financiar për të investuar. Ata synojnë të njohin klientët dhe nevojat e tyre financiare për t'i këshilluar në shërbimet bankare ose financiare që ata kanë nevojë.

Synimi i ProCredit Bank është të vazhdojë të ofrojë këto shërbime nëpërmjet kanaleve të ndryshme digjitale dhe alternative, duke i dhënë klientëve një gamë të plotë shërbimesh. Ne gjithashtu do të vazhdojmë të ofrojmë ekspertizë për nevojat e ndryshme financiare përmes këshilluesve tanë të klientëve. Digjitalizimi do të mbetet një drejtim strategjik për ProCredit Bank në vitet në vazhdim. Ne jemi të përkushtuar të qëndrojmë në krye të avancimeve teknologjike për t'u shërbyer më mirë klientëve tanë dhe për të ruajtur avantazhin tonë konkurrues.

**PAGESA TË SHPEJTA
DHE TË SIGURTA ME
GOOGLE PAY™**

**Shto Mastercard® tënd
në Google Wallet™.**

Përqasja Jonë Mjedisore

Kreditë e gjelbra luajnë një rol thelbësor në luftën kundër ndryshimeve klimatike dhe ngrohjes globale. Ato kontribuojnë në minimizimin dhe parandalimin e pasojave të ndryshimeve klimatike në mjedis, ekonomi dhe shoqëri.

Si pjesë e ProCredit Group, ProCredit Bank Shqipëri vepron mbi parimet e përgjegjshmërisë sociale në të gjitha operacionet e saj të përditshme. Ne i kushtojmë rëndësi të veçantë mbrojtjes së mjedisit dhe kontribuojmë në reduktimin e pasojave të ndryshimeve klimatike përmes procesit tonë të financimit. Rrjedhimisht, përgjatë viteve, banka jonë është angazhuar në shumë aktivitete për të rritur ndërgjegjësimin mjedisor, si për shembull: (i) përmes një sërë trajnimesh dhe ngjarjesh të organizuara për stafin tonë, klientët dhe palët e treta të interesuara; (ii) duke ndihmuar në përmirësimin e performancës mjedisore të bizneseve me të cilat punojmë përmes kredive të gjelbra dhe këshillimit për adoptimin e praktikave të qëndrueshme.

Rritja e portofolit të gjelbër të bankës është një tregues i përpjekjeve tona intensive në këtë drejtim. Në fund të vitit 2023, afërsisht 20.2% e portofolit total të bankës kanë qenë kredi të gjelbra. Në objektivat afatmesme, synojmë që portofoli i gjelbër të arrijë në 25%.

Që prej vitit 2011 banka ProCredit Shqipëri ka implementuar në mënyrë efektive Sistemin e Menaxhimit Mjedisor (EMS), i mbështetur në 3 shtyllat kryesore:

Menaxhimi i brendshëm mjedisor

Proceset tona të brendshme janë të projektuara për të reduktuar sistematikisht gjurmën tonë mjedisore.

Efikasiteti në infrastrukturën bankare dhe komunikimi i çështjeve mjedisore rrit ndërgjegjësimin dhe përdorimin efikas të burimeve në institucionet tona.

Menaxhimi i rrezikut mjedisor dhe social në kredidhënie

Ne synojmë të punojmë me ato biznese aktiviteti i të cilëve nuk dëmton mjedisin, ose rrezikon shëndetin, sigurinë dhe mirëqenien e punonjësve dhe komunitetit.

Përmes një qasje të kujdesshme ndaj vlerësimit të riskut, ne synojmë të minimizojmë impaktin mjedisor negativ të mundshëm nga operacioni i kredidhënies.

Kreditë e gjelbra

Ne promovojmë investimet e gjelbra dhe kursimet në vendet ku operojmë.

Ne mbështesim klientët që synojnë të përmirësojnë proceset e biznesit duke investuar në efikasitetin e energjisë, energjinë e rinovueshme ose mbrojtjen e mjedisit.

ProCredit Bank Albania është e përkushtuar të minimizojë në mënyrë të vazhdueshme gjurmën e saj mjedisore.

- 1 - Ne kemi përcaktuar objektivat tona për të reduktuar emetimet e CO₂ duke përmirësuar efikasitetin e energjisë, optimizuar konsumin e burimeve dhe duke nxitur përdorimin e energjisë së rinovueshme.
- 2 - Në vitin 2018, ne ishim ndër kompanitë e para në Shqipëri që filluam me zëvendësimin e makinave me karburant (lëndë fosile) me automjete elektrike. Si pasojë, sot e gjithë flota jonë e makinave është plotësisht elektrike ose plug-in hybrid.
- 3 - Në vitin 2018, ne ishim banka e parë në Shqipëri që investuam në panele fotovoltaike për vetë-konsum në zyrat tona qendrore, duke dhënë shembull për klientët tanë si dhe për bizneset e tjera që të fillojnë investimet e gjelbra.
- 4 - Ndikimi mjedisor dhe social i klientëve tanë të biznesit është një pjesë e rëndësishme e procesit tonë të vendimmarrjes. Në lidhje me këtë, përveç listës përjashtuese të publikuar në faqen tonë të internetit, në nivel grupi kemi implementuar edhe një strategji për prodhuesit e plastikës, bazuar në ndikimin negativ afatgjatë që kanë produktet plastike në mjedis dhe shëndet..

Kreditë e Gjelbra

Gjatë vitit 2023, portofoli i gjelbër në ProCredit Bank përbën 20.2% të totalit të portofolit të kredisë. Eksperienca jonë shumëvjeçare në dhënien e kredive të gjelbra në Shqipëri materializohet me zbatimin e praktikave më të mira dhe strategjinë e ndjekur ndër vite në procesin e vlerësimit dhe analizimit të planeve të investimeve të klientëve tanë.

ProCredit Bank është banka e parë në sektorin bankar shqiptar që ka dhënë kredinë e parë të gjelbër në vitin 2009. Në vitin 2018, kemi financuar projektin e parë fotovoltaike dhe sot jemi ndër bankat kryesore në financimin e projekteve të energjisë së rinovueshme për vetë-konsum. Rezultatet tona deri në dhjetor 2023 numërojnë 183 projekte në fotovoltaike me një kapacitet të instaluar të akumuluar prej 55.2 MWp.

Investimet e gjelbra në ProCredit Bank ndahen në tre kategori kryesore:

Investimet e Eficiencës së Energjisë

Investime që reduktojnë konsumin e energjisë me të paktën 20% (EE)

Investimet e Energjisë së Rinovueshme

Investime në sistemet e shpërndarjes ose gjenerimit të energjisë së rinovueshme (RE)

Investime miqësore me mjedisin

Investime në menaxhimin e mbetjeve ose bujqësisë organike (GR)

Temat tona kryesore materiale mbeten të njëjta midis kësaj periudhe raportuese dhe viteve të mëparshme, së bashku me përafrimin e tyre me SDG-të e përzgjedhura. Megjithatë, në këtë raport, ne kemi zgjedhur të përqendrohemi në përpunimin e pesë SDG-ve kryesore që përfaqësojnë më së miri ndikimin tonë

SDG GOALS	8	ZHVILLIMI EKONOMIK
	9	Ne kontribuojmë në zhvillimin ekonomik të shëndetshëm mjedisor dhe social në vendet
	10	në të cilat operojmë. Ne ofrojmë shërbime financiare të përgjegjshme dhe të qëndrueshme për NVM-të dhe mbështesim aktivitetet e biznesit lokal. Ne punojmë me kompani që nxisin inovacionin përmes investimeve moderne dhe që përpiqen të reduktojnë ndikimin e tyre mjedisor. Klientët tanë të biznesit, të cilët janë kryesisht aktivë në sektorët e prodhimit dhe shërbimeve, ndjekin strategji biznesi afatgjata dhe krijojnë punësim.
SDG GOALS	8	MENAXHIMI I KUJDESSHËM I RREZIKUT TË KREDISË
	11	Në operacionet tona të huadhënies, ne përpiqemi të minimizojmë ndikimet potencialisht të dëmshme ekonomike, mjedisore dhe sociale. Prandaj, ne nuk lejojmë që klientët tanë të mbingarkohen me borxh dhe nuk financojmë projekte të pasigurta ekologjikisht. Ne mbështesim klientët tanë gjatë gjithë cikleve të tyre ekonomike dhe operacionet tona të huadhënies janë të përshtatura për profilin e rrezikut të klientëve tanë të SME-ve. Duke qenë se rreziqet mjedisore dhe sociale mund të kthehen në rrezik financiar për klientin dhe në rrezik reputacioni për bankat tona, ne e konsiderojmë menaxhimin efektiv të rrezikut E&S si të domosdoshëm për një institucion krediti të qëndrueshëm.
	7	FINANCA TË QËNDRUESHME
	8	Ne aplikojmë një qasje gjithëpërfshirëse në nivel ekonomik, shoqëror dhe mjedisor për
	9	financimin e përgjegjshëm. Kur vlerësojmë qëndrueshmërinë ekonomike të një investimi,
	11	marrim parasysh të gjitha ndikimet e mundshme negative mjedisore dhe sociale. Ne
	12	ofrojmë instrumente financiare që u mundësojnë grupeve të klientëve tanë të realizojnë
	13	projekte inovative që janë të rëndësishme për ekonomitë lokale. Kreditë tona të gjelbra promovojnë teknologji miqësore me klimën. Ne i arrijmë objektivat tona të qëndrueshme financiare përmes zbatimit të rreptë të Listës sonë të Përrjashtimit dhe duke mbajtur një dialog aktiv me klientët tanë.

SDGS	16	QEVERISJA E KORPORATËS Vlerat tona të qarta, udhëzimet dhe strukturat organizative janë krijuar për t'u mundësuar punonjësve tanë të veprojnë me përgjegjësi dhe të nxisin besimin e klientëve tanë. Ne i japim përparësi hierarkive të sheshta, komunikimit në kohë dhe transparent, si dhe ekipeve të vogla e të fokusuara, në mënyrë që bankat tona të mund të (ri)veprojnë shpejt dhe në mënyrë të përshtatshme. Standardet tona shpesh shkojnë përtej kërkesave rregullatore vendore dhe ne nxisim një kulturë përputhshmërie midis të gjithë stafit. Këto dhe vlera të tjera janë të dokumentuara në Kodin tonë të Sjelljes. Ne i vendosim vetes standarde të larta të qeverisjes së korporatës dhe kërkojmë që klientët tanë të bëjnë të njëjtën gjë.
	16	PARTNERITETE TË BESUESHME DHE SHËRBIME TRANSPARENTE Ne kërkojmë të ndërtojmë partneritete afatgjata të besueshme dhe të qëndrueshme me klientët tanë të biznesit dhe privat. Stafi ynë analizon nga afër modelet e biznesit dhe idetë e investimeve të klientëve tanë, në mënyrë që ata të mund të japin këshilla të sigurt. Kjo kontribuon në zhvillimin e qëndrueshëm për klientët tanë të biznesit dhe i parandalon ata të mbingarkohen me borxhe. Ne gjithashtu mbështesim individët privatë, përfshirë pronarët e bizneseve, me shërbime llogarish transparente të strukturuar mirë, opsione kursimi dhe produkte huadhënieje, kryesisht nëpërmjet kanaleve digjitale të përshtatshme dhe të sigurt.
	8	TEKNOLOGJIA DHE INOVACIONI Ne promovojmë transformimin digjital në operacionet tona bankare për të ofruar shërbime të sigurt dhe të përshtatshme për klientët tanë dhe ne maksimizojmë efikasitetin në proceset tona të brendshme. Duke investuar në, dhe duke promovuar përdorimin e, zgjidhjeve inovative dhe me cilësi të lartë të bankave digjitale, ne përpiqemi të jemi një udhërrëfyes teknologjik në vendet tona të operimit. Ne gjithashtu vazhdojmë të forcojmë mbrojtjen tonë kundër sulmeve kibernetike për të siguruar një mjedis bankar vazhdimisht të sigurt dhe të besueshëm si për stafin tonë ashtu edhe për klientët tanë.
	7 8 11 12 13	MENAXHIMI I BRENDSHËM MJEDISOR Për të minimizuar gjurmën tonë mjedisore, ne analizojmë dhe monitorojmë vazhdimisht ndikimet që rezultojnë nga aktivitetet tona. Ne vendosim objektiva që janë krijuar për të reduktuar emetimet duke përmirësuar efikasitetin e energjisë, duke promovuar energjitë e rinovueshme dhe duke reduktuar konsumin e burimeve. Ne kemi dhënë një shembull për kompanitë në vendet tona të operimit duke miratuar standardet e ndërtimit të gjelbër dhe duke i certifikuar dukshëm përpjekjet tona. Ne publikojmë rregullisht arritjet tona mjedisore me synimin për të rritur ndërgjegjësimin e punonjësve dhe klientëve.
	5 8	VLERAT ETIKE DHE MJEDISI I PUNËS Ne kërkojmë të promovojmë një mjedis pune pozitiv të karakterizuar nga diversiteti, hierarkitë e sheshta dhe komunikimi i hapur. Ne krenohemi që kemi zhvilluar një qasje ndaj stafit që nuk mbështetet vetëm në kompensimin monetar. Qasja jonë etike ndaj bankave është plotësisht e integruar në kulturën tonë të korporatës. Ne promovojmë ndjeshëm pavarësinë dhe të menduarit kritik, përgjegjësinë, barazinë gjinore dhe drejtësinë midis stafit tonë. Sigurimi i shëndetit dhe sigurisë së punonjësve tanë është ndër prioritetet tona kryesore. Vlerat tona manifestohen në Kodin tonë të Sjelljes, i cili shërben si busull etike e grupit ProCredit.

5 8	REKRUTUES DHE PUNËDHËNËS I DREJTË Për të tërhequr dhe mbajtur punonjësit e duhur, ne kemi zhvilluar një proces transparent përzgjedhjeje të plotësuar me mundësi të drejta promovimi të brendshëm dhe shpërblimi. Drejtësia dhe komunikimi i hapur janë tiparet kryesore dalluese të procedurave tona të rekrutimit. Qasja jonë e bazuar në merita trajton çdo aplikant në të njëjtën mënyrë, pavarësisht gjinisë, origjinës apo lidhjeve. Ne gjithashtu i kushtojmë vlerë të madhe një strukture transparente pagash dhe me vetëdije përmbahemi nga ofrimi i bonuseve afatshkurtra, të lidhura me performancën. Shpërblimi i drejtë sigurohet duke kufizuar raportin ndërmjet niveleve më të larta dhe mesatare të pagave.
4 13	ZHVILLIMI I STAFIT Ne zhvillojmë kapacitetin e stafit përmes trajnimit të plotë të njohurive dhe aftësive, rishikimeve të rregullta të performancës dhe opsioneve të qarta të karrierës. Qasja jonë thekson rëndësinë e investimit në zhvillimin e vazhdueshëm personal dhe profesional. Ne i mbështesim punonjësit tanë duke ofruar mundësi sistematike për dialog dhe feedback dhe duke ofruar trajnime të vazhdueshme. Kurrikula jonë e zhvillimit profesional përfshin jo vetëm aftësitë bankare, por mbi të gjitha kurset e shkencave humane, duke inkurajuar stafin tonë të reflektojë mbi vlerat dhe rolin e tij në shoqëri dhe të mendojë në mënyrë të pavarur.

Shënim: ☐ Përfshirja në ndikimet negative të lidhura me tematikën, që kryesisht ndodhin gjatë marrëdhënieve tona të biznesit, është specifikuar me ngjyrë të kuqe. ☐ Përfshirja në ndikimet negative të lidhura me tematikën, që kryesisht ndodhin gjatë aktiviteteve tona, është specifikuar me ngjyrë të gjelbër.

Përqasja ndaj Biznesit

Ne besojmë në fuqinë e bizneseve të vogla dhe të mesme (SME) si shtylla kryesore të rritjes ekonomike dhe zhvillimit të shoqërisë në vend. Në thelb, ne jemi të përkushtuar për të mbështetur dhe fuqizuar bizneset e vogla dhe të mesme, duke njohur rolin e tyre jetik në krijimin e vendeve të punës dhe në nxitjen e zhvillimit ekonomik. Përmes qasjes sonë transparente dhe bashkëpunuese, ne kemi kultivuar partneritete të qëndrueshme me klientët tanë të biznesit, duke ofruar zgjidhje financiare të përshtatura dhe këshillim profesional për të përmbyshur nevojat e tyre unike.

Shërbimet tona bankare janë ideuar dhe krijuar për të nxitur rritjen e biznesit dhe për të përmirësuar efikasitetin e tyre. Duke bashkëpunuar me ne, bizneset e vogla dhe të mesme mund të kenë akses në një gamë shërbimesh të specializuara dhe këshilla financiare nga këshilluesit tanë të biznesit, të cilët janë të përkushtuar për të ndihmuar bizneset të zhvillohen dhe të kenë sukses. Qëllimi ynë është të krijojmë partneritete të qëndrueshme me bizneset në vend, duke u ofruar atyre mjetet dhe burimet që u nevojiten për të ecur përpara në një treg konkurrues.

Ne vendosim një theks të fortë në praktikat financiare të përgjegjshme, duke siguruar që klientët tanë të marrin shërbim dhe mbështetje të personalizuar, të përshtatura për kërkesat specifike të biznesit të tyre. Koncepti i biznesit “Haus Bank” u ofron subjekteve akses në një paketë produktesh dhe shërbimesh të përshtatura për industrinë e tyre, me qëllim rritjen dhe pozicionimin e tyre në treg.

Viti i kaluar ka qenë tepër i suksesshëm për ne, me arritje dhe performancë pozitive në të gjitha indikatorët. Ne kemi pasur zhvillime të rëndësishme në mbështetjen e projekteve të klientëve tanë dhe në nxitjen e rritjes së përgjithshme të bizneseve të tyre. Kjo përfshin përmbyshjen e nevojave dhe objektivave të investimeve të klientëve tanë. Asetet tona totale kanë përjetuar një rritje të konsiderueshme, ndërsa baza jonë e depozitave është rritur në mënyrë mbresëlënëse me 31%. Këto shifra pasqyrojnë nivelin e lartë të besimit që klientët tanë kanë tek ne, banka e vetme gjermane në vendin tonë.

Një fokus i rëndësishëm ka qenë mbështetja e projekteve të gjelbra, duke forcuar pozicionin tonë si lider në këshillimin, mbështetjen dhe financimin e këtyre iniciativave. Veçanërisht, projektet e energjisë së rinovueshme dhe të energjisë eficiente tani përbëjnë mbi 20% të portofolit tonë të kredive. Duke investuar në panele diellore, përmirësimin e makinerive dhe zbatimin e masave miqësore me mjedisin, bizneset mund të reduktojnë kostot, të rrisin produktivitetin dhe të krijojnë një mjedis pune më të shëndetshëm. Për më tepër, duke qenë një institucion me ndikim të lartë në shoqëri, vitin e kaluar paraqitëm ofertën preferenciale për gratë në biznes, duke mbështetur përparimin e pozitës së tyre sociale dhe ndikimin ekonomik.

Ne kemi vazhduar të investojmë shumë në trajnimin dhe zhvillimin e stafit, duke synuar përparimin e karrierës së tyre dhe përmirësimin e cilësisë së shërbimeve të ofruara për klientët tanë. Viti i kaluar gjithashtu kishte një rritje të konsiderueshme të numrit të stafit tonë, një trend që planifikojmë ta vazhdojmë këtë vit për të mbështetur zgjerimin e mëtejshëm të aktiviteteve dhe ndikimit tonë në rajon.

Banka ProCredit mbetet e përkushtuar ndaj ekselencës dhe inovacionit, duke siguruar që të plotësojmë dhe tejkalojmë pritshmëritë e klientëve tanë.

“Bashkohuni me ne në këtë udhëtim drejt suksesit dhe le të jemi partneri juaj i besuar në arritjen e objektivave tuaja të biznesit”.

Klientët Individë

ProCredit Bank synon të përmirësojë pozicionin e saj si bankë e perzgjedhur për klientët retail duke ofruar një gamë të plotë shërbimesh bankare, përmes një modeli që integron teknologjinë bashkëkohore me praninë fizike të stafit në degët tona. Klientët kanë mundësinë të zhvillojnë takime direkte me një ekip këshillues të përkushtuar, veçanërisht kur diskutojnë çështje të rëndësishme si investimet, planifikimi i kursimeve ose nevojat për financim.

Njëkohësisht, ne përpiqemi të pozicionohemi si një bankë tërheqëse për klientët individë. Për të arritur këtë qëllim, ne promovojmë një kulturë kursimi, ofrojmë norma interesi transparente dhe synojmë të jemi partner financiar për investime afatgjata. Si bankë e preferuar për klientët individë, ne kemi krijuar partneritete me kompani ndërtimi, duke i mundësuar klientëve me të ardhura ekonomike të qëndrueshme të financojnë blerjen e shtëpive pa kërkuar hipotekë.

Për të avancuar këto iniciativa, fokusi i bankës përfshin investime të vazhdueshme jo vetëm në teknologji, duke siguruar platforma moderne dhe të sigurta, por edhe në trajnimin e vazhdueshëm të stafit, duke njohur stafin tonë si aset in të më të vlefshëm.

Menaxhimi i Riskut

Banka ProCredit e përcakton rrezikun e kredisë si humbjet që pësojmë nëse pala në transaksion nuk mundet t'i përmbushë detyrimet kontraktuale, as tërësisht, as me kohë. Banka e bën dallimin ndërmjet rrezikut të kredisë të klientit dhe rrezikut të palës së kundërt në kontekst të rrezikut të përgjithshëm kreditor (përfshirë rrezikun e kredidhënësit). Rreziku kryesor për ne është rreziku i kredisë dhe ekspozimet ndaj kredive.

Veprimtaria kryesore e Bankës ProCredit është t'u japë mbështetje financiare klientëve SME si dhe individëve që vlerësojnë kursimet dhe zgjedhin investime afatgjata. Banka ka fokus edhe bizneset shumë të vogla, që mund të përfshijnë biznese familjare dhe prodhues bujqësorë.

Objektivat e menaxhimit të rrezikut të kredisë janë arritja e cilësisë së lartë të portofolit të kredive, përqendrimi të ulët të rrezikut brenda portofolit të kredive dhe mbulimit të duhur të rrezikut të kredisë me dispozita të humbjes së kredisë.

Korniza e Bankës për menaxhimin e rrezikut të kredisë paraqitet në politikat dhe standardet relevante, që mbështeten tek politikat e Grupit ProCredit dhe parashtrojnë parimet thelbësore të Bankës për menaxhimin e tij. Këto strategji, kur merren në tërësi, ilustrjnë veprimtarinë e suksesshme të kredidhënies të Bankës ProCredit për ekonominë në zhvillim dhe në tranzicion. Për më tepër, këto dokumenta janë tërësisht në përputhje me ligjet dhe rregulloret e Bankës së Shqipërisë. Kështu, politikat dhe standardet përcaktojnë masat për zbutjen e riskut për fazën e paradisbursimit (vlerësimi i riskut të kredisë) dhe fazën e pasdisbursimit (monitorimi i rregullt i gjendjes financiare, shqyrtimi i treguesve të paralajmërimit të hershëm dhe menaxhimi i kredive intensive dhe problematike).

Banka përdor disa qasje për të kufizuar rrezikun e kredisë gjatë procesit të menaxhimit të tij, që përfshin edhe shqyrtimin tërësor të kapacitetit të borxhit të klientëve tanë. Këtu mund të hyjë ndërmarrja e disa hapave për të shmangur borxhin, shqyrtimi i rregullt i ekspozimit të kredive dhe menaxhimi nga afër i ekspozimit të kredive problematike. Për më tepër, shfrytëzimi i proceseve të dizajnuara mirë dhe të dokumentuara mirë, parimi i katër syve, marrëdhëniet afatgjata dhe komunikimi i rregullt me klientë, si dhe investimi në staf të trajnuar mirë dhe të motivuar ndihmojnë për zbutjen e rrezikut kreditor. Gjithashtu, analiza e portofolit është një nga kompetencat më thelbësore të bankës sonë. Për shkak të mjedisit makroekonomik shumë dinamik ku ne veprojmë, kjo zbatohet si për bankën ProCredit, ashtu dhe për Grupin.

Banka përdor sistem të monitorimit të portofolit të kredive që është në përputhje me Standardin Ndërkombëtar të Raportimit Financiar (IFRS 9) që identifikon dhe menaxhon problemet e mundshme që herët. Megjithatë, vendimmarrja e bankës mbështetet edhe në disa analiza makroekonomike me theks tek analiza e tregut dhe sektorëve ekonomikë.

Një tjetër faktor që kontribuon që Risku i kredisë të jetë risk i menaxhuar mirë dhe që portofoli i bankës ProCredit të jetë mjaft i diversifikuar është që çdo përqëndrim potencial i riskut të vlerësohet gjerësisht për ndikimin që ka mbi aftësinë e bankës për ta përthithur. Diversifikimi i grupeve të klientëve përbëhet nga një shkallë e gjerë e sektorëve ekonomikë dhe grupeve të klientëve, përfshirë kompani të mesme, të vogla dhe shumë të vogla, si dhe klientë individë dhe institucione. Banka ProCredit gjithashtu synon t'u ofrojë klientëve produkte të qarta dhe lehtë të kuptueshme, që rezultojnë në nivel të lartë të transparencës për të dyja palët. Ne përdorim një shumëllojshmëri të teknikave për menaxhimin e riskut kreditor kur merremi me kategori të ndryshme të klientëve dhe me ekspozime të kredive, si ndarja e detyrave për ekspozimin e kredive dhe vogla dhe të mesme, zbatimi i procedurave të standardizuara dhe të testuara të kredive që u jepen klientëve individë, identifikimi i kriterëve për vendimmarrje për kredi, zbatimi i kërkesave të ndryshme për kolateral në bazë të shumës së kredisë dhe dokumentimi i historisë së kredisë së klientit. Për më tepër, vlerësimi i kolateralit bëhet nga kompani të treta të licensuara, duke ulur kështu riskun e ndërlidhur me vlerësimin e kolateralit. Për shkak se shumica dërrmuese e kredive të bankës paguhet në këste mujore, mospërmbushja e detyrimeve kontraktuale nga ana e kredimarrësit konsiderohet si paralajmërim i hershëm i mospagesës potenciale, gjë që nxit reagim të menjëhershëm nga banka. Mekanizmi i monitorimit, që shfrytëzon treguesit e paralajmërimit të hershëm, i mundëson Bankës të veprojë me shpejtësi në rast të mospagesës së mundshme.

Analiza jonë 360 gradëshe për vlerësimin e klientit dhe të ekspozimit.

Nevojat e përgjithshme të klientit, përveç kërkesës aktuale dhe veprimtarisë së mundshme me klientin në të ardhmen. Kjo përjasje është pjesë e konceptit të Hausbank dhe marrëdhënies afatgjatë me klientin.

Shkallën e mbulimit me kolateral, në bazë të kolateralit të disponueshëm dhe në përputhje me kërkesat për kolateral.

Strukturën e pronësisë, aftësitë dhe përvoja menaxheriale, organizimi i kompanisë (p.sh., plani i vijueshmërisë), modeli i biznesit, prirjet dhe zhvillimi i tregut.

Qasja e klientit për ndikimin mjedisor, shoqëror, shëndetësor dhe të sigurisë së veprimtarisë së biznesit.

Fuqia financiare dhe kapaciteti për të përmbushur detyrimet financiare me anë të niveleve të likuiditetit, përfitueshmërisë dhe aftësisë paguese, risqeve të mundshme për fuqinë financiare dhe se si janë menaxhuar këto risqe.

Gjatë viteve fiskale 2020-2023, menaxhimi i riskut të kredisë, ka qenë fokusi kryesor. Njohuritë tona të zgjeruara për tregun dhe përzgjedhja e kujdesshme e klientëve të Bankës ProCredit i kanë kontribuar menaxhimit të kujdesshëm të riskut të kredisë. Pas shpërthimit të COVID-19 në vitin 2020, Banka ProCredit ndërmoi disa hapa konkrete për të parandaluar përkeqësimin e cilësisë së portofolit të kredive. Ndërkohë në vitin 2021 konflikti Ukrainë-Rusi, impaktoi gjerësisht ekonominë globale. Pertej masave të marra gjatë Covid, banka ProCredit e intensifikoi monitorimin vjetor të klientëve duke përditësuar analizën e riskut për të gjithë klientët biznes. Gjatë këtij procesi, konsideratë iu dha ndikimit që konflikti Ukrainë-Rusi pati tek sektorët ekonomikë dhe ndikimit individual tek likuiditeti dhe kapaciteti pagues i kompanive. Në vijimësi dhe të impaktit të rritjes së normave të interesit në sistemin bankar si efekt i rritjes së normës bazë, banka analizo i me kujdes mundësinë e një risku më të lartë të lartë n

Si rezultat i këtyre monitorimeve të intensifikuara për periudhat përkatëse të portofolit të kredive, u ul klasifikimi i riskut aty ku ishte e nevojshme dhe u ndërmorën masa rristuruese për të parandaluar mospagesat e mundshme. Risku i kredisë vazhdon të jetë prioritet edhe në vitin 2024, si në baza të portofolit, ashtu edhe ato individuale. Ne mund t'i parashikojmë sfidat e mundshme ose kërkesat për financim gjatë zhvillimit të aktivitetit të biznesit të klientëve tanë pasi i vëzhgojmë ata nga afër.

Toleranca ndaj Riskut

Përqasja e Procredit Bank Albania

Banka thekson në mënyrë të qartë se nuk përfshihet në linja spekulative të biznesit. Orientimi i përgjithshëm është drejt stabilitetit, veçanërisht në lidhje me situatën e të ardhurave dhe profilin e rrezikut të bankës. Aspekti i parë i rëndësishëm në përcaktimin e oreksit të rrezikut të Bankës është profili i synuar i rrezikut, i cili pasqyrohet drejtpërdrejt nga modeli i saj i biznesit. Ndaj, oreksi i rrezikut i Bankës ProCredit shprehet, ndër të tjera, nëpërmjet parimeve të mëposhtme të politikave të biznesit:

- Përgjegjshmëri në ofrimin e shërbimeve bankare, me qëllim zhvillimin, duke përfshirë një nivel të lartë ndërgjegjësimi ndaj rrezikut mjedisor/social/të qeverisjes (ESG);
- Fokusim në aktivitetin kryesor: ofrimi i shërbimeve financiare për NVM-të;
- Ofrimi i produkteve financiare të thjeshta dhe transparente për klientët e synuar (IP);
- Shërbime bankare moderne nëpërmjet kanaleve elektronike;
- Shmangia e përqendrimeve të rrezikut;
- Përzgjedhje e kujdesshme e klientëve të Biznesit dhe klientë individ me objektiv bashkëpunimin afatgjatë;
- Një proces i strukturuar, me shumë faza i përzgjedhjes së stafit si dhe trajnim i kujdesshëm i tij, gjatë të cilit i kushtohet një rëndësi e veçantë aspekteve etike, sociale dhe mjedisore;
- Një kulturë e jetuar e rrezikut, që nënvizon përgjegjësinë e secilit punonjës nën kontekstin e marrjes së reziqeve dhe që thekson komunikimin e hapur dhe strukturën e sheshtë hierarkike.

Bazuar në këto parime të përgjithshme, Banka kryen çdo vit, dhe ad-hoc nëse është e nevojshme, një proces inventarizimi të rrezikut, për të vlerësuar se cilat reziqe mund të kenë një ndikim të rëndësishëm negativ në pozicionin financiar (përsa i përket mjaftueshmërisë së kapitalit, përfitueshmërisë dhe likuiditetit).

Pasi janë identifikuar të gjitha rreziqet, një aspekt i dytë i rëndësishëm është shuma maksimale e rrezikut që Banka është e gatshme të marrë dhe mund të pranojë përkundrejt kapitalit dhe likuiditetit që ka në dispozicion. Oreksi i rrezikut përkufizohet si rreziku i përgjithshëm i agreguar për të gjitha llojet e veçanta të rrezikut, që Banka është e gatshme të marrë përsipër, në mënyrë që të arrijë objektivat e saj strategjike dhe planin e biznesit. Rrjedhimisht, drejtimi i bankës ka përcaktuar oreksin e saj ndaj rrezikut nëpërmjet procesit të vlerësimit të brendshëm të mjaftueshmërisë së kapitalit (PVBKM) dhe nëpërmjet procesit të vlerësimit të brendshëm të mjaftueshmërisë së likuiditetit (PVBML). Parimi themelor është se banka nuk mund të ndërmarrë reziqe më të mëdha se sa është në gjendje të përballojë, në këtë mënyrë sigurohet në çdo kohë niveli i duhur i kapitalit dhe likuiditetit. Në mënyrë që, të arrihet mjaftueshmëria e kapitalit dhe nivelet e duhura të likuiditetit përgjatë gjithë kohës, është i nevojshëm administrimi individual dhe i kujdesshëm i reziqeve kryesore. Oreksi i rrezikut përcakton gjithashtu përqasjen ndaj administrimit të rrezikut në bankë, që përfshin të gjitha politikat, standardet, udhëzimet, instrumentet e administrimit, raportimin e rrezikut, kontrollet dhe proceset, si dhe qeverisjen e rrezikut.

ICAAP

Perspektiva normative

Me qëllim sigurimin e përhershëm të perspektivës normative, drejtimi i bankës përcakton limitet dhe treguesit e paralajmërimit të hershëm, të cilët janë në përputhje me kërkesat rregullatore, siç përcaktohen nga Banka e Shqipërisë (BSH) dhe nga Grupi ProCredit.

Perspektiva ekonomike

Bazuar në modelin e thjeshtë të biznesit dhe profilin e qëndrueshëm të rrezikut, së bashku me proceset e forta dhe të shëndetshme të administrimit të rrezikut, drejtimi i bankës përcakton se një maksimum prej 80% e potencialit të mbajtjes së riskut (i quajtur burimet e disponueshme për mbulimin e rrezikut, RATCR) mund të përdoren për mbulimin e reziqeve nën perspektivën ekonomike. Në përputhje me strategjinë e biznesit dhe atë të rrezikut, Banka ndërmerr rreziqet e rëndësishme si më poshtë dhe përcakton këto përqindje ndaj RATCR në perspektivën ekonomike:

Rreziku i kredisë: Duke qenë se Banka është “Hausbank” për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme dhe fokusohet tek ofrimi i shërbimeve financiare, rreziku i kredisë paraqet kategorinë më të rëndësishme për bankën. Rrjedhimisht, kësaj kategorie i caktohet përqindja më e lartë (51%) e RATCR-së së Bankës. Falë stafit të mirë-trajnuar, si dhe sistemit të konsoliduar të kontrollit të brendshëm dhe instrumenteve të ndryshme të përdorura

specifikisht për administrimin e **rrezikut operacional** (siç është baza e të dhënave e ngjarjeve të rrezikut operacional), Banka historikisht ka pësuar humbje të niveleve të ulëta nga rreziku operacional (duke përfshirë dhe atë të mashtrimit). Për rrjedhojë, kësaj kategorie i caktohet një përqindje relativisht e vogël prej 13% të RAtCR-së.

Meqënëse është thujse e pamundur përputhja e plotë e riçimit të aktivëve dhe detyrimeve të Bankës dhe tregu financiar lokal ofron në mënyrë shumë kufizuar mekanizma për mbrojtjen e **rrezikut të normës së interesit**, atëherë pranimi i këtij rreziku në një shkallë të caktuar është i nevojshëm për arritjen e objektivave strategjikë. Ndaj, kësaj kategorie i është caktuar përqindja prej 13% të RAtCR-së. Ndonëse Banka ndjek një strategji konservative përse i përket **rrezikut të kursit të këmbimit**, dhe synon t'i mbajë pozicionet valutore të mbyllura në masën maksimale të mundshme, shmangia e plotë e rrezikut valutator në rrethana të caktuara është e pamundur. Prandaj, kësaj kategorie i është caktuar përqindja prej 3% e RAtCR-së. Gjithashtu, 20% i mbetur i RAtCR-së përfaqëson një rezervë mbrojtëse me synimin e mbulimit të rreziqeve të tjera, gjithashtu dhe skenarët e stresit.

ILAAP

Oreksi/toleranca ndaj rrezikut të likuiditetit përcaktohet nëpërmjet një sërë treguesish me limitet dhe nivelet e paralajmërimit të hershëm (sinjalizues) përkatës, të cilët synojnë të masin dhe kufizojnë rreziqet e ndërmarra, nën dimensione të ndryshme. Limitet e vendosur së brendshmi janë më shtrëngues sesa ata të përcaktuar në kuadrin rregullator, duke siguruar në këtë mënyrë një përjasje të kujdesshme në lidhje me administrimin e rrezikut të likuiditetit. Gjithashtu, bazuar në kërkesat e politikës së brendshme, Banka monitoron, vlerëson dhe administron rrezikun e likuiditetit bazuar në një model të brendshëm, ku përputhshmëria me limitet dhe nivelet e paralajmërimit të hershëm duhet të sigurohet në çdo kohë.

Deklarata Gjithëpërfshirëse

Në kuadër të përcaktimeve dhe parimeve të vendosura në Rregulloren e Bankës së Shqipërisë “Mbi parimet bazë të drejtimit të bankave dhe degëve të bankave të huaja dhe kriteret e miratimit të administratorëve të tyre” Banka ProCredit sh.a. deklaron se: Në bazë të statutit të Bankës ProCredit, Anëtarët e Këshillit Drejtues, si dhe Anëtarët e Komitetit të Kontrollit të Bankës, nuk paguhen për kryerjen e detyrave të tyre por marrin një dietë të përshtatshme për shpenzimet, e cila përcaktohet herë pas here nga Asambleja e Aksionerëve.

Anëtarët e Drejtorisë Ekzekutive të Bankës ProCredit, si drejtuesit më të lartë ekzekutiv dhe në përputhje me profilin e riskut të bankës paguhen në bazë të një page mujore fikse shuma bruto e agreguar vjetore e së cilës është 36,398,422 lekë. Struktura e pagave për anëtarët e Drejtorisë Ekzekutive përfshin edhe një pjesë të pagës që paguhet aksione të ProCredit Holding. Politikat e shpërblimit të bankës konsistojnë në shpërndarjen e pagës fikse mujore për punën në raport me pozicionin, eksperiencën, përgjegjësitë dhe detyrat që ka çdo punonjës, si dhe në mosdhënien e bonuseve shtesë. Politikat dhe praktikatat e shpërblimit janë të mirëdokumentuara dhe transparente për stafin, përsa i përket elementeve përbërës dhe kriteret e përfitimit të tyre.

Mënyra të tjera të shpërblimit për punonjësit jepen në formën e:

- Paketa e Sigurimit Shëndetësor Privat, ku përfshihet paketa e kontrollit mjekësor, e cila ofron mbulimin e ekzaminimeve shëndetësore duke filluar nga checkup-i rutinë vjetor;
- Paketa udhëtimi dhe qiraje;
- Paketa telefonie.

Me qëllim legjitimitetin, sigurinë dhe zbatimin efektiv përgjatë veprimtarisë së saj, Banka ProCredit përcakton dhe zbaton aktet sa më poshtë:

- Politika dhe procedura të administrimit të riskut;
- Procedura për kriteret e emërimit dhe dokumentacionin për miratimin nga Banka e Shqipërisë të administratorëve të bankës;
- Procedura për garantimin e përputhshmërisë ligjore me rregulloret e jashtme.

Politika e Pagave është në linjë me politikën e pagave të grupit të bankave ProCredit, si dhe përcakton rolin që ProCredit Holding luan në lidhje me politikën e brendshme. Qëllimi i kësaj politike është të përcaktojë bazat mbi të cilat është ngritur struktura e pagave. Gjithashtu i është bërë referencë ndryshimeve në pozicione, strukturës organizative të institucionit dhe kërkesave të trajnimeve për çdo grup pagash. Struktura e pagave të bankës është një komponent thelbësor i politikës së Burimeve Njerëzore. Ajo synon të ofrojë një kornizë të thjeshtë dhe koherente të niveleve të pagave për të gjitha pozicionet në ProCredit si edhe rrugët e qarta për zhvillimin e karrierës. Çdo pozicion në bankë shfaqet në strukturën e pagave me një rang page që përbëhet nga një numër i caktuar i hapave të pagave që mund të përdoren në varësi të performancës së çdo punonjësi.

Parimi i një page fikse (jo të ndryshueshme) riafirmohet me forcë si një element kyç i politikës së pagave të institucionit. Jo vetëm që bonuset e bazuara në performancë janë shfuqizuar, por edhe përfitimet financiare shtesë, të tilla si paga mujore e trembëdhjetë apo e katërbëdhjetë, pagesat e çdo lloji, kupona, shpenzime pushimesh, etj. gjithashtu nuk praktikohen. Kjo bëhet për të siguruar një formë të qëndrueshme të shpërblimit për punonjësit tanë për një afat të gjatë, më tepër se një paketë e paparashikueshme që mund të ndryshohet. Pozicionet janë të ndërlidhura me njëri-tjetrin, duke pasqyruar shkallët e ndryshme të kompleksitetit dhe kontributit në zhvillimin e Bankës. Numri i pozicioneve të ndryshme në rrjetin e pagave kufizohet qëllimisht për të pasqyruar organizimin relativisht të sheshtë hierarkik të bankës. Të pasurit e një kuadri të qartë pagash ilustron haptazi identitetin e bankës ProCredit, në koherencë me bankat ProCredit të grupit që ndajnë vizionin e përbashkët duke i mbledhur të gjithë punonjësit e tyre nën të njëjtën “çati” parimesh.

Rritjet vjetore të pagave janë subjekt analize performance, kontributi dhe përkushtimi individual të punonjësit, zhvillimi profesional dhe vendimmarrje në Komitetin e Burimeve Njerëzore.

Komiteti i Burimeve Njerëzore orienton zhvillimin e Burimeve Njerëzore në institucion nëpërmjet diskutimit dhe vendimmarrjes së çështjeve strategjike që zakonisht propozohen nga Njësia e Burimeve Njerëzore, Anëtarët e Drejtorisë Ekzekutive, anëtarë të Komitetit të Burimeve Njerëzore, si edhe propozime të cilat mund të vijnë nga drejtuesit e Njësive të Biznesit ose Departamenteve/Njësive pranë Zyrave Qendrore. Komiteti i Burimeve Njerëzore mbledhet të paktën një herë në tre muaj.

Raporti i Audituesit të Pavarur dhe pasqyrat financiare

ProCredit Bank Sh.a.

Raporti i Auditorit të Pavarur dhe
Pasqyrat Financiare sipas Standardeve
Ndërkombëtare për Raportimet Financiare
për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

Përmbajtja

Raporti i auditorit të pavarur.....	28-29
Pasqyra e përfitimit ose humbjes dhe të ardhura të tjera të përgjithshme.....	30
Pasqyra e pozicionit financiar	31
Pasqyra e përfitimeve në kapital	32
Pasqyra e fluksit.....	32
Shënime për pasqyrat financiare	34-95

Raporti i Auditorit të Pavarur

Për Aksionerët dhe Strukturat Drejtuese të ProCredit Bank Sha

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të ProCredit Bank Sha (Banka), të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar datë 31 dhjetor 2023, dhe pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera të përgjithshme, pasqyrën e ndryshimeve në kapital dhe pasqyrën e fluksit monetar për vitin e përfunduar në atë datë, dhe shënimet për pasqyrat financiare, duke përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme të kontabilitetit. Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare shoqëruese paraqesin në mënyrë të drejtë, në të gjitha aspektet materiale, pozicionin financiar të Bankës më datë 31 dhjetor 2023, dhe performancën e saj financiare dhe flukset monetare të saj për vitin e përfunduar në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për opinionin

Ne e kryem auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve përshkruhen më tej në seksionin e raportit tonë mbi Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Financiare. Ne jemi të pavarur nga Kompania në përputhje me Bordin e Standardeve të Etikës për Kodin Ndërkombëtar të Kontabilistëve të Etikës për Kontabilistët Profesionistë (përfshirë Standardet Ndërkombëtare të Pavarësisë) (Kodi IESBA), së bashku me kërkesat etike që janë të rëndësishme për auditimin tonë të pasqyrave financiare në Shqipëri, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë tona të tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe Kodin IESBA. Ne besojmë se të dhënat e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të ofruar një bazë për opinionin tonë.

Përgjegjësitë e drejtuesve dhe personave përgjegjës për qeverisjen dhe pasqyrat financiare

Departamenti i Menaxhimit është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, dhe, sipas vendimit të drejtuesve, një kontroll i tillë i brendshëm është i nevojshëm për të mundësuar përgatitjen e pasqyrave financiare që janë pa anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit. Në përgatitjen e pasqyrave financiare, Departamenti i Menaxhimit është përgjegjës për vlerësimin e aftësisë së Bankës për të vazhduar, duke shpalosur, sipas rastit, çështjet që lidhen me vijueshmërinë dhe duke përdorur bazën e kontabilitetit të vijimësisë, përveç rasteve kur Departamenti i Menaxhimit synon të likujdojë Kompaninë ose të ndërpresë operacionet, ose nuk ka asnjë alternativë realiste veçse të veprojë në këtë mënyrë. Personat e ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Bankës.

Përgjegjësitë e audituesit për auditimin e pasqyrave financiare

Objektivat tona janë të arrijmë një siguri të arsyeshme nëse pasqyrat financiare në tërësi janë pa anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të nxjerrim një raport audituesi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë sigurie, por nuk është garanci që një auditim i kryer në përputhje me SNA-të do të zbulojë gjithmonë një anomali materiale kur kjo anomali ekziston. Anomali mund të lindin nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose në total, mund të pritet në mënyrë të arsyeshme të ndikojnë në vendimet ekonomike të përdoruesve të marra në bazë të këtyre pasqyrave financiare.

Si pjesë e një auditimi në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykim profesional dhe ruajmë skepticizëm profesional gjatë gjithë auditimit. Gjithashtu, ne:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomalive materiale të pasqyrave financiare, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedura auditimi që i përgjigjen këtyre rreziqeve dhe merrnim të dhëna auditimi që janë të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të ofruar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i moszbulimit të një anomalie materiale që rezulton nga mashtrimi është më i lartë se ai që rezulton nga gabimi, pasi mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehtë, falsifikim, lëshime të qëllimshme, keqinterpretime ose anashkalim të kontrollit të brendshëm.
- Të kuptojmë kontrollin e brendshëm që lidhet me auditimin në mënyrë që të hartohen procedurat e auditimit që janë të përshtatshme me rrethanat, por jo me qëllim të shprehjes së një opinionimi mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të Bankës.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e vlerësimeve kontabël dhe dhënien e informacioneve shpjeguese përkatëse të bëra nga Departamenti i Menaxhimit.
- Nxjerrim përfundime mbi përshtatshmërinë e përdorimit nga drejtuesit të bazës së vijimësisë së kontabilitetit dhe, bazuar në të dhënat e marra të auditimit, nëse ekziston një pasiguri materiale në lidhje me ngjarje ose kushte që mund të hedhin dyshime të rëndësishme mbi aftësinë e Bankës për të vazhduar. Nëse arrijmë në përfundimin se ekziston një pasiguri materiale, na kërkohet të tërheqim vëmendjen në raportin e auditorit tonë për dhënien e informacioneve shpjeguese përkatëse në pasqyrat financiare, ose, nëse këto informacione janë të pamjaftueshme, të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në të dhënat e auditimit të marra deri në datën e raportit të auditorit tonë. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet e ardhshme mund të bëjnë që Banka të pushojë së vazhduari.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, duke përfshirë dhënien e informacioneve shpjeguese, dhe nëse pasqyrat financiare të veçanta përfaqësojnë transaksionet dhe ngjarjet themelore në një mënyrë që arrihet prezantimi i drejtë.

Ne komunikojmë me personat e ngarkuar me qeverisjen në lidhje me, ndër të tjera, qëllimin dhe kohën e planifikuar të auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, duke përfshirë çdo mangësi të rëndësishme në kontrollin e brendshëm që ne identifikojmë gjatë auditimit tonë.

Grant Thornton sh.p.k.
Tirane, Albania
6 Qershor 2024

Grant Thornton shpk

Statutory Auditor
Erjona Isufi
[Signature]

	Shënim	Në Lek'ooo 31 Dhjetor		Në EUR'ooo 31 Dhjetor	
		2023	2022	2023	2022
Të ardhura nga interesat	9	1,757,511	1,273,212	16,161	10,706
Shpenzime nga interesat	9	(571,185)	(298,612)	(5,252)	(2,511)
Të ardhura neto nga interesi		1,186,326	974,600	10,909	8,195
Të kthyer nga humbjet/(kuota)	10	191,059	39,524	1,757	332
Të ardhura neto nga interesat pas të kthyerave nga humbjet/(kuota)		1,377,385	1,014,124	12,666	8,528
Të ardhura nga pagesa dhe komisione	11	286,498	285,234	2,634	2,399
Shpenzime për pagesa dhe komisione	11	(163,528)	(146,678)	(1,504)	(1,233)
Të ardhura neto nga pagesa dhe komisione		122,970	138,556	1,130	1,165
Rezultati nga këmbime valutore të huaja		127,587	123,966	1,173	1,042
Rezultat tjetër operativ neto	12	(85,083)	14,094	(782)	119
Të ardhura operative		1,542,859	1,290,740	14,187	10,854
Shpenzime për personelin	14	(398,340)	(310,491)	(3,663)	(2,611)
Shpenzime administrative	13	(917,883)	(842,922)	(8,440)	(7,088)
Fitimi/(Humbje) pa tatimet		226,636	137,327	2,084	1,155
Tatimi mbi të ardhurat (shpenzim)	15	(52,870)	(31,114)	(486)	(262)
Fitimi/(Humbje) për vitin		173,766	106,213	1,598	893
Të ardhura/(humbje) të tjera përmbledhëse					
<i>Zëra që mund të riklasifikohen në vijim në të ardhura dhe shpenzime:</i>					
<i>Letra me vlerë të investimeve me FVOCI</i>		-	-	-	-
<i>Të drejta tatimore të shtyra</i>	15	-	-	-	-
Totali i fitimeve (humbjeve) të tjera gjithëpërfshirëse për periudhën		173,766	106,213	1,598	893

Shifrat ekuivalente në EURO paraqiten vetëm për qëllime informimi dhe nuk janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare të audituara (referoju shënimit 1).

	Shënim	Në Lek'ooo		Në EUR'ooo	
		31 Dhjetor		31 Dhjetor	
		2023	2022	2023	2022
Aktive					
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	16	10,191,805	7,521,155	98,111	65,842
Hua dhe paradhënie për institucionet financiare	17	4,024,763	3,345,103	38,744	29,284
Hua dhe paradhënie klientëve	18	26,813,196	27,695,917	258,117	242,457
Letra me vlerë të investimeve me kosto të amortizuar (KA)	19	2,871,917	1,833,348	27,646	16,050
Aktive të tjera	20	195,568	293,113	1,884	2,566
Investime në prona	22	197,434	246,024	1,901	2,154
Prona, ndërtesa dhe pajisje	23	4,901	6,313	47	55
Totali i aktiveve		44,299,584	40,940,973	426,450	358,408
Detyrime					
Detyrime ndaj bankave të tjera	24	2,784,221	4,357,656	26,802	38,148
Detyrime ndaj klientëve	25	32,415,538	27,022,115	312,048	236,559
Fonde të tjera të marra hua	26	3,412,262	3,902,050	32,848	34,160
Tatimi mbi fitimin e Bankës		1,024	-	10	-
Detyrime të tjera		28,116	29,423	271	258
Provizione të tjera	27	749,186	815,675	7,212	7,141
Borxhi i varur	28	598,209	695,951	5,759	6,093
Totali i detyrimeve	28	52,929	33,770	510	296
		40,041,485	36,856,640	385,460	322,653
Kapital aksionar					
Kapitali aksionar					
Humbjet e akumuluar	29	5,711,469	5,711,469	54,981	50,000
Rezerva ligjore	29	(2,170,535)	(2,338,990)	(20,970)	(20,513)
Rezerva nga kurset e këmbimit	29	717,165	711,854	6,904	6,232
		-	-	75	37
<i>Totali i kapitalit aksionar</i>					
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar		4,258,099	4,084,333	40,991	35,755
Detyrime		44,299,584	40,940,973	426,450	358,408

Shifrat ekuivalente në EURO paraqiten vetëm për qëllime informimi dhe nuk janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare të audituara (referoju shënimin 1).

Këto pasqyra financiare u miratuan nga Departamenti i Menaxhimit të i Bankës më 06 Qershor 2024 dhe janë nënshkruar nga:

Mirsad Haliti
Drejtor i Përgjithshëm

Kastriot Suka
Anëtar i Këshillit Drejtues

Pasqyra e pozicionit financiar duhet të lexohet së bashku me shënimet të cilat janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare që paraqiten nga 34 deri 95

PROCREDIT BANK SH.A.
PASQYRA E NDRYSHIMEVE NE KAPITAL
Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

Në Lek'ooo	Kapital aksionar	Rezerva ligjore	Rezerva rivlerësimi/Deficit i akumuluar	Totali
Gjendja më 1 Janar 2022	4,995,616	708,110	(2,441,458)	3,262,268
Përfitimi për vitin	-	-	106,213	106,213
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	106,213	106,213
Rritje në kapitalin e shlyer	715,853	-	-	715,853
Transferim në rezerva ligjore	-	3,744	(3,744)	-
Gjendja 31 Dhjetor 2022	5,711,469	711,854	(2,338,990)	4,084,333
Përfitimi për vitin	-	-	173,766	173,766
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse	-	-	173,766	173,766
Rritje në kapitalin e shlyer	-	-	-	-
Transferim në rezerva ligjore	-	5,311	(5,311)	-
Gjendja 31 Dhjetor 2023	5,711,469	717,165	(2,170,535)	4,258,099

Pasqyra e të ardhurave duhet të lexohet së bashku me shënimet për dhe pjesë e pasqyrave financiare të paraqitura në faqet 34 to 95.

PROCREDIT BANK SH.A.
PASQYRË E FLUKSEVE MONETARE
Për vitin e mbyllur më 31 Dhjetor 2023

		Në Lek'ooo		Në EUR'ooo	
	Shënim	2023	2022	2023	2022
Fluksi i mjeteve monetare nga aktivitetet operative					
Humbja përpara tatimit mbi fitimin		226,635	137,327	2,084	1,155
Rregullime për të rakorduar fitimin përpara tatimit me fluksin neto të parasë nga aktivitetet operacionale					
Zhvlerësimi dhe amortizimi i ndërtesave dhe pajisjeve dhe investimeve në ndërtesa	21,22	91,148	72,216	838	607
Amortizimi i aktiveve jo-materiale	23	1,658	2,541	15	21
Provizionet për humbjet nga kredia	18	(191,054)	(39,525)	(1,757)	(332)
Të ardhura nga interesat	9	(1,757,511)	(1,273,212)	(16,161)	(10,706)
Shpenzime nga interesat	9	571,185	298,612	5,252	2,511
Humbje(të ardhura) nga shitja e aktiveve		507	(26,060)	5	(219)
Provizione të tjera		45,442	7,603	418	64
		(1,011,990)	(820,499)	(9,306)	(6,900)
Ndryshime në aktive dhe detyrime operative:					
Hua dhe paradhënie bankave dhe institucioneve të tjera financiare dhe rezervat e detyrueshme		(668,006)	(253,693)	(6,431)	(2,221)
Hua dhe paradhënie klientëve	18	1,086,416	(461,621)	10,458	(4,041)
Aktive të tjera	20	70,619	(127,925)	680	(1,120)
Detyrime ndaj bankave të tjera	24	(432,113)	(158,897)	(4,160)	(1,391)
Detyrime ndaj klientëve	25	5,374,853	617,239	51,741	5,403
Detyrime të tjera	28	(93,695)	379,271	(902)	3,320
		4,326,084	(826,124)	42,081	(6,949)
Interesa të arkëtuara		1,740,406	1,285,892	16,754	11,257
Interesa të paguara		(481,507)	(295,422)	(4,635)	(2,586)
Të ardhurat e arkëtuara të Bankës		(53,152)	(3,020)	(512)	(26)
Fluksi i parasë neto gjeneruar nga/përdorur në aktivitetet operacionale		5,531,831	161,326	53,688	1,696
Fluksi i parasë nga aktivitetet investuese					
Blerja e letrave me vlerë me kosto të amortizuar (KA)		(2,872,787)	(1,833,654)	(27,655)	(16,052)
Të ardhura nga letra me vlerë të maturuara për investime me KA		1,833,348	1,700,596	17,648	14,887
Të ardhura nga shitja e pronës, ndërtesave dhe pajisjeve		2,300	585,864	22	5,129
Blerja/shitja e aktiveve jomateriale		(343)	(2,076)	(3)	(18)
Blerja e ndërtesave dhe pajisjeve		(42,090)	(34,760)	(405)	(304)
Fluksi i parasë neto përdorur në/gjeneruar nga aktivitetet investuese		(1,079,572)	415,970	(10,392)	3,642
Fluksi i parasë nga aktivitetet financuese					
Të ardhura nga borxhi i varur		-	-	-	-
Rritje e kapitalit		-	715,853	-	6,267
Te ardhurat nga fondet tjera të huazuara		2,804,760	6,238,514	27,000	54,614
Ripagimi i fondeve të huazuara		(4,573,468)	(5,284,010)	(44,026)	(46,258)
Fluksi neto i parasë përdorur në aktivitetet financuese		(1,768,708)	1,670,357	(17,026)	14,623
Diferenca nga ndryshimi i kursit të këmbimit		-	-	6,758	2,557
Rritja e mjeteve monetare dhe ekuivalenteve të tyre		2,683,550	2,247,653	26,269	19,960
Mjete monetare dhe të ngjashme të tyre në fillim të periudhës		8,248,297	6,000,644	72,208	49,691
Mjete monetare dhe të ngjashme të tyre në fund të periudhës	16	10,931,848	8,248,297	105,235	72,208

Shifrat ekuivalente në EURO paraqiten vetëm për qëllime informimi dhe nuk janë pjesë përbërëse e pasqyrave financiare të audituara (referoju shënimin 1).

Pasqyra e të ardhurave duhet të lexohet së bashku me shënimet për, dhe pjesë e, pasqyrave financiare të paraqitura në faqet 34 deri 95.

1. Hyrje

Këto pasqyra financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar për periudhën e mbyllur më 31 Dhjetor 2023 për ProCredit Bank Sh.a. ("Banka"). Banka, e njohur fillimisht si FEFAD Bank Sh.a., u themelua me seli në Shqipëri në muajin shkurt të vitit 1999. Banka u licencua për të ushtruar aktivitetin e saj si një bankë në të gjitha fushat e aktivitetit bankar për individë në Shqipëri në përputhje me Ligjin nr. 9662, me datë 18 dhjetor 2006 "Për Bankat në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar. Banka është një shoqëri aksionere e themeluar në përputhje me ligjin 9901, datë 14 prill 2008 "Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare". Më 31 Dhjetor 2023 rezulton se kompania mëmë e drejtpërdrejtë dhe themelore e Bankës është ProCredit Holding AG & Co. KGaA e cila zotëron 100% të aksioneve.

Aktiviteti kryesor. Aktiviteti kryesor i biznesit të Bankës përfshin ofrimin dhe realizimin e operacioneve bankare për bizneset dhe individët në Republikën e Shqipërisë. Banka ushtron aktivitetin e saj në bazë të licencës së plotë për ushtrimin e veprimtarisë bankare të lëshuar nga Banka Qendrore e Shqipërisë. Banka merr pjesë në skemën shtetërore të sigurimit të depozitave, e cila menaxhohet nga Agjencia Shqiptare e Sigurimit të Depozitave. Më 31 dhjetor 2023, Banka ushtronte aktivitetin e saj nëpërmjet Drejtorisë Qendrore në Tiranë me 1 degë, 7 qendra vetë-shërbimi (Zona shërbimi 24/7) të cilat ndodhen në Tiranë, Durrës, Korçë, Fier dhe Shkodër.

Adresa e selisë dhe vendi i aktivitetit. Adresa zyrtare e Bankës është Rruga "Dritan Hoxha", 92, H.15, Njësia Administrative Nr.11, Tiranë, Shqipëri.

Këshilli Drejtues

Anëtarët e Këshillit Drejtues më 31 Dhjetor 2023 janë si më poshtë:

- Eriola Bibolli, Kryetare e Këshillit Drejtues
- Christian Edgardo Dagrosa
- Gabriel Schor
- Jovanka Joleska Popovska
- Jordan Damchevski

Monedha funksionale dhe raportuese. Pasqyrat financiare janë të raportuara në Lek ("Lek"), e cila është monedha funksionale e Bankës, monedha e mjedisit ekonomik kryesor ku Banka ushtron aktivitetin e saj. Me përjashtim të rasteve kur shprehet në mënyrë të veçantë, informacioni financiar është rrumbullakosur në të mjtën më të afërt.

Paraqitja në Euro

Përveç paraqitjes së pasqyrave financiare në monedhën funksionale të Bankës, janë përgatitur edhe informacione plotësuese në EURO për lehtësinë e përdoruesve sa i përket pasqyrave financiare, duke e përkthyer nga LEK'000 në EUR'000. Pasqyra e pozicionimit financiar më 31 dhjetor 2023 është përkthyer sipas normës zyrtare të BSH-së të datës 31 dhjetor 2023 në 103.88 Lekë në EUR 1 (2022: 114.23). Pasqyra e fitim humbjeve dhe të ardhurave përmbledhëse dhe pasqyra e fluksit të parasë janë paraqitur në EURO, duke këmbyer shumat në LEKË në EURO me kursin mesatar të këmbimit gjatë vitit, që ishte 1 Euro: Lek 108.75 (2022: EUR 1: Lek 118.92). Informacioni plotësues në EURO nuk është pjesë përbërëse e pasqyrave financiare të audituara.

2. Përmbledhje e politikave kontabël

Baza e përgatitjes. Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar ("SNRF"). Parimi i kontabilitetit që është zbatuar për përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare përcaktohet më poshtë. Këto politika janë zbatuar në mënyrë të vazhdueshme për të gjitha periudhat e prezantuara, me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe.

Parimi i vijimësisë. Drejtimi i Bankës përgatit pasqyrat financiare mbi baza të vazhdueshme. Në funksion të realizimit të saj, drejtimi në gjykimin e tij merr në konsideratë dhe vlerëson pozicionin financiar të Bankës, synimet aktuale, rentabilitetin e operacioneve dhe qasjen në burimet financiare, si dhe analizon ndikimin e situatës në tregun financiar në veprimtarinë dhe operacionet e Bankës. Raporti i mjaftueshmërisë së Kapitalit të Bankës (RMK) më 31 dhjetor 2023 rezultoi të ishte 20.98% ndërsa niveli minimal i raportit të mjaftueshmërisë së kapitalit të parashikuar për bankat në Shqipëri është 12%. Gjatë vitit të mbyllur më 31 Dhjetor 2023, banka gjeneroi një përfitim prej 173,766 mijë Lekë. Nuk ka faktorë të tjetër që mund të përcaktojnë se banka mund të mos jetë në përputhje me parimin e shqetësimit të vazhdueshëm. Mbështetja nga Grupi është gjithashtu e disponueshme sipas nevojave. Banka nuk ka qëllim të likuidojë ose pushojë operacionet e saj gjatë vitit 2023. Menaxhimi pret që Banka të jetë me fitim në të ardhmen dhe aftësia e saj për të vijuar veprimtarinë nuk do të cenohet.

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)

Të ardhura nga interesat dhe shpenzimet

Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit njihen në pasqyrën e të ardhurave me anë të metodës së normës efektive të interesit. Norma efektive e interesit është norma e cila bën aktualizimin e flukseve të pagesave dhe arkëtimeve të pritshme në të ardhmen gjatë jetëgjatësisë së pritshme të aktivitetit ose detyrimit financiar deri në shumën e mbartur të aktivitetit ose detyrimit financiar (pra kostoja e amortizuar para çfarëdolloj humbjeje nga zhvlerësimi) ose në kosto të amortizuar të detyrimit financiar. Për përcaktimin e normës efektive të interesit, Banka vlerëson fluksin e parasë në të ardhmen, duke marrë në konsideratë kushtet kontraktorë të instrumentit financiar, por jo humbjet e kredisë në të ardhmen. Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha komisionet e paguara ose të arkëtuara, shpenzimet për transaksionet që janë pjesë e normës efektive të interesit. Shpenzimet e transaksionit përfshijnë shpenzime shtesë që i atribuohen në mënyrë të drejtpërdrejtë blerjes ose emetimit të një aktivi ose detyrimi financiar.

Të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në vlerën kontabël bruto të aktiveve financiare, me përjashtim të aktiveve financiare që zhvlerësohen (Niveli 3), për të cilat të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit në koston e amortizuar (KA), pa përfshirë Humbjet e Pritshme nga Kredia (HPK). Komisionet që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit përfshijnë komisionet e krijimit që janë arkëtuar ose paguar nga subjekti në lidhje me krijimin ose blerjen e një aktivi financiar ose lëshimin e një detyrimi financiar, për shembull tarifat dhe komisionet për vlerësimin e aftësisë paguese, besueshmërisë, vlerësimin dhe regjistrimin e garancive ose kolateralit, negocimi i kushteve të instrumentit dhe për përpunimin e dokumenteve të transaksionit. Komisionet e angazhimit të arkëtuara në Banka për të dhënë hua me normat e interesit të tregut janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit nëse është e mundur që Banka do të hyjë në një marrëveshje specifike kredie dhe nuk pret të shesë kredinë që rezulton menjëherë pas dhënies së saj.

Të ardhurat nga shpenzimet dhe komisionet. Të ardhurat nga komisionet njihen me kalimin e kohës në mënyrë lineare në momentin e ofrimit të shërbimeve, kur klienti njëkohësisht merr dhe konsumon përfitimet e siguruar nga performanca e Bankës. Këto të ardhura përfshijnë komisionet sistematike për mirëmbajtjen e llogarisë, komisionin për shërbimet e llogarisë. Shpenzimet e ndryshueshme njihen vetëm deri në atë masë që drejtimi i bankës vendos se është shumë e mundshme që nuk do të ndodhë ndonjë rimarrje e rëndësishme. Të ardhura të tjera nga shpenzimet dhe komisioni, të cilat njihen në një moment kur Banka përmbush detyrimin e saj të performancës, zakonisht pas kryerjes së transaksionit bazë. Shuma e shpenzimit ose komisionit të arkëtuar ose të arkëtueshëm përfaqëson çmimin e transaksionit për shërbimet e identifikuar si detyrime të veçanta të performancës. Këto të ardhura përfshijnë komisionet për përpunimin e transaksioneve të pagesave, komisionet për pagesat në mjetet monetare cash, arkëtime ose disbursime cash.

Instrumentet financiare – termat kryesore të matjes. *Vlera e drejtë* është çmimi i cili do të përcaktohet dhe arkëtohet për të shitur një aktiv ose do të paguhet për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve në treg në datën e matjes në principal ose në mungesë të saj, në tregun me më shumë avantazhe në të cilin Banka ka akses në atë datë. Prova më e mirë e vlerës së drejtë është çmimi në një treg aktiv. Një treg konsiderohet si treg aktiv nëse transaksionet për aktive dhe detyrimet ndodhin me një frekuencë dhe në volum të mjaftueshëm për të paraqitur informacion dhe të dhëna për çmimin në mënyrë të vazhdueshme. Vlera e drejtë e instrumenteve financiare të tregtuara në një treg aktiv matet si produkt i çmimit të kuotuar për aktivin ose detyrimin individual dhe sasinë e mbajtur nga subjekti. Ky është rasti edhe nëse volumi normal i tregtisë ditore të tregut nuk është i mjaftueshëm për të përthithur sasinë e mbajtur dhe dhënia e urdhrave për të shitur pozicionin në një transaksion të vetëm mund të ndikojë në çmimin e kuotuar.

Teknikat e vlerësimit si modelet e zbritjes së fluksit të parasë ose modelet e bazuara në transaksionet e fundit sipas tregut, ose vlerësimi i të dhënave financiare të investitorëve, përdoren për të matur vlerën e drejtë të instrumenteve të caktuar financiarë për të cilat nuk ekzistojnë informacione mbi çmimet. Matjet e vlerës së drejtë analizohen sipas nivelit në hierarkinë e vlerës së drejtë si më poshtë vijon: (i) niveli i parë janë matjet me çmime të kuotuar (të parregulluara) në tregjet aktive për aktivet ose detyrimet identike, (ii) matjet e nivelit të dytë janë teknikat e vlerësimit me të gjitha të dhënat materiale të vëzhgueshme për aktivet ose detyrimet, qoftë në mënyrë direkte (pra çmimet) ose indirekte (që rezultojnë nga çmimet) dhe (iii) matjet e nivelit të tretë janë vlerësime që nuk bazohen vetëm në të dhënat e vëzhgueshme të tregut (domethënë matja kërkon të dhëna të konsiderueshme jo të vëzhgueshme). Transferimet midis niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë vlerësohen të kenë ndodhur në fund të periudhës së raportimit.

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)**Instrumentet financiare – termat kryesore të matjes (vazhdon)**

Kostot e transaksionit janë kosto shtesë që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes, emetimit ose shitjes të një instrumenti financiar. Një kosto shtesë është ajo kosto që nuk të kishte ndodhur nëse transaksioni nuk do të ishte kryer. Kostot e transaksionit përfshijnë tarifat dhe komisionet që u paguhen agjentëve (përfshirë punonjësit që veprojnë si agjentë shitës), konsulentët, ndërmjetësit dhe tregtarët, taksat nga agjencitë rregullatore dhe shkëmbimet e letrave me vlerë, si dhe taksat dhe detyrimet për transferimet. Kostot e transaksionit nuk përfshijnë primet e borxheve ose zbritjet, kostot e financimit ose shpenzimet e brendshme administrative ose të mbajtjes.

Kostoja e amortizuar ("KA") përbën shumën me të cilën instrumenti financiar matet në fazën e njohjes fillestare, minus kthimin e principalit, plus vlerën e interesit të akumuluar, dhe për aktivet financiare minus ndonjë shumë për humbjet e pritshme nga kreditë. Interesi i akumuluar përfshin amortizimin e kostove të transaksionit në njohjen fillestare dhe të ndonjë primi ose zbritje të shumës së maturuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Të ardhurat e akumuluar nga interesi dhe shpenzimet e akumuluar për interesat, duke përfshirë si kuponin e akumuluar dhe zbritjen e amortizuar ose primin (përfshirë komisionet e shtyra në momentin e realizimit, nëse ka) nuk paraqiten të ndara më vete dhe përfshihen në vlerat kontabël të zërave përkatës në pasqyrën e pozicionit financiar.

Metoda e interesit efektiv është një metodë e ndarjes së të ardhurave nga interesi ose shpenzimet për interesat gjatë periudhës përkatëse, në mënyrë që të arrihet një normë konstante e interesit periodik (norma efektive e interesit) në vlerën kontabël. Norma efektive e interesit është norma që zbret me saktësi pagesat e ardhshme në mjete monetare cash ose faturat (duke përjashtuar humbjet e ardhshme të kredisë) përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar ose një periudhë më të shkurtër, nëse është e përshtatshme në vlerën kontabël neto të instrumentit financiar (pra, kostoja e amortizuar para çfarëdolloj humbjeje nga zhvlerësimi) ose në kosto të amortizuar të detyrimit financiar. Norma efektive e interesit është norma e cila bën aktualizimin e flukseve të mjeteve monetare të instrumenteve me interes të ndryshueshëm deri në datën e rivlerësimit të interesit të ardhshëm, përveç primit ose zbritjes, që pasqyron shtrirjen e kredisë mbi normën e ndryshueshme të specifikuar në instrument ose variabla të tjera që nuk vendosen për normat e tregut. Primet ose zbritjet amortizohen gjatë tërë jetëgjatësisë së pritshme të instrumentit. Llogaritja e vlerës aktuale përfshin të gjitha pagesat e paguara ose të marra midis palëve në kontratë që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Por aktivet që janë blerë ose janë zhvlerësuar ("POCI") në njohjen fillestare, norma efektive e interesit rregullohet për rrezikun e kredisë, pra ajo llogaritet në bazë të flukseve monetare të pritshme në njohjen fillestare në vend të pagesave kontraktuale.

Instrumente financiare – njohja fillestare. Instrumentet financiare me Vlerën e Drejtë nëpërmjet Pasqyrës së Fitim-Humbjeve fillimisht (VDPFH) regjistrohen me vlerën e drejtë. Të gjitha instrumentet e tjerë financiarë fillimisht regjistrohen me vlerën e drejtë të rregulluar sipas kostove të transaksionit. Vlera e drejtë në njohjen fillestare evidentohet më së miri nga çmimi i transaksionit. Një fitim ose humbje në njohjen fillestare regjistrohet vetëm nëse ka një diferencë mes vlerës së drejtë dhe çmimit të transaksionit që mund të evidentohet nga transaksionet e tjera të cilat ndodhin në treg për të njëjtin instrument ose nga një teknikë vlerësimi, të dhënat e të cilave përfshijnë vetëm të dhëna nga tregjet e vëzhgueshme. Pas njohjes fillestare, provizioni për humbje nga kredia njihet për aktivitete financiare të cilat maten me kosto të amortizuar dhe investimet në instrumentet e borxhit të cilat maten me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse, duke rezultuar në këtë mënyrë në një humbje të menjëhershme kontabël. Të gjitha blerjet dhe shitjet e aktiveve financiare kërkojnë dorëzimin brenda afatit kohor të përcaktuar në bazë të rregullores ose konventës së tregut (blerjet dhe shitjet "në mënyrë të rregullt") regjistrohen në datën e tregtimit, e cila është data në të cilën Banka angazhohet për të dhënë një aktiv financiar. Të gjitha blerjet e tjera njihen kur subjekti bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit.

Aktivet financiare – klasifikimi dhe matja në vijim – kategoritë e matjes. Banka klasifikon aktivet financiare në kategoritë e mëposhtme të matjes: me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve (VDPFH), me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse (VDATGJ) dhe me kosto të amortizuar (KA). Klasifikimi dhe matja në vijim e aktiveve financiare të borxhit varet nga: (i) model i biznesit të Bankës për menaxhimin e portofolit të aktiveve të lidhura dhe (ii) karakteristikat e fluksit të mjeteve monetare të aktivitetit.

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)**Aktivitet financiar – klasifikimi dhe matja në vijim – modeli i biznesit.**

Model i biznesit pasqyron dhe reflekton mënyrën se si Banka administron aktivet që të gjenerojë flukse monetare – nëse objekti i Bankës është: (i) vetëm për të arkëtuar flukse kontraktuale të mjeteve monetare nga aktivet (“mban për të arkëtuar flukset monetare kontraktuale”) ose (ii) për të arkëtuar jo vetëm flukset e mjeteve monetare kontraktuale por edhe flukset e mjeteve monetare që rrjedhin nga shitja e aktiveve (“mban për të mbledhur flukse monetare kontraktuale dhe shet”), ose nëse asnjë prej tyre (i) dhe (ii) nuk aplikohet, aktivet financiare klasifikohen si pjesë e modelit “tjetër” të biznesit dhe matet me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve VDPFH. Modeli i biznesit përcaktohet për një grup aktivesh (në nivel portofoli) në bazë të të gjitha evidencave përkatëse për aktivitetet që Banka ndërmerr për të rritur objektivin e përcaktuar dhe të vendosur për portofolin e vlefshëm në datën e vlerësimit. Faktorët që Banka ka vlerësuar dhe ka marrë në konsideratë për përcaktimin e modelit të biznesit përfshijnë qëllimin dhe përbërjen e një portofoli, eksperiencën e kaluar në lidhje me mënyrën se si janë arkëtuar flukset e mjeteve monetare për aktive përkatëse, mënyrën e vlerësimit dhe menaxhimit të rreziqeve, mënyrën e vlerësimit të ecurisë së aktiveve dhe mënyrën e kompensimit të menaxherëve. Referojuni Shënimit 3 për gjykimet kritike që ka aplikuar banka në përcaktimin e modeleve të biznesit për aktivet e saj financiare.

Aktivitet financiar – klasifikimi dhe matja në vijim – karakteristikat e fluksit të mjeteve financiare.

Nëse modeli i biznesit do të mbajë aktive për të arkëtuar flukse monetare kontraktuale ose do të mbajë flukse monetare kontraktuale dhe të shesë, Banka vlerëson nëse flukset e mjeteve monetare përfaqësojnë vetëm pagesat e principalit dhe interesit (“SPPI”). Aktivitet financiar me derivate të përfshira konsiderohen dhe vlerësohen në tërësinë e tyre kur përcaktojnë nëse flukset e tyre të mjeteve monetare janë në përputhje me tiparin SPPI. Gjatë këtij vlerësimi, Grupi merr në konsideratë dhe vlerëson nëse flukset monetare kontraktuale janë në përputhje me një marrëveshje bazë të huadhënies, pra nëse Interesi përfshin vetëm pagesën për rrezikun e kredisë, vlerën në kohë të parasë, rreziqet e tjera bazë të huadhënies dhe diferencën marzhin e fitimit. Nëse kushtet kontraktuale paraqesin ekspozim ndaj rrezikut ose paqëndrueshmërisë që nuk është në përputhje me një marrëveshje bazë të huadhënies, aktiviteti financiar klasifikohet dhe matet me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH. Vlerësimi SPPI kryhet në momentin e njohjes fillestare të një aktiviteti dhe nuk rivlerësohet më pas. Referojuni shënimit 3 për gjykimet kritike që ka zbatuar Banka në kryerjen e testit SPPI për aktivet e saj financiare.

Aktivitet financiar – riklasifikimi. Instrumentet financiare riklasifikohen vetëm kur modeli i biznesit për menaxhimin e portofolit në tërësi ndryshon. Riklasifikimi ka një efekt të mundshëm dhe zhvillohet që nga fillimi i periudhës së parë të raportimit që vijon pas ndryshimit të modelit të biznesit.

Zhvlerësimi i aktiveve financiare – provizionet për humbjet nga kreditë për HPK. Banka vlerëson, në bazë të parashikimeve për të ardhmen, Humbjet e pritshme të Kredisë (HPK) për instrumentet e borxhit të cilat maten me kosto të amortizuar dhe me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse dhe për ekspozimet që rrjedhin nga angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare. Banka mat humbjen e pritshme të kredisë (HPK) dhe njeh fondin e provizioneve për humbjen e kredisë në çdo datë raportimi. Matja e humbjeve të pritshme të kredisë (HPK) pasqyron: (i) një vlerë të paanshme dhe të ponderuar të probabilitetit që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme, (ii) vlerën në kohë të parasë dhe (iii) të gjithë informacionin e arsyeshëm dhe mbështetës që është në dispozicion pa kostot dhe përpjekjet e panevojshme në fund të çdo periudhe raportuese për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme. Instrumentet e borxhit të cilat maten me Kosto të Amortizuar paraqiten në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar pa fondin e provizionit për humbjet e pritshme të kredisë (HPK). Për angazhimet e kredisë dhe garancitë financiare, një fond i veçantë provizionit për humbjet e pritshme të kredisë (HPK) njihet si detyrim në pasqyrën e pozicionit financiar. Për instrumentet e borxhit me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse, ndryshimet në koston e amortizuar, pa provizionet për humbjet e kredisë (HPK), njihen në pasqyrën e fitim humbjeve (brenda zërave të ndarë të linjës) dhe ndryshimet e tjera në vlerën kontabël njihen në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse duke zbritur humbjet nga instrumentet e borxhit të cilat maten me vlerën e drejtë në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse.

Banka zbaton një model me tre nivele për zhvlerësim, në bazë të ndryshimeve të cilësisë së kredisë që nga momenti i njohjes fillestare. Një instrument financiar që nuk është zhvlerësuar në momentin e njohjes fillestare klasifikohet në nivelin 1. Për aktivet financiare në Nivelin 1, humbjet e pritshme të kredisë (HPK) maten me një shumë të barabartë me pjesën e humbjes së pritshme të kredisë së jetëgjatësisë që rezulton nga rastet shkakësore të mundshme brenda 12 muajve të ardhshëm ose deri në afatin e maturimit kontraktual, nëse është më i shkurtër (“12 muaj HPK”).

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)**Zhvlerësimi i aktiveve financiare – provizionet për humbjet nga kreditë për HPK (vazhdon)**

Nëse Banka identifikon një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë ("SICR") që nga momenti i njohjes fillestare, aktivi transferohet në Nivelin 2 dhe humbja e pritshme e kredisë (HPK) e saj matet në bazë të humbjes së pritshme të kredisë sipas jetëgjatësisë, pra deri në afatin e maturimit kontraktual, por duke marrë në konsideratë parapagimet e pritshme, nëse ka ("Humbjet e pritshme të kredisë gjatë jetëgjatësisë"). Referojuni Shënimit 5 për një përshkrim se si Banka përcakton kur ka ndodhur rritja e rrezikut SICR. Nëse Banka vendos që një aktiv financiar është zhvlerësuar, aktivi transferohet në Nivelin 3 dhe humbja e pritshme e kredisë (HPK) e saj matet si humbje e pritshme e kredisë (HPK) gjatë jetëgjatësisë.

Përcaktimi i Bankës për aktivet e zhvlerësuara dhe përcaktimi i mospagesës është shpjeguar në Shënimin 5 Për aktivet financiarë që janë blerë ose janë zhvlerësuar ("Aktivet POCI"), humbja e pritshme e kredisë (HPK) matet gjithmonë si humbje e pritshme e kredisë (HPK) gjatë jetëgjatësisë. Shënimi 5 paraqet informacion në lidhje me të dhënat, supozimet dhe teknikat e vlerësimit që përdoren për matjen e humbjes së pritshme të kredisë (HPK), duke përfshirë një shpjegim se si Banka përfshin informacionin e parashikuar për të ardhmen në modelet e humbjes së pritshme të kredisë (HPK). Si përjashtim, për instrumente të caktuara financiare, si kartat e kreditit, që mund të përfshijnë një hua dhe një element të angazhimit të patërhequr, Banka mat humbjet e pritshme të kredisë gjatë periudhës që Banka është ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë, pra humbjet e kredisë do të zbuten nga veprimet e administrimit të rrezikut të kredisë, edhe nëse kjo periudhë zgjat përtej periudhës maksimale kontraktuale. Kjo për shkak se aftësia kontraktuale për të kërkuar kthimin dhe anulimin e angazhimit të pa tërhequr nuk kufizon ekspozimin ndaj humbjeve të kredisë për një periudhë njoftimi kontraktuale.

Aktivet financiare– fshirja. Aktivet financiare fshihen tërësisht ose pjesërisht sipas mospagimit dhe mbulimit me kolateral sikundër rregullohet në bazë të rregullores vendase. Fshirja përfaqëson një ngjarje mosnjohjeje. Banka mund të fshijë aktivet financiare që ende janë subjekt i aktivitetit të ekzekutimit nëse Banka kërkon të rimarrë shumat që duhet të paguhet në bazë të kontratës, megjithatë, nuk ka shpresa të arsyeshme për rikuperimin e tyre.

Mosnjohja e aktiveve financiare. Banka çregjistron aktivet financiare kur (a) asetet janë liruar ose të drejtat për flukset e mjeteve monetare nga aktivet ndryshe kanë skaduar ose (b) Banka ka transferuar të drejtat ndaj flukseve dhe mjeteve monetare nga aktivet financiare ose kanë dakordësuar një transferim kualifikues ndërkohë që (i) gjithashtu transferon plotësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aseteve ose (ii) nuk transferon dhe as nuk mban plotësisht të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, por nuk ruan kontrollin. Kontrolli ruhet në qoftë se pala tjetër nuk ka aftësinë praktike për të shitur asetin në tërësi ndaj një pale të tretë që nuk është e lidhur pa pasur nevojë të vendosë kufizime për shitjen.

Aktivet financiare - modifikimi. Banka ndonjëherë rinegocion ose ndryshe modifikon kushtet kontraktuale të aktiveve financiare. Banka vlerëson nëse modifikimi i flukseve monetare kontraktuale është i konsiderueshëm duke marrë parasysh, ndër të tjera, faktorët e mëposhtëm: Çdo kusht të ri kontraktual që ndikon në mënyrë të konsiderueshme në profilin e rrezikut të aktivitetit, ndryshim të rëndësishëm në normën e interesit, kolateralin e ri ose rritjen e kredisë që ndikon ndjeshëm në rrezikun e kredisë që lidhet me aktivin ose zgjatjen e konsiderueshme të afatit të një kredie nëse kredimarrësi nuk është në vështirësi financiare.

Nëse kushtet e modifikuara janë plotësisht të ndryshme, të drejtat ndaj flukseve të mjeteve monetare nga aktivi fillestar skadojnë dhe Banka nuk njeh aktivin financiar fillestar dhe njeh një aktiv të ri me vlerën e tij të drejtë. Data e rinegocimit konsiderohet si data e njohjes fillestare për qëllimet e llogaritjes së zhvlerësimit në vijim, duke përfshirë përcaktimin e faktit nëse ka ndodhur rritja e nivelit të rrezikut – pra një SICR. Banka gjithashtu vlerëson nëse kredia e re ose instrumenti i borxhit plotëson kriterin SPPI. Çdo diferencë midis vlerës kontabël neto të aktivit fillestar që nuk është njohur dhe vlerës së drejtë të aktivit të ri të modifikuar materialisht njihet në pasqyrën e fitim humbjeve, përveç rastit kur thelbi i diferencës i atribuohet një transaksioni kapital me pronarët.

Në një situatë kur rinegocimi ishte nxitur nga vështirësitë financiare të palës tjetër dhe pamundësia për të bërë pagesat e dakordësuara në fillim, Banka krahason flukset monetare të pritshme në fillim dhe të rishikuara për aktivet nëse rreziqet dhe përfitimet e aktivitetit janë plotësisht të ndryshme si rezultat i modifikimit kontraktual. Nëse rreziqet dhe përfitimet nuk ndryshojnë, aktivi i modifikuar nuk është plotësisht i ndryshëm nga pasuria fillestare dhe modifikimi nuk sjell mos-njohjen. Banka rillogarit vlerën kontabël bruto duke zbritur flukset monetare kontraktuale të modifikuara me normën fillestare të interesit efektiv (ose normën efektive të interesit të rregulluar për aktivet financiare të POCI) dhe njeh një fitim ose humbje nga modifikimi në pasqyrën e fitim humbjeve.

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)**Aktivitet financiar - modifikimi (vazhdon)**

Kur rrjedha e mjeteve monetare kontraktuale të një aktivi financiar rinegociohet ose modifikohet në një farë mënyre dhe rinegocimi apo modifikimi nuk rezulton me heqjen e këtij aktivi financiar nga balanca, në përputhje me SNRF 9, banka duhet të rillogarisë shumën bruto të mbetur të aktivitetit financiar dhe të njohë modifikimin e fitimit ose humbjes në fitim ose në humbje.

Detyrimet financiare – mosnjohja. Detyrimet financiare nuk njihen kur ato shuhet (pra kur detyrimi i specifikuar në kontratë shkarkohet, anulohet ose skadon). Një shkëmbim ndërmjet Bankës dhe kreditorëve të saj fillestarë të instrumenteve të borxhit me terma dhe kushte shumë të ndryshme, si dhe modifikime thelbësore të afateve dhe kushteve të detyrimeve financiare ekzistuese, konsiderohen si fshirje e detyrimit financiar fillestar dhe njohje të një detyrimi të ri financiar. Kushtet janë thelbësisht të ndryshme në qoftë se vlera aktuale e flukseve të mjeteve monetare sipas kushteve të reja, duke përfshirë çdo komision të paguar pa komisionet e arkëtuara dhe të skontuara duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv, është të paktën 10% ndryshe nga vlera aktuale e skontuar e flukseve monetare të mbetura të detyrimit financiar fillestar.

Nëse një shkëmbim i instrumenteve të borxhit ose modifikimi i afateve konsiderohet si fshirje, çdo shpenzim ose tarifë e paguar njihet i pjesë e fitim humbjes në momentin e fshirjes. Nëse shkëmbimi ose modifikimi nuk konsiderohet si fshirje, çdo shpenzim ose komision që është paguar rregullon vlerën kontabël të detyrimit dhe amortizohet përgjatë afatit të mbetur të detyrimit të modifikuar. Ndryshimet e detyrimeve që nuk rezultojnë si fshirje konsiderohen si një ndryshim në vlerësim dhe çmuarje duke përdorur një metodë kumulative ndjekëse, me çfarëdo fitimi ose humbjeje të njohur në fitim humbje, përveçse nëse thelbi ekonomik i diferencës në vlerat bartëse i atribuohet transaksioneve kapitale me pronarët.

Mjete monetare dhe mjete të ngjashme me to. Mjete monetare dhe të ngjashme janë zëra që janë lehtësisht të konvertueshëm në shuma të njohura monetare dhe të cilat janë subjekt i një rreziku të parëndësishëm të ndryshimeve të vlerës. Mjete monetare dhe të ngjashme përfshijnë të gjitha mjetet monetare, vendosjet ndërbankare dhe depozitat e detyrueshme të rezervave me Bankën e Shqipërisë (BSH), me maturitet fillestar më pak se tre muaj. Fondet e kufizuara për një periudhë më të gjatë se tre muaj në fillim përjashtohen nga mjetet monetare dhe të ngjashme. Mjete monetare dhe të ngjashme mbarten me kosto të amortizuara sepse: (i) mbahen për arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale dhe ato flukse monetare përfaqësojnë SPPI dhe (ii) nuk janë të përcaktuar me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH. Karakteristikat e parashikuara në bazë të legjislacionit, nuk kanë ndikim në testin SPPI, përveçse nëse ato janë të përfshira në terma kontraktuale në mënyrë që elementi të zbatohet edhe nëse legjislacioni ndryshohet në vijim.

Pagesat ose faturat e paraqitura në pasqyrën e flukseve të mjeteve monetare përfaqësojnë transfertat e mjeteve monetare dhe të ngjashme nga Banka, duke përfshirë shumat e paguara ose të kredituara në llogaritë rrjedhëse të kundërpalëve të Bankës që mbahen në Bankë, siç janë të ardhurat nga interesi i kredisë ose principali i cili arkëtohet duke debituar llogarinë rrjedhëse të klientit ose pagesat e interesit apo disbursimi i kredive të kredituara në llogarinë rrjedhëse të klientit, që paraqet Mjete monetare dhe të ngjashme nga perspektiva e klientit.

Llogari të detyrueshme me Bankën Qendrore. Llogari të detyrueshme me Bankën e Shqipërisë mbahen me kosto të amortizuara dhe përfaqësojnë depozita të rezervave që nuk gjenerojnë interes të cilat nuk janë të vlefshme për të financuar veprimtarinë e përditshme të Bankës dhe rrjedhimisht nuk konsiderohen pjesë e mjeteve monetare dhe të ngjashme për qëllimet e pasqyrës së flukseve të mjeteve monetare.

Detyrime nga banka të tjera. Shuma të cilat duhet të paguhet nga banka të tjera regjistruhen kur Banka u jep para bankave të tjera, pa qëllime tregtimi të të ardhurave të arkëtueshme jo-derivative që duhet të paguhet në datat fikse ose të përcaktueshme. Shumat që paguhet nga bankat e tjera mbahen me kosto të amortizuara nëse: (i) ato mbahen për qëllime të arkëtimit të flukseve të mjeteve monetare kontraktuale dhe nëse këto flukse monetare përfaqësojnë SPPI dhe (ii) ato nuk janë të përcaktuara që të maten me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH.

Investime në letrat me vlerë të borxhit. Bazuar në modelin e biznesit dhe karakteristikat e fluksit të mjeteve monetare, Banka klasifikon investimet në letrat me vlerë të borxhit të matura me kosto të amortizuara, vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse – VDATGJ ose me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH në varësi të rezultateve të vlerësimit nga modeli i biznesit dhe provës SPPI.

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)**Investime në letrat me vlerë të borxhit (vazhdon)**

Letrat me vlerë të borxhit maten me kosto të amortizuar nëse ato mbahen për arkëtimin e flukseve të mjeteve monetare kontraktuale dhe nëse këto flukse të mjeteve monetare përfaqësojnë SPPI dhe nëse ato nuk janë të përcaktuara vullnetarisht me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH, në mënyrë që të reduktohet ndjeshëm mospërputhja kontabël. Letrat me vlerë të borxhit maten me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse – VDATGJ nëse ato mbahen për arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale dhe për shitje, ku këto flukse monetare përfaqësojnë SPPI dhe nëse ato nuk janë të përcaktuara me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve – VDPFH. Të ardhurat nga këto aktive janë llogaritur duke përdorur metodën e interesit efektiv dhe njihen në pasqyrën e fitim humbjeve. Fondi i provizioneve për zhvlerësim që është vlerësuar duke përdorur modelin e humbjes së pritshme të kredisë njihet në fitimin ose humbjen e periudhës. Të gjitha ndryshimet e tjera në vlerën kontabël njihen në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse (OCI). Nëse sigurimi i borxhit nuk njihet, fitimi ose humbja kumulative e njohur më parë klasifikohet nga pasqyra e të ardhurave të tjera përmbledhëse (OCI) në pasqyrën e fitim humbjeve.

Investimet në letrat me vlerë të borxhit maten me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve (VDPFH) nëse ato nuk i plotësojnë kriteret për kosto të amortizuar ose me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse (VDATGJ). Banka gjithashtu mund të përcaktojë në mënyrë të pakthyeshme investimet në letrat me vlerë të borxhit me vlerën e drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve (VDPFH) për njohjen fillestare nëse zbatimi i këtij opsioni zvogëlon ndjeshëm një mospërputhje kontabël mes aktiveve dhe detyrimeve financiare që njihen ose maten në baza të ndryshme kontabël.

Hua dhe paradhënie klientëve. Hua dhe paradhënie klientëve regjistrohen kur Banka jep paradhënie për të blerë ose disburson një kredi që duhet të paguajë klienti. Bazuar në modelin e biznesit dhe karakteristikat e fluksit të mjeteve monetare, Banka klasifikon huatë dhe paradhëniet e klientëve në një nga kategoritë e mëposhtme të matjes: (i) me kosto të amortizuar – Kreditë që mbahen për arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale dhe ato flukse monetare që përfaqësojnë SPPI dhe huatë që nuk janë të përcaktuara vullnetarisht me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve (VDPFH) dhe (ii) me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve (VDPFH): kreditë që nuk përmbushin testin SSPI ose kriteret e tjera për t'u matur me kosto të amortizuar ose me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së të ardhurave të tjera përmbledhëse (VDATGJ) maten me vlerë të drejtë nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve. Provizionet për zhvlerësim përcaktohen në bazë të modeleve të parashikimit të humbjes së pritshme të kredisë (HPK). Shënimi 5 paraqet informacion në lidhje me të dhënat, supozimet dhe teknikat e vlerësimit që përdoren për matjen e humbjes së pritshme të kredisë (HPK), duke përfshirë një shpjegim se si Banka përfshin informacionin e parashikuar në modelet e HPK.

Kolaterali i rimarrë në zotërim. Kolaterali i rimarrë në zotërim përfaqëson aktivet financiare dhe jofinanciare të përvetësuara nga Banka për likuidimin e kredive të papaguara. Aktivet fillimisht njihen me vlerën e drejtë në momentin e përvetësimit dhe përfshihen tek mjediset dhe pajisjet, aktivet e tjera financiare, investime në prona ose në inventarë brenda aktiveve të tjera pavarësisht nga natyra e tyre dhe qëllimi i Bankës në lidhje me rikuperimin e këtyre aktiveve dhe më pas rimaten dhe llogariten në përputhje me politikat kontabël për këto kategori të aktiveve.

Kolaterali i marrë në zotërim i Bankës në datën e raportimit kryesisht përfshihet në inventarët brenda aktiveve të tjera dhe më pas matet në nivelin më të ulët midis kostos, zakonisht të përcaktuar në bazë të procedurave të ekzekutimit dhe vlera neto e realizueshme, duke qenë vlera e drejtë e kolateralit të përcaktuar nga vlerësuesit e pavarur të jashtëm që kanë kualifikim profesional dhe licencë të njohur dhe relevante me përvojë në vlerësimin e vendndodhjes dhe kategorive të ngjashme, më pak shpenzime për realizimin e shitjes. Kolaterali i rimarrë në zotërim që mbahet për qëllime qiraje ose vlerësimi të kapitalit është përfshirë në aktivet afatgjata materiale të investuara. Kolaterali i luajtshëm dhe kolaterali i paluajtshëm me çështjet që lidhen me titujt ligjorë nuk njihen si aktiv në momentin e marrjes në zotërim. Çdo humbje që rrjedh ose rivlerësimi i mësipërm regjistrohet në fitim ose humbje. Fitimet ose humbjet nga shitja e këtyre aktiveve njihen në pasqyrën e fitim humbjeve.

Angazhimet e kredisë. Grupi merr angazhime për të siguruar dhe për të dhënë kredi. Këto angazhime janë të përvetësueshme ose të revokueshme vetëm në përgjigje të një ndryshimi të pafavorshëm material. Këto angazhime fillimisht njihen me vlerën e tyre të drejtë, e cila normalisht evidentohet nga shuma e tarifave të arkëtuara. Kjo shumë amortizohet në mënyrë lineare gjatë jetëgjatësisë së angazhimit, me përjashtim të angazhimeve për të dhënë kredi, nëse është e mundur që Banka të hyjë në një marrëveshje specifike kredie dhe nuk parashikon të shesë kredisë që rezulton menjëherë pas dhënies së saj; pagesat e angazhimit të kredisë shtyhen dhe përfshihen në vlerën kontabël të huasë në momentin e njohjes fillestare.

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)**Angazhimet e kredisë (vazhdon)**

Në fund të çdo periudhe raportimi, angazhimet maten me (i) gjendjen e mbetur të paamortizuar të shumës në momentin e njohjes fillestare, plus (ii) shumën e provizionit për humbjen të përcaktuar në bazë të modelit të humbjes së pritshme të kredisë, përveçse nëse angazhimi është për të siguruar një hua me një normë interesi më poshtë se normat e tregut, rast në të cilin matja është më e lehtë se këto dy shuma. Vlera kontabël e angazhimeve të huasë përfaqëson një detyrim. Për kontratat që përfshijnë një hua dhe një angazhim të patërhequr dhe kur Banka nuk mund të dallojë ndaras humbjen e pritshme të kredisë (HPK) për komponentin e kredisë së patërhequr nga komponenti i kredisë, humbja e pritshme e kredisë (HPK) për angazhimin e patërhequr njihet së bashku me provizionin për humbjen e huasë. Deri në masën që humbjet e kombinuara të pritshme të kredisë tejkalojnë vlerën kontabël bruto të kredisë, ato njihen si detyrim.

Garancitë financiare. Garancitë financiare kërkojnë që Banka të bëjë pagesa të caktuara për të rimbursuar titullarin e garancisë për një humbje që lind sepse një debitor i caktuar nuk arrin të bëjë pagesën në kohën e duhur në përputhje me kushtet fillestare ose të modifikuara të një instrumenti borxhi. Garancitë financiare fillimisht njihen me vlerën e tyre të drejtë, e cila normalisht evidentohet nga shuma e tarifave të arkëtuara. Kjo shumë amortizohet në mënyrë lineare gjatë jetëgjatësisë së garancisë. Në fund të secilës periudhë raportimi, garancitë maten në nivelin më të lartë (i) të shumës së provizionit për humbjen për ekspozimin e garantuar të përcaktuar bazuar në modelin e humbjes së pritshme dhe (ii) gjendjen e mbetur të paamortizuar të shumës në momentin e njohjes fillestare. Përveç kësaj, provizioni për humbjen e pritshme të kredisë – HPK njihet për tarifat e arkëtueshme që njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si një aktiv.

Kompensimi. Aktivet dhe detyrimet financiare kompensohen dhe vlera neto paraqitet në pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar kur dhe vetëm kur Banka gëzon të drejtën ligjore për të bërë kompensimin e shumave dhe vlerave, dhe ka si qëllim likuidimin mbi bazën neto ose likuidimin e aktivitetit dhe shlyerjen e detyrimit njëkohësisht. Kjo e drejtë kompensimi (a) nuk duhet të jetë e kushtëzuar nga një ngjarje e ardhshme dhe (b) duket të jetë ligjërish e zbatueshme në të gjitha rrethanat e mëposhtme: (i) në rrjedhën normale të biznesit, (ii) në rast shkakësor/mospagimi (iii) rastet e paaftësisë paguese ose falimentimit.

Investime në prona. Investimet në prona mbahen nga Banka për të fituar të ardhura nga qiraja ose për vlerësimin e kapitalit, ose për të dyja qëllimet. Investimet në prona përfshijnë aktivet për përdorime në të ardhmen për qëllime investimi. Investimet në prona paraqiten me koston e tyre historike neto pasi iu është zbritur zhvlerësimi i akumuluar dhe ndonjë humbje nga zhvlerësimi. Nëse ekziston ndonjë tregues investimi në prona mund të zhvlerësohet, Banka vlerëson shumën e rikuperueshme si vlera më e lartë në përdorim dhe në vlerën e drejtë minus kostot e shitjes. Vlera kontabël neto e një investimi në pronë fshihet deri në shumën e rikuperueshme nëpërmjet një pagese në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve për periudhën. Humbja nga zhvlerësimi e njohur në vitet e mëparshme kthehet nëse ka pasur ndonjë ndryshim të mëvonshëm në vlerësimet dhe çmuarjet e përdorura për të përcaktuar shumën e rikuperueshme të aktivitetit.

Shpenzimet e mëtejshme janë përfshirë në vlerën e mbartur të aktivitetit, ose njihen si një aktiv më vete, sipas rastit, në rast se ekzistojnë mundësi të rrisin të mirat dhe përfitimet e ardhshme ekonomike të këtij mjeti specifik në Bankë dhe shpenzimet e aktivitetit mund të maten në mënyrë të besueshme. Të gjitha riparimet e tjera dhe mirëmbajtja klasifikohen të shpenzimet operative gjatë periudhës financiare gjatë së cilës janë kryer këto shpenzime. Nëse investimi në pronë zotërohet nga pronari, ajo klasifikohet të ndërtesat dhe pajisjet. Të ardhurat e fituara nga qiraja regjistrohen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve për vitin në kategorinë e të ardhurave operative. Të ardhurat dhe humbjet nga ndryshimet në vlerën e drejtë të investimit në pronë regjistrohen në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve për vitin dhe paraqiten më vete.

Pasuritë, ndërtesat dhe pajisjet. Pasuritë, ndërtesat dhe pajisjet paraqiten me koston e tyre historike neto pasi iu është zbritur zhvlerësimi i akumuluar dhe ndonjë humbje nga zhvlerësimi. Kostot historike përfshijnë të gjitha shpenzimet të cilat mund t'i atribuohen në mënyrë të drejtpërdrejtë blerjes së pronave dhe pajisjeve. Elementët përbërës të një aktivi njihen të shkëputur nga njeri-tjetri, nëse sjellin përfitime të ndryshme ose nëse kanë struktura të ndryshme përdorimi. Kostot historike të aktiveve të të drejtave të përdorimit përfshijnë shumën e detyrimit të qirasë, plus të gjitha pagesat e qirasë në kohën e dhënies, ose më herët, kostot e drejtpërdrejta fillestare dhe kostot e përlogaritura për montimet dhe heqjen e materialeve, minus incentivave të marra. Blerja ose kostot e prodhimit të mëpasshme përfshihen në shumën e mbartur të aktiveve, ose njihen si aktiv më vete, vetëm në rastin kur është e mundur që përfitimet ekonomike në të ardhmen që vijnë prej zërit do të derdhen në Bankë dhe kostoja e zërit mund të matet në mënyrë të besueshme.

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)**Pasuritë, ndërtesat dhe pajisjet (vazhdon)**

Të gjitha kostot e tjera për riparimet dhe mirëmbajtjen pasqyrohen në Pasqyrën e Përfitimeve ose Humbjeve gjatë periudhës financiare konkrete. Vlerat në përdorim të pronës, ndërtesave dhe pajisjeve shqyrtohen për zhvlerësim kur ka ndryshim të zhvillimeve, ose ndryshimet e rrethanave tregojnë se vlera në përdorim mund të mos jetë e rikuperueshme.

Shuma e rikuperueshme e pronës, ndërtesave dhe pajisjeve është rezultati nga vlera e drejtë minus kostot dhe vlera në përdorim. Për vlerësimin e vlerës në përdorim, të ardhurat e përlogaritura për të ardhmen zbriten nga vlera e tyre aktuale duke përdorur normën e uljes përpara tatimeve që reflekton vlerësimet aktuale të tregut të vlerës në kohë të parasë dhe rreziqet specifike për aktivet. Për një aktiv që nuk gjeneron të ardhura kryesisht të pavarura, shuma e rikuperimit përcaktohet për zërin që gjeneron të ardhura monetare të cilit i përket aktivi. Humbjet e zhvlerësimit njihen në përfitime ose në humbje. Toka nuk zhvlerësohet. Zhvlerësimi i aktiveve realizohet duke përdorur metodën lineare sipas normave të përcaktuara për koston dhe shpenzimet për pronën dhe pajisjet gjatë kohëzgjatjes së përdorimit të tyre. Normat vjetore të zhvlerësimit përcaktohen në bazë të jetëgjatësisë së parashikuar të aktiveve të caktuara sipas tabelës që paraqitet më poshtë:

Përshkrimi**Jetëgjatësia 2023**

Ndërtesa

40 vjet

Mjete për biznesin dhe zyrën

2-10 vjet

Përmirësimet e pronës me qira zhvlerësohen gjatë shkurtimit të jetëgjatësisë së përdorimit sipas kontratës së qirasë, ose jetëgjatësisë të pritshme për përdorim. Të drejtat për përdorim zhvlerësohen sipas metodës lineare deri në përfundim të afatit të qirasë. Prona, ndërtesat dhe pajisjet me një jetëgjatësi prej më shumë sesa një vit, të cilat përfshihen në pragun e materialitetit prej , 5, 000 Lekë (2021: 5,000 Lekë), dhe që në total nuk janë materiale, kalojnë në përfitim ose humbje. Përfitimet dhe humbjet nga shitjet përcaktohen duke krahasuar të ardhurat me vlerën kontabël. Këto përfshihen nën kategorinë e të ardhurave të tjera apo të shpenzimeve të tjera operacionale (sipas rastit) në Pasqyrën e Përfitimeve apo të Humbjeve.

Aktive jomateriale. Aktivet jomateriale përfshijnë kryesisht licencat e programeve kompjuterike të cilat kapitalizohen në bazë të kostove për blerjen e tyre dhe për përdorimin e një softueri të caktuar. Aktive jomateriale njihen në rast se ekzistojnë mundësi të rrisin të mirat e ardhshme ekonomike të këtij mjeti specifik në Bankë dhe shpenzimet e aktivitetit mund të maten në mënyrë të besueshme. Aktivet jomateriale maten dhe vlerësohen fillimisht me kosto. Vlerat kontabël e aktiveve jomateriale rishikohen për zhvlerësim nëse ngjarjet ose ndryshimet e rrethanave evidentojnë se vlera e mbartur nuk mund të rikuperohet. Aktive jomateriale përfshijnë programet kompjuterike të cilat amortizohen duke përdorur metodën lineare për të gjithë jetëgjatësinë e dobishme prej dhjetë vjet.

Qiratë. Banka vlerëson nëse një kontratë është ose përmban qira, në fillim të kontratës. Banka njeh të drejtën e përdorimit të aktivitetit dhe detyrimin përkatës të qirasë sa i përket të gjitha kontratave të qiramarrjes që ka qiramarrësi, përveç qirave afatshkurtra (të përcaktuara si qira me afat qiraje 12 muaj ose më pak) dhe qirave të aseteve me vlerë të ulët (të tilla si tabletat ose kompjuterët personalë, artikuj të vegjël mobilie zyre dhe telefona). Për këto qira, Banka i njeh pagesat e qirasë si shpenzime operative sipas metodës lineare për afatin e qirasë, përveç nëse metoda tjetër sistematike përfaqëson më mirë planin kohor në të cilin konsumohen përfitimet ekonomike nga aktivet e marra me qira. Detyrimi i qirasë llogaritet fillimisht me vlerën aktuale të pagesave të qirasë që nuk janë paguar në datën e fillimit, duke bërë zbritjen sipas normës së nënkuptuar në qira. Nëse norma nuk mund të përcaktohet lehtësisht, banka përdor normën e saj rritëse të huamarrjes. Përgjithësisht, banka përdor si normë zbritje, normën mesatare të interesit në kreditë e biznesit.

Detyrime ndaj bankave të tjera. Shuma që janë detyrime ndaj bankave të tjera regjistrohen në momentin që banka i akordon mjetet monetare ose aktivet e tjera bankave të tjera. Detyrimi jo-derivativ mbartet me koston e amortizuar. Nëse Banka blen borxhin e vet, detyrimi hiqet nga pasqyra e pozicionit financiar dhe diferenca midis vlerës kontabël të pasivit dhe shumës së paguar është përfshirë në fitimet ose humbjet që rrjedhin nga likuidimi i borxhit.

Llogaritë e klientit. Llogaritë e klientëve janë detyrime jo-derivative ndaj individëve, klientëve institucionale ose korporatave dhe mbahen me kosto të amortizuar.

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)

Fonde të tjera të marra hua

Fondet e tjera të marrë hua përfshijnë kreditë e marra nga institucionet financiare ndërkombëtare. Fondet e marrë hua kontabilizohen me kosto të amortizuar.

Borxh i varur

Borxhi i varur mund të paguhet vetëm në rast të likuidimit pasi të jenë plotësuar kërkesat e kreditorëve të tjerë më prioritet më të lartë. Borxhi i varur kontabilizohet me kosto të amortizuar.

Tatim mbi fitimin

Tatimi mbi fitimin është paraqitur në pasqyrat financiare në përputhje me legjislacionin e miratuar në fuqi ose që do të jetë në fuqi në vijim deri në fund të periudhës së raportimit. Shpenzimet për tatimin mbi fitimin përfshijnë të drejtat tatimore afatshkurtra dhe të drejtat tatimore të shtyra dhe njihen në pasqyrën e fitim humbjes për vitin, përveçse kur njihen në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse ose drejtpërdrejt në kapital sepse lidhet me transaksionet që njihen gjithashtu, në të njëjtën periudhë ose në një periudhë tjetër, në të ardhura të tjera përmbledhëse ose direkt në kapital. Tatimi afatshkurtër është shuma që pritët të paguhet ose të rimbursohet nga autoritetet tatimore në lidhje me fitimet ose humbjet e tatueshme për periudhën aktuale dhe ato të mëparshme. Fitimet ose humbjet e tatueshme bazohen në vlerësimet dhe çmuarjet nëse pasqyrat financiare janë të autorizuar para dorëzimit të deklaratave përkatëse tatimore.

Tatimet përveç të ardhurave regjistrohen të shpenzimet administrative dhe shpenzime të tjera operative. Tatimi i shtyrë paraqitet duke përdorur metodën e pasivit të bilancit për humbjen nga tatimet të cilat mbarten dhe diferencat e përkohshme që lindin midis bazës tatimore të aktiveve dhe pasiveve dhe vlerave të tyre kontabël për qëllime të raportimit financiar. Tatimi i shtyrë matet me normat e tatimit të miratuara ose në fuqi në fund të periudhës raportuese, të cilat pritët të zbatohen në periudhën kur diferencat e përkohshme do të rimerren ose humbja tatimore e mbartur do të përdoret. Të drejtat tatimore të shtyra për diferencat e përkohshme të zbritshme nga humbjet tatimore që barten regjistrohen vetëm deri në masën që është e mundur që fitimi i tatueshëm i ardhshëm të jetë i disponueshëm përkundrajt të cilit mund të përdoren zbritjet.

Pozicione tatimore të pasigurta

Pozitat tatimore të pasigurta të Bankës rishqyrtohen nga drejtimi i bankës në fund të çdo periudhe raportimi. Detyrimet regjistrohen për pozicionet e tatimit mbi fitimin të cilat përcaktohen nga drejtimi i bankës, pasi ka më shumë gjasa që të mos rezultojë në vendosjen e taksave shtesë nëse pozicionet do të kundërshtoheshin nga autoritetet tatimore. Vlerësimi bazohet në interpretimin e ligjeve tatimore që janë miratuar ose në fuqi deri në fund të periudhës së raportimit, dhe çdo vendim gjykate të njohur ose vendime të tjera për çështje të tilla. Detyrimet për penalitetet, interesat dhe tatimet përveç të ardhurave njihen bazuar në vlerësimin më të mirë të drejtimit të bankës së shpenzimeve të nevojshme që duhen për të shlyer detyrimet në fund të periudhës së raportimit.

Përfitimet e punonjësve

Banka operon me pagimin e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore të cilat gjenerojnë përfitime pensioni për punonjësit. Autoritetet lokale janë përgjegjës për përcaktimin e pragut minimal ligjor për pensionet në Shqipëri sipas një plani të përcaktuar të kontributeve për pensionin. Kontributet e Bankës në planin e pensionit paraqiten në pasqyrën e të ardhurave në momentin e pagesës.

Provizione për detyrime dhe shpenzime

Provizionet për detyrimet dhe shpenzime janë detyrime jofinanciare gjatë një kohe të pasigurt dhe në një shumë të pacaktuar. Ato përlogariten nëse Banka ka një detyrim aktual ligjor ose konstruktiv si rezultat i ngjarjeve të kaluara, dhe ka mundësi që të duhet një fluks mjetes monetare që përfshijnë përfitime ekonomike për të shlyer detyrimin dhe mund të bëhet një vlerësim i besueshëm i shumës së detyrimit. Taksat dhe detyrimet, të tilla si tatimet përveç tatimit mbi fitimin ose tarifat rregullatore të bazuara në informacionet që lidhen me një periudhë para lindjes së detyrimit për të paguar, njihen si detyrime në momentin e ndodhjes së ngjarjes kur lind detyrimi për pagesën e taksës, siç përcaktohet nga legjislacioni që parashikon detyrimin për të paguar taksën. Nëse një taksë paguhet përpara ndodhjes së ngjarjes detyruese, ajo njihet si parapagim.

Detyrime tregtare dhe të tjera që duhet të paguhet

Detyrimet tregtare përlogariten në momentin kur kundërpala ka përmbushur detyrimet e saj në bazë të kontratës dhe kontabilizohen me kosto të amortizuar.

2. Informacion mbi politikat kontabël (vazhdon)

Kapital aksioner

Aksionet e zakonshme klasifikohen si kapital. Kostot rritëse që i atribuohen drejtpërdrejt emetimit të aksioneve të reja janë paraqitur në kapital si një zbritje, pa tatimin, nga të ardhurat. Çdo tejkalim i vlerës së drejtë të pagesës së marrë mbi vlerën nominale të aksioneve të emetuara regjistrohet si prim aksioni në kapital. Devidentët për aksionet e zakonshme njihen në kapitalin në periudhën kur miratohen nga aksionerët e Bankës. Devidentët për vitin që janë deklaruar pas datës së raportimit paraqiten si ngjarje pas përfundimit të periudhës së raportimit. Raportet statutores të kontabilitetit të Bankës përbëjnë bazën për shpërndarjen e fitimit dhe përvetësimeve të tjera.

Rezerva ligjore

Sipas Ligjit nr. 9901 datë 14.4.2008 "Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare", neni 127, f. 49, paragrafi a, "Nga fitimi pas tatimit, i realizuar gjatë vitit financiar paraardhës, duke zbritur shpenzimet, shoqëria duhet të kalojë në rezervën ligjore, të paktën 5 për qind të kësaj vlere, derisa kjo rezervë të jetë e barabartë me 10 për qind të kapitalit të regjistruar të shoqërisë, apo me një vlerë më të lartë, të përcaktuar në statut". Sipas Rregullores nr. 69, datë 18.12.2014, Neni 6, p.5 dhe 6, "Në rezervat e tjera përfshihen edhe rezervat e përgjithshme, të cilat krijohen nga banka në masën 1.25 për qind deri në 2 për qind të totalit të ekspozimeve dhe ekspozimeve të mundshme të ponderuara me rrezikun. Këto rezerva krijohen duke zbritur një të pestën e fitimit të bankës dhe përdoren lirisht nga banka me qëllim mbulimin e rreziqeve të paidentifikuara në veprimtarinë e saj dhe nuk pasqyrojnë reduktimin e vlerës së një aktivi të caktuar. Bankat, në rastet kur fondi rezervë i krijuar bie nën nivelin minimal të kërkuar, është e detyruar ta plotësojë atë brenda një afati kohor 2 (dy) vjeçar.

Transaksionet e këmbimeve valutore

Transaksionet e këmbimeve valutore janë kthyer në monedhën funksionale me kursin e këmbimit të vlefshëm në datën e transaksioneve. Aktivët dhe detyrimet monetare në monedhë të huaj në datën e raportimit janë këmbyer në monedhën funksionale me kursin e këmbimit zyrtar të Bankës së Shqipërisë "BSH" në datën e raportimit. Fitimi ose humbja nga këmbimet valutore që rezultojnë nga kryerja e transaksioneve dhe nga konvertimi i mjeteve monetare dhe detyrimeve në monedhën funksionale të subjektit në kursin e këmbimit zyrtar të Bashkës së Shqipërisë njihen në pasqyrën e të fitim humbjeve për periudhën (si fitime nga këmbimi valutor pa humbjet). Konvertimi me normat në fund të vitit nuk aplikohet për zërat jo monetarë të cilët maten me koston historike. Zërat jo-monetarë të cilët maten me vlerën e drejtë në monedhë të huaj, përfshirë investimet e kapitalit, konvertohen e kursin e këmbimit në datën e përcaktimit të vlerës së drejtë. Efektet e ndryshimeve të kursit të këmbimit në zërat jo-monetarë që maten me vlerën e drejtë në një monedhë të huaj regjistrohen si pjesë e fitimit ose humbjes me vlerën e drejtë.

3. Vlerësime dhe gjykime kontabël kritike për zbatimin e politikave kontabël

Banka bën vlerësime dhe supozime që ndikojnë në shumat e raportuara të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar. Vlerësimet dhe gjykimet vlerësohen vazhdimisht dhe bazohen në përvojën e drejtimit të bankës dhe në faktorë të tjerë, duke përfshirë pritshmëritë e ngjarjes të ardhshme që besohet të jenë të arsyeshme sipas rrethanave. Niveli drejtues i Bankës gjithashtu bën gjykime të caktuara, përveç atyre që përfshijnë çmuarjen, në procesin e zbatimit të politikave kontabël. Vendimet që kanë efektin më të rëndësishëm në shumat e njohura në pasqyrat financiare dhe çmuarjet që mund të mundësojnë një rregullim domethënës të vlerës kontabël të aktiveve dhe detyrimeve brenda vitit të ardhshëm financiar përfshijnë:

Matja e humbjes së pritshme të kredisë. Matja e humbjes së pritshme të kredisë –HPK është një vlerësim i rëndësishëm që përfshin përcaktimin e metodologjisë, modeleve dhe regjistrimin e të dhënave. Detajet e metodologjisë së matjes së humbjes së pritshme të kredisë –HPK paraqiten në Shënimin 5. Komponentët e mëposhtëm kanë një ndikim të madh në fondin e provizioneve për humbjen e kredisë: përcaktimi i mospagesës, rritja e rrezikut – SICR, probabiliteti i vonesës ("PM"), Ekspozimi në rast mospagimi ("ENM") dhe humbja standard e caktuar ("HNM"), si dhe modelet e skenarëve makroekonomikë. Grupi rregullisht shqyrton dhe miraton modelet dhe të dhënat e modeleve për të zvogëluar çdo dallim midis vlerësimeve të humbjeve të pritshme dhe kredisë dhe eksperiencës aktuale të humbjes së kredisë. Banka ka përdorur informacion mbështetës të parashikuar për matjen e humbjes së pritshme të kredisë – HPK, kryesisht një rezultat i modelit të saj të parashikimit makroekonomik. Disa sasi makroekonomike janë investiguar në lidhje me potencialin e tyre si pjesë e modelit të PM. Afatet kohore të faktorëve makroekonomikë janë marrë nga Baza e të Dhënave të Botës Ekonomike të FMN-së, veçanërisht për Shqipërinë.

3. Vlerësime dhe gjykime kontabël kritike për zbatimin e politikave kontabël (vazhdon)**Matja e humbjes së pritshme të kredisë (vazhdon)**

Në veçanti, konsiderohen të paktën sasi të mëposhtme për specifikimin e modeleve të PM-së: Rritja e produktit të brendshëm bruto, Ndryshimi në përqindje të inflacionit, Shkalla e papunësisë. Këto sasi reflektojnë drejtpërdrejt zhvillimin e ciklit të biznesit dhe për këtë arsye janë të dhëna të vlefshme potenciale për një model kuptimplotë të PM-së. Për vlerësimin e HNM-ve në një kohë të caktuar, përfshihen disa faktorë shtesë, sepse këtu nuk duhet të modelohet vetëm rreziku i mospagesës, por edhe faktorët makroekonomikë influencues.

Ekspozimi i kredisë për linjat e kredive të rinovueshme (p.sh. kartat e kreditit, paradhëniet bankare). Për linja të caktuara kredie, ekspozimi i Bankës ndaj humbjeve të kredisë mund të zgjasë përtej periudhës maksimale kontraktuale të kredisë. Ky përjashtim zbatohet për disa produkte kredie të rinovueshme, të patërhequr dhe ku aftësia kontraktuale e Bankës për të kërkuar shlyerjen dhe anulimin e komponentit të patërhequr në praktikë nuk e kufizon ekspozimin ndaj humbjeve të rrezikut. Për këto kredi, Banka mat humbjet e pritshme të kredisë – HPK përgjatë periudhës kur Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë dhe humbjet e pritshme të kredisë HPK nuk zbuten nga veprimet e administrimit të rrezikut të kredisë. Zbatimi i këtij përjashtimi kërkon gjykimin. Drejtimi i bankës ka zbatuar gjykimin e tij në identifikimin e produkteve të kredisë, si Privat ashtu edhe të biznesit, për të cilat zbatohet ky përjashtim. Banka ka aplikuar këtë përjashtim për kreditë me karakteristikat e mëposhtme: (a) nuk ka një afat të caktuar ose strukturë të ripagimit; (b) aftësia kontraktuale për të anuluar kontratën nuk zbatohet në praktikë si rezultat i menaxhimit të përditshëm të ekspozimit të kredisë dhe kontrata mund të anulohet vetëm kur Banka informohet mbi rritjen e rrezikut të kredisë në nivel të një linjë kredie individuale dhe (c) ekspozimet menaxhohen në mënyrë kolektive. Më tej, Banka ka zbatuar gjykimin për përcaktimin e një periudhe për matjen e humbjes së pritshme të kredisë HPK, duke përfshirë pikën fillestare dhe pikën e mbylljes së ekspozimeve.

Banka ka vlerësuar informacionin dhe përvojën historike në lidhje me: (a) periudhën gjatë së cilës Banka është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë për linja të ngjashme kredie, duke përfshirë edhe ndryshimin e fundit të rëndësishëm të kredisë dhe për këtë arsye përcakton pikënisjen për vlerësimin e rritjes së rrezikut SICR (b) kohëzgjatjen e vonës në pagesë për instrumente financiare të ngjashme pas rritjes së rrezikut SICR dhe (c) veprimet e administrimit të rrezikut të kredisë (p.sh. reduktimi ose heqja e kufijve të patërhequr), normat e parapagimit dhe faktorë të tjerë që nxisin maturitetin e pritshëm. Me zbatimin e këtyre faktorëve, banka segmenton portofolat e linjave të kredive të rinovueshme në nën-grupe dhe zbaton faktorët që janë më të rëndësishëm në bazë të dhënave historike dhe përvojës, si dhe informacione të parashikueshme.

Rritje e ndjeshme në rrezikun e kredisë (“SICR”). Për të përcaktuar nëse ka pasur një rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë, Banka krahason rrezikun e një mospagimi që ndodh gjatë jetëgjatësisë së një instrumenti financiar në fund të datës së raportimit me rrezikun e mospagimit në datën e njohjes fillestare. Vlerësimi konsideron rritjen relative të rrezikut të kredisë dhe jo arritjen e një niveli specifik rreziku kredie në fund të periudhës së raportimit. Banka i konsideron të gjitha informacionet e arsyeshme dhe mbështetëse të parashikuara pa kosto dhe përpjekje të panevojshme, të cilat përshijnë një sërë faktorësh, duke përfshirë aspektet e sjelljes së portofolave të veçanta të klientëve. Banka identifikon treguesit e sjelljes së rritjes së rrezikut të kredisë para ndodhjes së mospagesës dhe përfshin informacionin e duhur të parashikuar në vlerësimin e rrezikut të kredisë, qoftë në nivelin e një instrumenti individual ose në nivel portofoli. Referojuni Shënimit 5.

Vlerësimi i modelit të biznesit. Modeli i biznesit nxit klasifikimin e aktiveve financiare. Drejtimi i Bankës ka zbatuar gjykimin për përcaktimin e nivelit të agregimit dhe portofoleve të instrumenteve financiare gjatë kryerjes së vlerësimit të modelit të biznesit. Gjatë vlerësimit të transaksioneve të shitjeve, Banka merr në konsideratë frekuencën, kohën dhe vlerën e tyre historike, arsyet për shitjet dhe pritshmëritë për aktivitetin e shitjeve në të ardhme. Transaksionet e shitjeve që kanë për qëllim minimizimin e humbjeve të mundshme për shkak të përkeqësimit të kredisë konsiderohen konsistente me modelin e biznesit “mbaj për arkëtim”.

Shitjet e tjera para maturimit, jo në lidhje me aktivitetet e administrimit të rrezikut të kredisë, janë gjithashtu në përputhje me modelin e biznesit “mbaj për arkëtim”, me kusht që ato të jenë të rralla ose të parëndësishme në vlerë, si individualisht dhe në mënyrë të agreguar. Banka vlerëson rëndësinë e transaksioneve të shitjes duke krahasuar vlerën e shitjeve me vlerën e portofolit që i nënshtrohet vlerësimit të modelit të biznesit mbi jetëgjatësinë mesatare të portofolit. Përveç kësaj, shitja e aktivitetit financiar që pritet vetëm në skenarin e rasteve të stresit ose në përgjigje të një ngjarjeje të izoluar që është jashtë kontrollit të Bankës, nuk është sistematike dhe nuk mund të parashikohen nga Banka, konsiderohet si e rastësishme në objektivin e modelit të biznesit dhe nuk ndikon në klasifikimin e aktiveve financiare përkatëse.

3. Vlerësime dhe gjykime kontabël kritike për zbatimin e politikave kontabël (vazhdon)

Vlerësimi i modelit të biznesit (vazhdon)

Modeli i biznesit “mbaj për arkëtim dhe shitje” nënkupton që asetet mbahen për të arkëtuar flukse të mjeteve monetare, por shitja është gjithashtu integrale për arritjen e objektivit të modelit të biznesit, siç janë menaxhimi i nevojave të likuiditetit, arritja e një rezultati të caktuar ose përputhja e kohëzgjatjes të aseteve financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë ato asete. Kategoria e mbetur përfshin ato portofola të aktiveve financiare, të cilat menaxhohen me qëllim për realizimin e flukseve monetare kryesisht nëpërmjet shitjes, si p.sh. nëse ekziston një model tregtimi. Arkëtimi i fluksit të mjeteve monetare kontraktuale shpesh është i rastësishëm për këtë model biznesi.

Vlerësimi nëse flukset e mjeteve monetare janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit (“SPPI”). Përcaktimi nëse flukset e mjeteve monetare të një aktivi financiar janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit është subjekt gjykimi. Vlera në kohë e elementit mjete monetare mund të modifikohet, për shembull, nëse një normë interesi kontraktual rivendoset në mënyrë periodike, por frekuenca e kësaj rivendosjeje nuk përputhet me afatin e normës bazë të interesit të instrumentit të borxhit, për shembull një kredi paguan tre muaj normën ndërbankare por norma është rivendosur çdo muaj. Efekti i vlerës në kohë të modifikuar të parasë është vlerësuar duke krahasuar flukset monetare të instrumentit përkatës kundrejt instrumentit të borxhit referues me flukset e mjeteve monetare SPPI, në çdo periudhë dhe në mënyrë kumulative përgjatë jetëgjatësisë së instrumentit. Vlerësimi është bërë për të gjitha skenarët e mundshëm, duke përfshirë situatën e arsyeshme të mundshme të stresit financiar që mund të ndodhë në tregjet financiare.

Banka ka identifikuar dhe konsideruar kushtet kontraktuale që ndryshojnë kohën ose shumën e flukseve monetare kontraktuale. Kriteri SPPI është plotësuar nëse një hua mundëson shlyerjen e hershme dhe shuma e parapagimit përfaqëson në thelb interesin kryesor dhe të përlogaritur plus një kompensim të arsyeshëm shtesë për përfundimin e kontratës para afatit. Principali i aktivitetit është vlera e drejtë në momentin e njohjes fillestare minus ripagimet në vijim të principalit, përkatësisht këstet neto të interesit të përcaktuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Si një përjashtim nga ky parim, standardi gjithashtu lejon instrumente me karakteristika parapagimi që plotësojnë kushtet e mëposhtme për të përmbushur SPPI: (i) aktivi është iniciuar me një prim ose zbritje, (ii) shuma e parapagimit përfaqëson shumën kontraktuale dhe interesin e përlogaritur dhe një kompensim të arsyeshëm shtesë për përfundimin e kontratës para afatit, dhe (iii) vlera e drejtë e tiparit të parapagimit është jomateriale në momentin e njohjes fillestar. Banka ka shqyrtuar shembujt sipas standardit dhe del në përfundimin se kushtet që rrjedhin vetëm nga legjislacioni dhe që nuk janë pjesë e kontratës, pra nëse legjislacioni ndryshon, ato nuk do të zbatohen më (të tilla si garancia në legjislacionin e disa shteteve të caktuara) nuk janë të përshtatshme për vlerësim, ndryshe nga flukset e parasë që vlerësohen si SPPI. Kontratat e kredisë së Bankës lejojnë rregullimin e normave të interesit në përgjigje të disa ndryshimeve makroekonomike ose ndryshimeve rregullatore. Niveli Drejtues i Bankës ka zbatuar gjykimin dhe vlerësoi se konkurrenca në sektorin bankar dhe aftësia praktike e huamarrësve për të rifinancuar kreditë do ta pengonin që të rivendoste normat e interesit në një nivel mbi nivelin e tregut dhe rrjedhimisht flukset monetare u vlerësuan si SPPI.

Modifikimi i aktiveve financiare. Nëse aktivet financiare janë modifikuar në mënyrë kontraktuale (p.sh., rinegociuar), Banka vlerëson nëse modifikimi është i konsiderueshëm dhe duhet të rezultojë në mosnjohjen e aktivitetit fillestar dhe njohjen e një aktivi të ri me vlerë të drejtë. Ky vlerësim bazohet kryesisht në faktorët cilësorë, të përshkruara në politikën përkatëse të kontabilitetit dhe kërkon gjykime të rëndësishme. Në veçanti, Banka zbaton gjykime për të vendosur nëse kreditë e zhvlerësuara të rinegocionuara duhet të njohjen dhe nëse kreditë e reja të negociuara duhet të konsiderohen si të zhvlerësuara në momentin e njohjes fillestare. Vlerësimi i mosnjohjes varet dhe nga fakti nëse rreziqet dhe përfitimet, domethënë ndryshueshmëria e flukseve monetare të pritshme (në vend të atyre kontraktuale), ndryshojnë si pasojë e këtyre ndryshimeve. Drejtimi i Bankës vendosi që rreziqet dhe përfitimet nuk ndryshojnë si rezultat i modifikimit të këtyre kredive dhe prandaj në thelb për të gjitha modifikimet, kreditë nuk ishin subjekt mosnjohjeje dhe as nuk u riklasifikuan nga pozicioni i nivelit të zhvlerësuar.

Kolateral i rimarrë në zotërim. Për të përcaktuar vlerën neto të realizueshme për kolateralin e rimarrë në zotërim që përfshihet në inventarët brenda aktiviteteve të tjera, Banka përcakton matjen e vlerës së drejtë bazuar në raportet e vlerësuesve të jashtëm të pavarur të pronës, me kualifikime profesionale të njohura profesionale. Drejtimi i bankës ka rishikuar supozimet e vlerësuesve që bazohen në modelet e skontuara të flukseve të mjeteve monetare që përdoren për qëllime vlerësimi dhe konfirmon faktorët si pronat e ngjashme dhe/ose transaksionet e ngjashme, norma e skontimit të aplikuar janë përcaktuar në mënyrë të përshtatshme në bazë të të dhënave dhe supozimeve që janë përdorur duke vlerësuar kushtet e tregut në fund të periudhës së raportimit.

3. Vlerësime dhe gjykime kontabël kritike për zbatimin e politikave kontabël (vazhdon)**Kolateral i rimarrë në zotërim (vazhdon)**

Pavarësisht nga sa më sipër, drejtimi i bankës konsideron se vlerësimi i kolateralit të saj të rimarrë në zotërim aktualisht është subjekt i një shkalle më të lartë gjykimi dhe rritja e gjasave që të ardhurat reale nga një shitjeje mund të ndryshojnë nga vlera kontabël dhe pse rezultatet e fundit kanë treguar variacione të parëndësishme midis të ardhurave reale dhe vlerave kontabël.

4. Miratimi i standardeve të reja dhe të rishikuara ndërkombëtare të raportimit financiar (SNFR)**4.1. Standarde të reja të miratuara më 1 Janar 2023**

Standardet e mëposhtme të rishikuara hynë në fuqi më 1 janar 2023, por nuk patën asnjë ndikim material në rezultatet financiare ose pozicionin e Bankës:

- SNRF 17 "Kontratat e Sigurimit" (lëshuar më 18 Maj 2017, dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2023).
- Ndryshime në SNRF 17 dhe një ndryshim në SNRF 4 (publikuar më 25 Qershor 2020 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2023).
- Varianti kalimtar për siguruesit që aplikojnë SNRF 17 – Ndryshimet në SNRF 17 (publikuar më 9 Dhjetor 2021, dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2023).
- Ndryshimet në Deklaratën Praktike të SNK 1 dhe SNRF 2: Sigurimi i informacionit shpjegues mbi politikat kontabël (publikuar më 12 Shkurt, 2021, dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2023).
- Ndryshimet në SNK 8: Përkufizimi i Vlerësimeve Kontabël (publikuar më 12 Shkurt, 2021, dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2023).
- Tatimi i shtyrë në lidhje me Aktive dhe detyrimet që rrjedhin nga një transaksion i vetëm – Ndryshimet në SNK 12 (publikuar më 7 Maj 2021 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2023).
- Ndryshimet në SNK 12 Tatimet mbi të Ardhurat: Reforma Ndërkombëtare e Taksave – Rregullat Model, Shtylla e Dytë (publikuar më 23 Maj 2023).

Këto ndryshime nuk kanë ndikim të rëndësishëm ndaj këtyre Pasqyrave Financiare, dhe për këtë arsye, nuk janë bërë edhe deklaratat për heqje dorë nga përgjegjësia. Adoptimi i këtyre ndryshimeve ndaj standardeve ekzistuese nuk ka sjellë ndryshime materiale te pasqyrat financiare të Bankës.

4.2. Zbatimi i standardeve të reja ose të rishikuara dhe interpretime

Në datën e autorizimit të këtyre pasqyrave financiare, standardet e reja të mëposhtme, ndryshimet në standarde dhe interpretimet nuk janë ende të detyrueshme për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2024 dhe nuk janë zbatuar në përgatitjen e këtyre pasqyrave financiare. Kompania planifikon t'i zbatojë këto ndryshime kur ato të hyjnë në fuqi:

- Ndryshimet në SNRF 16, Qiratë: Detyrimi i Qirasë në një transaksion shitjeje dhe kthimi me qira (lëshuar më 22 Shtator 2022 dhe në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2024).
- Klasifikimi i detyrimeve si rrjedhëse ose afatgjata – Ndryshimet në SNK 1 (fillimisht lëshuar më 23 Janar 2020, dhe më pas i ndryshuar më 15 Korrik 2020 dhe 31 Tetor 2022, përfundimisht në fuqi për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2024).
- Ndryshimet në SNK 7 Pasqyra e Flukseve të Parasë dhe Instrumentet Financiare SNRF 7: Ofrimi i informacionit shpjegues: Marrëveshjet financiare të furnizuesit (Lëshuar më 25 Maj 2023).
- SNRF 14, Llogaritë Rregullatore të Shtyrjes (lëshuar më 30 Janar 2014 dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 Janar 2016).
- Shitja ose kontributi i Aktiveve ndërmjet një investitori dhe bashkëpunëtorit të tij ose sipërmarrjes së përbashkët – Ndryshimet në SNRF 10 dhe SNK 28 (lëshuar më 11 Shtator 2014, dhe efektive për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas një date që do të përcaktohet nga BSNK).

Banka ka zgjedhur të mos miratojë këto standarde, rishikime dhe interpretime në avancë të hyrjes në fuqi të tyre. Banka parashikon që miratimi i këtyre standardeve, rishikimeve dhe interpretimeve nuk do të ketë ndikim material te pasqyrat financiare të Bankës në periudhën e fillimit të aplikimit.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar

Aktivitetet e bankës e ekspozojnë atë ndaj një numri rreziqesh dhe këto aktivitete përfshijnë analizën, vlerësimin, pranimin dhe menaxhimin e disa aktiviteteve të rrezikut ose kombinimin e rreziqeve. Ndërmarrja e rrezikut është thelbësore për aktivitetin e biznesit financiar dhe rreziqet operationale janë një pasojë e paevitueshme e zhvillimit të biznesit. Qëllimi i Bankës është të arrijë një ekuilibër dhe balancë të përshtatshme midis rrezikut dhe përfitueshmërisë si dhe të minimizojë efektet e mundshme të pafavorshme në ecurinë financiare të bankës.

Politikat e bankës për administrimin e rrezikut janë hartuar në funksion të identifikimit dhe analizës së këtyre rreziqeve, përcaktimit të limiteve dhe kontroleve të përshtatshme të rrezikut për të monitoruar rreziqet dhe respektimin nëpërmjet sistemeve informatike të besueshme dhe të përditësuara. Banka rishikon në mënyrë sistematike politikat dhe sistemet për administrimin e rrezikut për të pasqyruar ndryshimet në tregje, produkte dhe zhvillimin e praktikës më të mirë.

Rreziku kreditor

Banka e përkufizon rrezikun kreditor si rreziku që pala në një transaksion nuk mund të përmbushë detyrimet e saj kontraktuale në mënyrë të plotë ose në kohë. Rreziku kreditor është rreziku më i rëndësishëm për aktivitetin e biznesit të bankës, për rrjedhojë drejtimi i bankës administron me kujdes ekspozimin ndaj rrezikut të kredisë. Ekspozimet e kredisë lindin kryesisht në aktivitetin e kredi-dhënies të cilat përfshijnë huaj dhe paradhënie, dhe aktiviteti investimi të cilat sjellin depozita dhe letra me vlerë të borxhit në portofolin e aktiveve të bankës.

Rreziku kreditor ekziston gjithashtu në instrumentet financiare jashtë bilancit si letër kredi, garanci dhe angazhime kredie. Administrimi dhe kontrolli i rrezikut të kredisë për huaj dhe paradhënie janë përqendruar në Departamentin e Administrimit të Rrezikut, ndërsa rreziku ndërbankar për depozitat dhe letrat me vlerë të borxhit janë përqendruar në Departamentin e Thesarit dhe Departamentin e Administrimit të Rrezikut.

Të gjitha departamentet që janë përgjegjëse për administrimin dhe kontrollin e rrezikut të kredisë, raportojnë rregullisht në Këshillin Administrativ dhe në Këshillin Drejtues.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)**Rreziku kreditor (vazhdon)**

Tabela e mëposhtme paraqet ekspozimin maksimal ndaj rrezikut të kredisë:

	31 Dhjetor 2023	31 Dhjetor 2022
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	10,191,805	7,521,155
Hua dhe paradhënie bankave dhe institucioneve të tjera financiare	4,024,763	3,345,103
Hua dhe paradhënie klientëve:		
Tregti Biznesi	9,836,846	10,435,886
Prodhim Biznesi	7,056,935	7,113,037
Bujqësi Biznesi	551,439	844,975
Transport Biznesi	555,806	487,158
Të tjera Biznesi	5,963,568	6,098,746
Strehim Privat	2,481,959	2,420,705
Investime Privat	98,105	128,225
Të tjera Privat	268,538	167,185
	26,813,196	27,695,917
	31 Dhjetor 2023	31 Dhjetor 2022
Letra me vlerë të investimeve me KA	2,871,917	1,833,348
Aktive të tjera financiare	177,566	261,793
Totali	3,049,483	2,095,141
Ekspozimet e rrezikut të kredisë për zërat jashtë bilancit paraqiten si më poshtë:		
Angazhimet e huasë dhe detyrime të tjera të lidhura të kredisë	2,586,852	2,172,203
Garancitë financiare dhe Letrat e Kredisë	1,122,668	1,356,364
Totali	3,709,520	3,528,567
Jashtë bilancit	31 Dhjetor 2023	31 Dhjetor 2022
Angazhimet e kredisë	2,586,852	2,172,203
Garancitë financiare	1,120,524	1,356,364
Letër kredi	2,144	-
Provizione të njohura si detyrime	(12,160)	(13,909)
Totali	3,697,360	3,514,658

Rreziku standard i kredisë nga ekspozimet e kredisë së klientëve

Diferencimi midis ekspozimeve individuale të rëndësishme dhe të parëndësishme të kredisë të orienton drejt proceseve të dallueshme kreditimi për lloje të ndryshme të ekspozimeve të kredisë-procese që kanë demonstruar në të kaluarën se sigurojnë një menaxhim efektiv të rrezikut të kredisë. Proceset dallohen kryesisht në drejtim të ndarjes së detyrave, të cilat zbatohen plotësisht për ekspozimet individuale të rëndësishme të kredisë. Pika fillestare e analizës është informacioni i mbledhur nga klienti, duke filluar nga pasqyrat financiare të audituara deri tek vetëdeklarimet. Kriteret kryesore për vendimet e ekspozimit ndaj kredisë bazohen në gjendjen financiare të klientit; në veçanti për ekspozimet individuale të parëndësishme të kredisë, të plotësuara me një rishikim të fondeve likuide dhe vlerësimin e besueshmërisë së klientit. Së fundi, kërkesat e kolateralit janë përgjithësisht më të larta për ekspozimet individuale të kredive. Si rregull i përgjithshëm, sa më i ulët të jetë ekspozimi i kredisë, aq më mbështetës është dokumentacioni i ofruar nga klienti, aq më i shkurtër është afati i ekspozimit të kredisë, sa më i gjatë historiku i klientit me bankën dhe sa më i lartë të jetë qarkullimi i klientit me Grupin, më të ulëta do të jenë kërkesat e kolateralit.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)

Rreziku kreditor (vazhdon)

Procesi i vendimmarrjes siguron që të gjitha vendimet e kredisë për ekspozimet individualisht të rëndësishme merren nga komiteti i kredisë. Si parim i përgjithshëm, ne e konsiderojmë atë shumë të rëndësishme për të siguruar që biznesi ynë i huadhënies realizohet në bazë të udhëzimeve organizative që parashikojnë rregulla të përshtatshme që rregullojnë strukturat organizative dhe procedurat operative; përshkrimet e punës që përcaktojnë detyrat përkatëse; një ndarje të qartë të autoritetit vendimmarrës; dhe një përcaktim të qartë të përgjegjësisë. Ekspozimet e kredive në vonesë përkufizohen si ekspozime kredie për të cilat pagesat e interesit kontraktual dhe/ose pagesat e principalit janë me vonesë. Cilësia relativisht e lartë e portofolit të kredisë pasqyron zbatimin e parimeve të mësipërme të kredidhënies, rezultatet e ndjekjes së treguesve të paralajmërimit të hershëm dhe monitorimit të duhur, në veçanti të ekspozimeve individuale të kredisë. Ky është një element thelbësor i strategjisë sonë për menaxhimin e borxheve në mjedisin aktual të vështirë ekonomik që po prek klientët tanë.

Banka ndjek me rigorozitet mospagimet e ekspozimeve tona të kredisë, e cila zakonisht lejon identifikimin e shpejtë të çdo pontenciali në rritje për mospagimin e ekspozimit të kredisë. Banka aplikon dhe zbaton rregulla strikte në lidhje me ekspozimet e kredive për të cilat, sipas mendimit tonë, nuk ka asnjë perspektivë reale që ekspozimi ndaj kredisë të shlyhet dhe ku zakonisht realizimi i kolateralit është përfunduar ose rezultati i procesit të realizimit është i pasigurt. Përpjekjet e bankës për rikuperimin dhe arkëtimin ndiqen nga punonjës të specializuar, zakonisht me eksperiencë në kredidhënie ose me njohuri në fushën ligjore. Efektiviteti i këtij administrimi të rreptë të rrezikut të kredisë është pasqyruar në normën krahasimisht të ulët të vonesave që pasqyron portofoli ynë i kredisë.

Cilësia e portofolit të kredisë monitorohet në mënyrë të vazhdueshme. Banka përdor tregues të brendshëm të paralajmërimit të hershëm për të identifikuar çdo rritje potenciali të rrezikut të kredisë. Një rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë evidentohet zakonisht gjatë analizës/ monitorimit financiar të klientit ose gjatë evidentimit të ndonjë ngjarje të posaçme që tregon rritje të rrezikut. Të dyja të mundësojnë një përditësim të Klasifikimit të Rrezikut të klientit. Nga ana tjetër, informacionet dhe të dhënat për vonesa në likuidim merren në konsideratë duke qenë se nivelet përfshijnë të gjitha ekspozimet që tejkalojnë 30 ditë vonesë. Kjo qasje nënkupton analizën gjithëpërfshirëse të burimeve të ndryshme të informacionit përfshirë analizën gjithëpërfshirëse të qëndrimit financiar të huamarrësve, informacionin për vonesa në pagesa, të dhënat mbi ngjarjet e ristrukturimit dhe perspektivat e ardhshme makroekonomike.

Modeli i humbjes së pritshme të kredisë (HPK) sipas SNRF 9 është elementi qendror i qasjes për përcaktimin sasior të provizioneve të humbjeve për instrumentet financiare brenda dhe jashtë bilancit dhe është i optimizuar vazhdimisht. Kompensimet e llogaritura të humbjeve përcaktohen bazuar në humbjet e pritshme të kredisë për disa skenarë të mospagimit në të ardhmen. Kjo përfaqëson shumën e kombinuar të rezultateve të ponderuara me probabilitet nga skenarët. Vlerësimet e HPK bazohen në informacione të besueshme për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike. Një përshkrim i detajuar i specifikimeve të modelit është dhënë më poshtë.

Qasja me tre nivele

Ashtu si me të gjithë instrumentet tona të borxhit, huatë dhe paradhëniet për klientët gjithashtu ndahen në tre fazat e përshkruara më poshtë, bazuar në zhvillimin e rrezikut të kredisë që nga njohja fillestare. Për çdo fazë zbatohet një metodologji specifike për të përcaktuar zhvlerësimin. Gjatë periudhës së ekspozimit, lëvizja është e mundur midis fazave.

Faza 1 përfshin ekspozimet për të cilat rreziku i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare dhe për të cilat nuk ka asnjë tregues për një nxitës për alokim në Fazën 2 ose Fazën 3; këtu përfshihen gjithashtu ekspozimet që janë ricaktuar në Fazën 1 nga faza të tjera ose që kanë rrezik të ulët kredie në datën e raportimit. Në përgjithësi, të gjitha ekspozimet shpërndahen në Fazën 1 pas njohjes fillestare, me përjashtim të atyre të kategorizuara si POCL (Kredi e blerë ose e origjinës e zhvlerësuar). Për ekspozimet e Fazës 1, humbjet e pritshme të kredisë njëvjeçare njihen në fitim ose humbje dhe krijohet një provizion për humbje. Humbjet e pritshme njëvjeçare i referohen humbjeve të pritshme të kredisë që rezultojnë nga rastet e mospagimit të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit. Për të arkëtueshmet me afat të mbetur më pak se 12 muaj, zbatohet maturimi më i shkurtër kontraktual.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)**Rreziku kreditor (vazhdon)**

Faza 2 përfshin ekspozimet për të cilat rreziku i kredisë është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, por për të cilat nuk ka indikacione objektive të zhvlerësimit, kjo përfshin gjithashtu ekspozimet që i janë caktuar Fazës 2 nga Faza 3. Legjislacionet e humbjeve përcaktohen në një shumë të barabartë me humbjet e pritshme të kredisë gjatë gjithë maturitetit të mbetur.

Faza 3 përfshin ekspozimet që kanë prova objektive të zhvlerësimit në datën e raportimit. Llogaritja përkatëse e provizioneve të humbjeve kryhet në bazë të humbjeve të pritshme të kredisë gjatë gjithë maturimit të mbetur duke marrë në konsideratë probabilitetin 100% të mospagimit. Faza 3 përfshin gjithashtu aktivet financiare të cilat tashmë janë zhvlerësuar në njohjen fillestare në bilanc (POCI). Pavarësisht nga ndryshimet e ardhshme në rrezikun e kredisë, aktivet POCI mbeten në Fazën 3 deri në çregjistrimin e tyre.

Ekspozimi në rast mospagimi i ENM është një vlerësim i ekspozimit në një datë të ardhshme kur ndodh mospagesa, duke marrë në konsideratë ndryshimet e pritshme në ekspozimin pas periudhës së raportimit, duke përfshirë pagesat e principalit dhe interesit dhe tërheqjet nga kreditë e miratuara. HMP është një vlerësim i humbjes që lind nga mospagimi. Ai bazohet në diferencën midis flukseve monetare kontraktuale që duhen paguar dhe atyre që huadhënësi do të priste të mernte, duke përfshirë nga çdo kolateral.

Humbjet e pritshme zbriten në vlerën aktuale në fund të periudhës së raportimit. Norma e zbritjes paraqet normën efektive të interesit ("NEI") për instrumentin financiar ose një vlerë të përafërt me të. Humbjet e pritshme të kredisë janë modeluar gjatë periudhës së jetëgjatësisë së instrumentit. Periudha e jetëgjatësisë është e barabartë me periudhën e mbetur kontraktuale deri në maturim të instrumenteve të borxhit, të cilat janë rregulluar për parapagimet e pritshme, nëse ka. Për angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare, është periudha kontraktuale në bazë të të cilës subjekti ka një detyrim kontraktual për të dhënë kredi.

Modelet e menaxhimit dhe administrimit të humbjeve të kredisë HPK gjatë gjithë jetëgjatësisë, pra humbjet që rezultojnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme të mospagesës gjatë periudhës së mbetur të instrumentit financiar. Humbje e pritshme e kredisë 12-muaj HPK gjatë jetëgjatësisë, që rezultojnë nga ngjarjet e mospagesës të një instrumenti financiar që janë të mundshme brenda periudhës 12 mujore pas periudhës së raportimit ose periudhës së mbetur të jetëgjatësisë së instrumentit financiar nëse është më pak se një vit. Humbjet e pritshme të kredisë HPK që vlerësohen nga drejtimi i bankës për qëllimet e këtyre pasqyrave financiare janë vlerësime dhe çmuarje për një pikë-në-kohë, dhe jo vlerësime apo çmuarje përmes ciklit që zakonisht përdoren për qëllime rregullatore. Vlerësimet dhe çmuarjet konsiderojnë informacionin e parashikuar për të ardhmen, pra humbja e pritshme e kredisë reflekton zhvillimin e ponderuar të probabilitetit të variablave kryesore makroekonomike që kanë ndikim në rrezikun e kredisë.

Rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë (SICR)

Informacioni sasior dhe cilësor përdoret për të përcaktuar nëse ekziston një rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë. Testi sasior për SICR përbëhet nga një krahasim midis MPP-së së pritshme gjatë jetës së mbetur që nga data e raportimit dhe MPP-së së pritshme gjatë asaj periudhe kohore të mbetur në njohjen fillestare. Një rritje e konsiderueshme e rrezikut të kredisë konsiderohet se ekziston nëse diferenca midis këtyre dy MPP-ve kalon një faktor prej 2.5. Ky kufi vendoset nga Bordi Drejtues, bazuar në një analizë të të dhënave historike mbi karakteristikat e rrezikut të portofolit të kredisë. Në këtë rast, instrumenti financiar përkatës transferohet nga Faza 1 në Fazën 2. Në të kundërt, një transferim nga Faza 2 në Fazën 1 është e mundur pasi rreziku i kredisë shoqëruar nuk është më i ngritur ndjeshëm.

Matja e humbjes së pritshme të kredisë (HPK)

Gjithashtu, kriteret cilësore përdoren për vendimet e SICR. Një transferim nga Faza 1 në Fazën 2 bëhet kur plotësohet një nga kriteret e mëposhtme:

- Pagesat kontraktuale janë të vonuara për më shumë se 30 ditë por jo më shumë se 90 ditë.
- Klasifikimi i kredisë si "i ristrukturuar" (rezistencë) në zbatim të politikave të brendshme (përshtatje e kushteve të kontraktuale).
- Klasifikimi i kredisë në klasat e rrezikut 6 ose 7, të cilat shoqërohen me rritje të rrezikut të kredisë.
- Njohja e një rritjeje të mundshme të rrezikut të kredisë bazuar në informacionin nga sistemi i paralajmërimit të hershëm.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)

Matja e humbjes së pritshme të kredisë (HPK) (vazhdon)

Një kthim nga Faza 2 në Fazën 1 ndodh kur nuk ka pagesa të prapambetura për më shumë se 30 ditë dhe asnjë kriter tjetër i Fazës 2 nuk plotësohet. Ekspozimet e forta i nënshtrohen një periudhe provuese shtesë dyvjeçare gjatë së cilës asnjë pagesë nuk mund të jetë e papaguar për më shumë se 30 ditë. Periudha fillon me ristrukturimin e kontratës. Nëse ka prova se kriteret SICR nuk plotësohen më, instrumenti transferohet përsëri në Fazën 1. Nëse një ekspozim është transferuar në Fazën 2 bazuar në një tregues cilësor, banka monitoron nëse ai tregues vazhdon të ekzistojë apo ka ndryshuar. Banka diskuton në baza mujore, nëpërmjet komitetit të treguesve të cilësisë së aktiveve, të gjitha rastet e identifikuara me SICR dhe në bazë të komenteve të monitorimit dhe ekzistencës së treguesve vendos klasifikimin e duhur të ekspozimeve.

Sistemi i klasifikimit të rrezikut

Sistemi i klasifikimit të rrezikut bazohet në eksperiencën shumë vjeçare në punën me klientët e vegjël dhe të mesëm dhe me njohuritë e gjera për arsyet e mospagesës. Sistemi i klasifikimit të rrezikut përbëhet nga karakteristikat cilësore dhe sasiore të çdo klienti, të cilat janë të ponderuara sipas rëndësisë dhe ndikimit të tyre në veprimtarinë e biznesit, dhe rrjedhimisht në ecurinë e ekspozimit të kredisë. Si rezultat, llogaritet një pikë përfundimtare për çdo klient që varion nga 1 në 8, ku 6 dhe 7 konsiderohen si ngjarje të rritjes së rrezikut SICR dhe 8 nënkupton shkallën më të lartë të rrezikut.

Banka përcakton rreziku standard i kredisë nga mospagesa nga ekspozimet e kredive të klientëve si rrezik i humbjeve për shkak të mospërbushjes së mundshme të detyrimeve kontraktuale që lidhen me ekspozimet e kredisë së klientit. Administrimi i rrezikut të kredisë nga mospagesa nga ekspozimet e kredive të klientëve bazohet në zbatimin e plotë të parimeve të kreditimit të bankës:

- analiza intensive e kapacitetit të borxhit të klientëve të Bankës
- dokumentimi i kujdesshëm i vlerësimeve të rrezikut të kredisë, duke siguruar që analizat e kryera mund të kuptohen nga palë të treta që kanë njohuritë e duhura
- shmangie rigoroze e borxheve të klientëve tanë
- ndërtimi i një marrëdhënieve personale dhe afatgjatë me klientin dhe mbajtja e kontaktit të rregullt
- monitorimi i ngushtë i pagesave të kredisë dhe treguesve të paralajmërimit të hershëm
- realizimi i menaxhimit strikt të vonesave realizimi strikt i arkëtimit të vlerës së kolateralit në rast mospagimi
- investimi në staf të trajnuar mirë dhe shumë të motivuar
- zbatim i proceseve të dizajnuara me kujdes dhe të dokumentuara mirë
- zbatim i rigoroz i "parimit të kontrollit të dyfishtë".

MPP-të specifike të vendit janë caktuar në shkallën për klasifikimin e rrezikut të brendshëm. Kjo rezulton në një ndarje të portofolit të kredisë në intervalet e paraqitura të MPP-së. Në këtë kontekst, klasat e rrezikut mund të mbivendosen për shkak të mjediseve të ndryshme të rrezikut të bankave individuale për sa i përket MPP-ve të caktuara. Ekspozimet e caktuara për klasat 6 dhe 7 të rrezikut korrespondojnë me kategorinë me performancë të dobët dhe konsiderohen të kenë rrezik më të lartë. Klasifikimi i rrezikut caktohet sipas një procesi vlerësimi të brendshëm për kapacitetin aktual të shlyerjes së ekspozimit të kredisë, bazuar në faktorë sasiorë dhe cilësorë. Banka ka përafëruar plotësisht përkufizimin e mospagimit me përkufizimin e aktiveve të zhvlerësuar. Përkufizimi i mospagesës që parashikohet më sipër zbatohet për të gjitha llojet e aktiveve financiare të Bankës.

Ekspozime të kredisë të zhvlerësuar

Nëse një ekspozim kredie konsiderohet i zhvlerësuar, ai transferohet në Fazën 3 në përputhje me rrethanat. Përkufizimi i zhvlerësimit sipas SNRF 9 korrespondon me përkufizimin e përdorur për portofolin e mospaguar në menaxhimin e rrezikut të brendshëm, si dhe me përkufizimin rregullator të mospagimit. Ky përkufizim i paracaktuar zbatohet për të gjitha ekspozimet që janë pjesë e portofolit të kredisë së bankës. Banka konsideron se një ekspozim është i zhvlerësuar nëse të paktën një nga kriteret e përcaktimit të mospagimit plotësohet dhe flukset e pritura të mjeteve monetare janë ndikuar negativisht në një masë të tillë që nuk mund të supozohet më ripagimi i plotë i të arkëtueshmeve.

Sistemi i klasifikimit të rrezikut

Kur përcaktohen provizionet e humbjeve të Fazës 3, bëhet një dallim midis ekspozimeve kreditore individualisht të rëndësishme dhe individualisht të parëndësishme. Për indikacionet e zhvlerësimit të ekspozimeve të rëndësishme, kryhet një vlerësim individual për të përcaktuar provizionet e humbjeve, duke marrë parasysh flukset hyrëse të pritshme të ponderuara sipas probabilitetit në skenarë të ndryshëm, duke përfshirë likuidimin e kolateralit. Për ekspozimet individualisht të parëndësishme, lejimet për humbje përcaktohen duke përdorur parametra për vlerësimin kolektiv të rrezikut të kredisë me modelin ECL.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)

Sistemi i klasifikimit të rrezikut (vazhdon)

Kthimi i një ekspozimi nga Faza 3 në një fazë më të ulët është e mundur nëse klienti mund të shlyejë plotësisht borxhet e papaguara pa iu drejtuar realizimit të kolateralit. Huatë e pa ristrukturuara mund të riklasifikohen jo më shpejt se tre muaj pasi ato janë caktuar në Fazën 3 dhe është vendosur që aftësia e ripagimit të jetë përmirësuar. Huatë e ristrukturuara mund të riklasifikohen jo më shpejt se 12 muaj pasi ato janë caktuar në Fazën 3 dhe është vendosur që aftësia e ripagimit të jetë përmirësuar. Asnjë migrim ndërmjet fazave nuk është i mundur për ekspozimet POCL. Nëse është identifikuar një rritje rreziku - SICR që nga momenti i njohjes fillestare, instrumenti financiar kalon në Nivelin 2, por ende nuk konsiderohet i zhvlerësuar dhe provizioni bazohet në jetëgjatësinë e humbjes së pritshme të kredisë. Nëse një instrument financiar zhvlerësohet, instrumenti financiar klasifikohet në Nivelin 3 dhe provizioni bazohet në jetëgjatësinë e humbjes së pritshme të kredisë. Pasoja e klasifikimit të një aktivi në Nivelin 3 është që subjekti nuk njuh të ardhurat nga interesi në bazë të vlerës kontabël bruto dhe zbaton normën efektive të interesit të aktivitetit për vlerën kontabël, pa humbjet e pritshme të kredisë - HPK, për llogaritjen e atë ardhurave nga interesi.

Humbjet e pritshme të kredisë - HPK për asetet financiare POCL gjithmonë maten në bazë të jetëgjatësisë. Prandaj, Banka njuh vetëm ndryshimet kumulative në humbjet e pritshme të kreditit përgjatë jetëgjatësisë. Në përgjithësi, humbja e pritshme e kredisë - HPK është shuma e shumëzimit të parametrave të mëposhtëm të rrezikut të kredisë: ENM, PM dhe HNM, të cilat janë përcaktuar sikundër është shpjeguar më sipër dhe janë zbritur në vlerën aktuale duke përdorur normën efektive të interesit të instrumentit. Humbja e pritshme e kredisë - HPK përcaktohet duke parashikuar parametrat e rrezikut të kredisë (ENM, PM dhe HNM) për çdo vit të ardhshëm gjatë periudhës së jetëgjatësisë për çdo ekspozim individual ose segment kolektiv. Këto tre komponentë shumëzohen së bashku dhe përshtaten për gjatat e mbijetesës (pra ekspozimi është shlyer ose nuk është bërë në muajin e ardhshëm). Kjo në mënyrë efektive llogarit humbjen e pritshme të kredisë - HPK për secilën periudhë të ardhshme, e cila pastaj zbritet në datën e raportimit dhe mbledhet. Norma e skontimit që përdoret për llogaritjen e humbjes së pritshme të kredisë - HPK është norma fillestare efektive e interesit.

Përlllogaritja e humbjes së pritshme të kredisë (HPK):

Parametrat e mëposhtëm përdoren për përlllogaritjen e humbjes së pritshme të kredisë.

Ekspozimi në rast mospagimi (ENM)

ENM është shuma e pritshme e ekspozimit në periudhën e mospagimit; ajo është huaja aktuale e papaguar nga ana e kredimarrësit që rregullohet për ndryshime në të ardhmen sipas kushteve kontraktuale të zbatueshme. Në këtë mënyrë, ENM përbëhet nga ekspozimet e pritshme (duke përfshirë rrezikun e kredisë nga biznesi jashtë bilancit) në kohën e mospagimit. Për ekspozimet me plane shlyerjeje të rregullt, ENM e modeluar përshtetet për mundësinë e pritshme të një shlyerjeje të hershme mbështetur në vërejtjet historike dhe në skenarët për zhvillimin e mjedisit ekonomik dhe parashikimeve përkatëse në të ardhmen. Për ekspozime të mundshme që mund të dalin në të ardhmen nga përdorimi i angazhimeve aktuale të kredisë, të tilla si linjat e kredisë apo mjetet e overdraft-it, faktorët e konvertimit përlllogariten sipas analizës empirike të dhënave historike; për garancitë e pagesës dhe letrat e kredisë, përcaktohet një faktor konvertimi prej 100% dhe 50% respektivisht, sipas një gjykimi profesional.

Probabiliteti i mospagimit (PM)

Probabiliteti që një kredi të mospaguhet brenda një periudhe të caktuar kohore mbështetet në zhvillimet historike të mospagimit. Këto të dhëna historike të mospagimit përfshijnë kohën, llojin dhe shumën e mospagimit si edhe informacionet për karakteristikat e klientit nga sistemi ynë i brendshëm për klasifikimin e riskut. Parametrat janë specifikë për secilin shtet dhe bëjnë dallimin e niveleve të rrezikut të ekspozimit sipas segmenteve të klientëve në nivel banke. Banka përdor modelet statistikore për analizimin e të dhënave të mbledhura dhe bën parashikime për PM të pritshme mbështetur në skenarët për zhvillimin e mjedisit ekonomik. Hapi i fundit në proces do të ishte përlllogaritja e jetëgjatësisë së PM-ve në nivel ekspozimi.

Humbje në rast mospagimi (LGD)

LGD pasqyron masën e pritshme të humbjes nga një ekspozim kredie i dështuar. Shifra përfshin probabilitetin e rikuperimit nga dështimi dhe normat e vlerësuar të rikuperimit për të dy skenarët (rikuperim/mosrikuperim). Normat e rikuperimit janë llogaritur nga flukset monetare të skontuara bazuar në të dhënat historike mbi fondet e marra nga klientët e falimentuar dhe mbi realizimin e kolateralit dhe garancive. Probabilitetet e vlerësuar dhe normat e rikuperimit janë modeluar si parashikime largpamëse që marrin parasysh skenarët e supozuar për zhvillimin e mjedisit ekonomik.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)

Përlllogaritja e humbjes së pritshme të kredisë (HPK) (vazhdon)

Të dhënat hyrëse për vlerësimin e parametrave të rrezikut të kredisë bazohen në historitë e të dhënave shumëvjeçare për huamarrësit tanë. Ndikimi i karakteristikave specifike të rrezikut të klientit dhe faktorëve makroekonomikë në parametrat e përzgjedhur përcaktohet përmes analizës së regresionit. Procesi i përzgjedhjes me shumë faza për faktorët përkatës makroekonomikë, të cilët trajtojnë dimensione të ndryshme të mjedisit ekonomik (performanca ekonomike, inflacioni, papunësia, mjedisi i normave të interesit, fuqia e monedhës, çmimet e energjisë), bazohet në diskrecionin profesional, rëndësinë e tyre statistikore dhe rëndësinë ekonomike. Publikimet e Fondit Monetar Ndërkombëtar (FMN) përdoren si burime të dhënash për të dhënat historike dhe parashikimet e faktorëve të mëposhtëm makroekonomikë përkatës: PBB, inflacioni, norma e papunësisë, norma e huadhënies, barazia e fuqisë blerëse, indeksi i çmimit të gazit dhe naftës.

Për të përcaktuar parametrat ECL, një vlerë mesatare e ponderuar me probabilitet llogaritet bazuar në skenarë të ndryshëm për faktorët makroekonomikë. Llogaritja e kompensimeve të humbjeve është e automatizuar dhe e bazuar në parametra për ekspozimet në Fazën 1 dhe Fazën 2, si dhe për ekspozimet individualisht të parëndësishme të Fazës 3. Kompensimet e humbjeve për ekspozimet individuale të rëndësishme të Fazës 3 janë vlerësuar nga analistët e kredisë. Parashikimet aktuale makroekonomike nga Baza e të dhënave të Perspektivës Ekonomike Botërore të FMN-së përdoren në përcaktimin e kompensimeve për humbjet. Parametrat llogariten duke peshuar të tre skenarët (bazë/në rënie/përmbys), me skenarin bazë të ponderuar normalisht në 50% dhe skenarët alternativë me 25%. Ponderimi më i fortë i skenarit të rënies në datën e raportimit synon të pasqyrojë situatën e përgjithshme ekonomike aktuale të tensionuar. Një përshkrim i detajuar mund të gjendet në seksionin mbi mbivendosjet. Banka rishikon rregullisht metodologjinë dhe supozimet e saj për të reduktuar çdo ndryshim midis vlerësimeve dhe humbjes aktuale të kredisë. Një test i tillë i shpinës kryhet të paktën një herë në vit.

Llogaritja e humbjes së dhënë nga mospagimi (LGD) u rregullua në gjysmën e parë të 2023. Vlerësimet për LGD-të janë bazuar në flukset monetare, duke përdorur të dhëna historike për pagesat e marra nga klientët e falimentuar, duke marrë parasysh koston e rikuperimit dhe madhësinë e ekspozimi ndaj kredisë. Elementët e rinj të llogaritjes së LGD-së ofrojnë një vlerësim të hollësishëm të humbjes së mospagimit, duke përfshirë probabilitetin e kthimit në statusin e mospagimit dhe të realizimit të kolateralit të disponueshëm dhe përdorimin e garancive. Parametrat janë modeluar si parashikime largpamëse që marrin parasysh skenarët e supozuar të zhvillimit të mjedisit ekonomik. Rezultatet e testimit mbështetës të metodologjisë së matjes së humbjes së pritshme të kredisë - HPK i komunikohen Departamentit të Menaxhimit të Bankës dhe hapat e mëtejshëm për modifikimin e modeleve dhe supozimeve përcaktohen pas diskutimeve midis personave të autorizuar.

Rreziku i tregut

Rreziqet e tregut përfshijnë rrezikun e humbjeve të mundshme nga zhvendosjet në çmimet e tregut, të tilla si këmbimi dhe normat e interesit ose parametra të tjerë që ndikojnë në çmimet. Banka menaxhon rreziqet e tregut në mënyrë të tillë që ndikimi i tyre të jetë sa më i kufizuar nga perspektiva e përgjithshme e rrezikut. Objektivi i menaxhimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimet ndaj rrezikut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, duke optimizuar kthimin e rrezikut.

Rreziku i këmbimit valutor

Rreziku i këmbimit valutor specifikon rrezikun e efekteve negative në rezultatet financiare të një institucioni të shkaktuar nga ndryshimi i normave të kursit të këmbimit, të cilat janë: 1. Rreziku i monedhës së pasqyrës së të ardhurave të Bankës; 2. Rreziku i monedhës së mjaftueshmërisë së kapitalit; 3. Rreziku i investimeve në monedhë të huaj (jo i aplikueshëm për Bankën). Në parim, Banka nuk angazhohet në tregtimin e pronave dhe nuk hyn në ndonjë pozicion spekulativ në tregjet valutorë me qëllim të gjenerimit të ardhurave shtesë potenciale. Prandaj, Banka është rreptësisht një institucion kredie jo-tregtare. Banka synon të mbyllë pozicionet valutorë dhe të sigurojë që pozicioni i hapur i monedhës të mbetet në kufijtë konservator në çdo kohë.

Politika për Administrimin e Rrezikut të Këmbimit valutor dhe Rregullorja e Bankës Qendror për Administrimin e Rrezikut të Pozicionit të Hapur Valutor, kufizojnë rrezikun e këmbimit valutor duke përcaktuar kufijtë dhe faktorët e raportimit për pozicionet e hapura valutorë në lidhje me kapitalin rregullator. Përfshirjet nga kufijtë dhe shkaktarët e raportimit në politikë mund të miratohen vetëm nga Komiteti i Menaxhimit të Riskut të Grupit PC.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)**Rreziku i këmbimit valutor (vazhdon)**

Respektimi i limiteve të aprovuara të OCP-së rishikohet dhe monitorohet rregullisht nga Departamenti i Administrimit të Rrezikut. Normat zyrtare të këmbimit valutor për monedhat kryesore që përdoren në konvertimin e zërave të bilancit në valutë të huaj janë si më poshtë (në lekë):

	2023	2022
USD	93.94	107.05
EUR	103.88	114.23
GBP	119.47	128.92
CHF	112.1	116.13
CNY	13.21	15.44

Tabelat e mëposhtme paraqesin në mënyrë të përmbledhur aktivet dhe detyrimet e bankës në monedhë të huaj më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022, të këmbyer në Lekë'ooo.

31 Dhjetor 2023	LEK	EUR	USD	Te tjera	Total
Aktive					
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	1,859,452	8,004,427	327,926	-	10,191,805
Hua dhe paradhënie bankave	450,128	2,634,558	931,953	8,124	4,024,763
Letra me vlerë me kosto të amortizuar (KA)	2,871,917	-	-	-	2,871,917
Hua dhe paradhënie klientëve	12,812,089	13,787,408	213,699	-	26,813,196
Aktive të tjera financiare	30,550	129,925	17,091	-	177,566
Totali i aktiveve financiare	18,024,136	24,556,318	1,490,669	8,124	44,079,247
Pozicioni valutor i hapur (aktivet)	-	51,940	86,648	-	138,588
Detyrimet					
Detyrime ndaj bankave	-	2,784,221	-	-	2,784,221
Detyrime ndaj klientëve	13,479,543	17,365,436	1,564,623	5,936	32,415,538
Fonde të tjera të marra hua	-	3,412,262	-	-	3,412,262
Detyrime të tjera financiare	247,162	247,663	16,557	18	511,400
Borxhi i varur	-	749,186	-	-	749,186
Totali i detyrimeve financiare	13,726,705	24,558,768	1,581,180	5,954	39,872,607
Pozicioni valutor i hapur (Detyrimet)	51,900	86,220	-	-	138,120
Pozicioni valutor në bilanc, neto	4,245,531	(36,730)	(3,863)	2,170	4,207,108

Angazhimet dhe garancitë jashtë bilancit

Angazhimet e kredisë	870,351	1,589,476	127,025	-	2,586,852
Jashtë bilancit - letër kreditë	-	-	2,144	-	2,144
Jashtë bilancit - garancitë bankare	471,493	592,667	56,364	-	1,120,524
Totali i angazhimeve të kredisë	1,341,844	2,182,143	185,533	-	3,709,520

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)**Rreziku i këmbimit valutor (vazhdon)**

31 Dhjetor 2022	LEK	EUR	USD	Other	Total
Aktive					
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	2,525,687	4,715,494	279,975	-	7,521,155
Hua dhe paradhënie bankave	110,011	2,328,009	892,698	14,384	3,345,103
Letra me vlerë me kosto të amortizuar (KA)	1,833,348	-	-	-	1,833,348
Hua dhe paradhënie klientëve	11,403,538	15,645,945	646,434	-	27,695,917
Aktive të tjera financiare	82,513	159,949	19,331	-	261,793
Totali i aktiveve financiare	15,955,096	22,849,397	1,838,437	14,384	40,657,315
Pozicioni valutor i hapur (aktivet)	-	-	-	-	-
Detyrimet					
Detyrime ndaj bankave	271,332	4,086,324	-	-	4,357,656
Detyrime ndaj klientëve	11,439,968	13,871,770	1,698,703	11,674	27,022,115
Fonde të tjera të marra hua	-	3,902,050	-	-	3,902,050
Detyrime të tjera financiare	164,096	351,781	144,668	125	660,670
Borxhi i varur	-	815,675	-	-	815,675
Totali i aktiveve financiare	11,875,396	23,027,600	1,843,371	11,799	36,758,166
Pozicioni valutor i hapur (Detyrimet)	-	-	-	-	-
Pozicioni valutor në bilanc, neto	4,079,700	(178,203)	(4,934)	2,585	3,899,150
Angazhimet dhe garancitë jashtë bilancit					
Angazhimet e kredisë	662,965	1,485,852	23,386	-	2,172,203
Jashtë bilancit - letër kreditë	-	-	-	-	-
Jashtë bilancit - garancitë bankare	730,680	555,489	70,195	-	1,356,364
Totali i angazhimeve të kredisë	1,393,645	2,041,341	93,581	-	3,528,567

Analiza e ndjeshmërisë së Bankës merr në konsideratë lëvizjet historike të kurseve të këmbimit për një periudhë 10 vjeçare në LEK kundrejt monedhave të huaja, Euro dhe USD. Në vijim të goditjeve të llogaritura historike dhe ndikimit përkatës financiar në bazë të pozicioneve të hapura valutore të Bankës, ndjeshmëria ndaj rrezikut të kursit të këmbimit matet dhe raportohet tek drejtuesit kryesor dhe përfshihet në llogaritjet ICAAP. Kjo analizë bazohet në metodat statistikore dhe paraqet vlerësimin efekteve të drejtimit të bankës për ndryshimet e arsyeshme të mundshëm të kursit të këmbimit.

Llogaritja e kapitalit ekonomik të nevojshëm për të mbuluar rrezikun e këmbimit valutor tregon ndikimin që një goditje historike ekstreme e kursit të këmbimit do të kishte në bankë duke pasur parasysh ekspozimin e rrezikut aktual të këmbimit valutor. Llogaritja e ndikimit të tillë në bazë të dhënave më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 (sipas skenarit standard) paraqitet si më poshtëm:

Monedha	Goditje historike 2023	Goditje historike 2022	Efkti në fitim ose humbje	
			31 Dhjetor 2023	31 Dhjetor 2022
EUR	1.93%	+2.27%	(2,039)	(4,540)
USD	4.68%	-4.58%	(206)	275
Total			(2,245)	(4,265)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)**Rreziku i këmbimit valutor (vazhdon)**

Goditja e kursit të këmbimit përcaktohet si më poshtë:

- Për një periudhë prej dhjetë vjetësh, listohen kurset ditore të këmbimit për secilin çift palë të monedhave. Çiftet e monedhave janë monedha funksionale të bankës (LEK) kundrejt secilës prej monedhave të huaja të OCP të bankës. Ndryshimi i vjetër (pra periudha e mbajtjes = një vit) identifikohet si lëvizje, e shprehur në përqindje, të kursit të këmbimit të secilës prej monedhave të huaja.
- Ndikimi i fitimit ose humbjes për çdo OCP të bankës llogaritet për çdo ndryshim të njëkohshëm nga viti në vit (duke shumëzuar për çdo monedhë OCP me çdo ndryshim të kursit të këmbimit çdo vit).
- Janë marrë lëvizjet e njëkohshme të kursit të këmbimit valutor të gjitha monedhave që çojnë në ndikimin më të madh të humbjeve të agregatit 1 në përqindje.

Kapitali ekonomik i nevojshëm për të mbuluar rrezikun e monedhës merret duke shumëzuar secilin OCP me goditjen e kursit përkatës të kursit të këmbimit dhe këto rezultate janë agreguar, pra ndikimet pozitive dhe negative janë netuar.

Rreziku i normës së interesit

Rreziku u normës së interesit specifikon rrezikun që lëvizjet në normat e interesit të tregut do të ndikojnë negativisht në vlerën ekonomike të Bankës dhe në të ardhurat e saj nga interesi dhe eventualisht në kapital. Ndryshimet në normat e interesit të tregut mund të prekin bankën direkt, në aspektin e pozicioneve të bilancit të indeksuar sipas normave referencë të tregut (d.m.th. huat e klientëve me norma interesi variabël të indeksuara me TRIBOR 12M, me norma Bono Thesari 12M dhe LIBOR 12M, ose fonde të huazuara në EUR të indeksuara me EURIBOR 6M dhe 12M). Edhe pozicione të tjera mund të preken, në varësi të vendimit për vendosjen e çmimi, vendim ky që pasqyron dinamikën e tregut. Banka nuk synon të gjenerojë fitime nëpërmjet spekulimeve në tregun e normave të interesit. Përkundrazi, ajo synon të sigurojë që struktura e normës së interesit të jetë e balancuar në mënyrë të mjaftueshme për të gjitha afatet e maturimit duke qëndruar brenda kufijve të përcaktuar në Politikën për Administrimin e Rrezikut të Interesit dhe në Udhëzimin e Bankës Qendrore për Administrimin e Rrezikut të Normës së Interesit. Banka e arrin këto duke përshtatur profilet e ri-çmimit midis aktiveve dhe detyrimeve.

Banka i monitoron ndryshimet në normën e interesit me anë të dy dimensioneve:

1) Perspektiva ekonomike – rreziku i ndryshimeve në normën e interesit që sjell humbje në vlerën aktuale të gjitha pozicioneve të ndjeshme të normës së interesit. Rreziku i vlerës ekonomike matet me anë të ndikimit të vlerës ekonomike i cili përfaqëson ndryshimin në vlerën aktuale të ardhurave të Bankës në të ardhmen gjë e cila do të shkaktohet nga goditje në normën e interesit. Rreziku i vlerës ekonomike ka një perspektivë më afatgjatë dhe për këtë arsye, identifikon rrezikun që shkaktohet nga mospërputhjet e ndryshimeve të çmimeve në një perspektivë afatgjatë. Përmasa e ndikimit të vlerës ekonomike varet nga struktura e rivendosjes së çmimeve dhe karakteristikat e aktiveve të ndjeshme të interesit dhe detyrimet, si edhe ndryshimi i parashikuar i normës së interesit.

2) Perspektiva e fitimeve – rreziku i ndryshimeve në normën e interesit që shkakton humbje në përfitim dhe humbje paraqiten në bilanc brenda një afati të caktuar. Rreziku i fitimeve të interesit llogaritet se si ndryshimet në normën e interesit mund të ndikojnë përfitimet për Bankën, përgjatë një harku kohor të përcaktuar, duke pasur në konsideratë strukturën e saj aktuale të rivendosjes së çmimeve. Kjo matet me anë të ndikimit të përfitimeve të interesit, që paraqet ndryshimin në të ardhurat e interesit neto përgjatë një periudhe kohore një-vjeçare, me peshë edhe në ndikimin e ndryshimit të vlerës së drejtë të instrumenteve financiarë.

Të dyja analizat realizohen duke përdorur një goditje të menjëhershme (ndryshimi paralel i kurbës së yield-it) mjaft e lartë për të mbuluar skenarë të ndryshëm të luhatjeve të kurbës së yield-eve; kjo bëhet për të gjitha monedhat përkatëse të rrezikut të normës së interesit. Vetëm duke vlerësuar të dy treguesit njëkohësisht (afatgjatë dhe afatshkurtër), mundësohet përcaktimi i plotë i objektivit të ekspozimit ndaj rrezikut të normës së interesit. Gjithashtu, përveç përdorimit të shpeshtë të normave të interesit të Euros (Eur) dhe Dollarit Amerikan (USD) si prag, përdoren edhe norma të tjera të interesit sipas tregut.

Duke marrë parasysh strukturat e aktiveve dhe detyrimeve të përcaktuara në LEK, EURO dhe USD më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, si dhe duke supozuar një zhvendosje paralele të normave të interesit në aktivet dhe detyrimet e ndjeshme ndaj normës së interesit, profili i rrezikut të normës së interesit të Bankës paraqitet si më poshtë:

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)

Rreziku i normës së interesit (vazhdon)

Boshllëku i ndjeshmërisë së interesit në LEK më 31 Dhjetor 2023	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 Vjet	2-5 Vjet	Më shumë se 5 Vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Totali jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktive								
Arka		-	-	-	-	-	-	1,709,281
Bilancet me Bankën Qendrore	8,438,138	-	-	-	-	-	8,438,138	44,386
Llogari rrjedhëse me bankat	2,765,732	-	-	-	-	-	2,765,732	572,359
Bono thesari dhe tituj të treg	Var. fiks 1,642,755	706,876	372,833	175,476	-	-	2,897,940	(16,689)
Depozita me afat të bankave	1,167,423	-	-	-	-	-	1,167,423	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Var. fiks 830,703	3,424,274	4,194,932	551,173	418,142	68,145	9,487,369	-
	1,894,634	7,730,544	8,755,201	225,408	336,908	198,478	19,141,173	-
Zëra jashtë bilancit	295,956	1,157,179	1,125,500	-	-	-	2,578,635	-
Aktive të tjera financiare	138,588	-	-	-	-	-	138,588	-
Aktive gjithsej	17,173,929	13,018,873	14,448,466	952,057	755,050	266,623	46,614,998	2,309,337

Detyrimet								
Llogari rrjedhëse nga bankat	-	2,808,678	645,264	531,367	19,172	-	4,004,481	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	557,689	1,869,467	4,297,544	2,273,208	31,654	-	9,029,562	12,912,687
Depozita nga klientët	1,173,622	1,739,337	5,318,617	1,733,303	784,162	90,119	10,839,160	-
Kredi dhe borxh i varur	Var. fiks 376,501	2,778,093	48,772	43,122	113,463	14,857	3,374,808	-
Zëra jashtë bilancit	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare	138,120	-	-	-	-	-	138,120	-
Detyrime gjithsej	2,245,932	9,195,575	10,310,197	4,581,000	948,451	104,976	27,386,131	12,912,687
Pozicioni i hapur i boshllëkut të ndjeshmërisë së NI	14,927,997	3,823,298	4,138,269	(3,628,943)	(193,401)	161,647	19,228,867	-

Boshllëku i ndjeshmërisë së interesit në EUR më 31 Dhjetor 2023	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 Vjet	2-5 Vjet	Më shumë se 5 Vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Totali jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktive								
Arka	-	-	-	-	-	-	-	509,439
Bilancet me Bankën Qendrore	7,494,988	-	-	-	-	-	7,494,988	-
Llogari rrjedhëse me bankat	1,833,781	-	-	-	-	-	1,833,781	572,359
Bono thesari dhe tituj të treg	Var. fiks -	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave	717,187	-	-	-	-	-	717,187	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Var. fiks 369,890	1,417,875	2,060,764	282,781	158,693	33,673	4,323,676	-
	1,195,112	4,619,260	4,223,368	128,927	191,963	121,410	10,480,040	-
Zëra jashtë bilancit	264,732	631,333	689,076	-	-	-	1,585,141	-
Aktive të tjera financiare	51,940	-	-	-	-	-	51,940	-
Aktive gjithsej	11,927,630	6,668,468	6,973,208	411,708	350,656	155,083	26,486,753	1,081,798

Detyrime								
Llogari rrjedhëse nga bankat	-	2,808,678	645,264	531,367	19,172	-	4,004,481	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	379,589	1,272,417	2,925,033	1,525,680	-	-	6,102,719	7,123,950
Depozita nga klientët	475,277	606,525	2,334,885	551,097	306,421	31,434	4,305,639	-
Kredi dhe borxh i varur	Var. fiks 376,501	2,778,093	48,772	43,122	113,463	14,857	3,374,808	-
Zëra jashtë bilancit	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare	86,220	-	-	-	-	-	86,220	-
Totali i detyrimeve	1,317,587	7,465,713	5,953,954	2,651,266	439,056	46,291	17,873,867	7,123,950
Pozicioni i hapur i boshllëkut të ndjeshmërisë së NI	10,610,043	(797,245)	1,019,254	(2,239,558)	(88,400)	108,792	8,612,886	-

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)

Rreziku i normës së interesit (vazhdon)

Boshllëku i ndjeshmërisë së interesit në USD më 31 Dhjetor 2023	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 Vjet	2-5 Vjet	Më shumë se 5 Vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Totali jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktive								
Arka	-	-	-	-	-	-	-	91,592
Bilancet me Bankën Qendrore	191,948	-	-	-	-	-	191,948	44,386
Llogari rrjedhëse me bankat	931,951	-	-	-	-	-	931,951	-
Bono thesari dhe tituj të treg	Var. fiks	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave	-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Var. fiks	489	20,490	5,441	-	-	26,420	-
		11,328	174,226	6,910	1,368	2,140	196,177	-
Zëra jashtë bilancit	-	125,726	1,144	-	-	-	126,870	-
Aktive të tjera financiare	86,648	-	-	-	-	-	86,648	-
Aktive gjithsej	1,222,364	320,442	13,495	1,368	2,140	205	1,560,014	135,978
Detyrimet								
Llogari rrjedhëse nga bankat	-	-	-	-	-	-	-	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	7,861	26,394	60,687	63,288	31,654	-	189,884	625,229
Depozita nga klientët	217,235	70,364	360,180	98,605	17,733	-	764,117	-
Kredi dhe borxh i varur	Var. fiks	-	-	-	-	-	-	-
Zëra jashtë bilancit	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime gjithsej	225,096	96,758	420,867	161,893	49,387	-	954,001	625,229
Pozicioni i hapur i boshllëkut të ndjeshmërisë së NI	997,268	223,684	(407,372)	(160,525)	(47,247)	205	606,013	-

Boshllëku i ndjeshmërisë së interesit në LEK më 31 Dhjetor 2022	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 Vjet	2-5 Vjet	Më shumë se 5 Vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Totali jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktive								
Arka	-	-	-	-	-	-	-	1,634,852
Bilancet me Bankën Qendrore	5,872,016	-	-	-	-	-	5,872,016	14,402
Llogari rrjedhëse me bankat	3,188,377	-	-	-	-	-	3,188,377	90,890
Bono thesari dhe tituj të treg	Var. fiks	983,238	606,271	259,552	-	-	1,849,061	(15,713)
Depozita me afat të bankave	110,036	-	-	-	-	-	110,036	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Var. fiks	1,002,583	4,339,433	5,323,592	1,192,524	577,249	45,122	12,480,503
		2,136,771	7,087,287	7,119,826	293,424	452,603	260,176	17,350,087
Zëra jashtë bilancit	70,328	894,672	1,199,958	-	-	-	2,164,958	-
Aktive të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktive gjithsej	13,363,349	12,927,663	13,902,928	1,485,948	1,029,852	305,298	43,015,038	1,724,431
Detyrimet								
Llogari rrjedhëse nga bankat	158,029	3,039,080	1,239,416	67,151	569,813	-	5,073,489	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	406,280	1,293,490	2,973,498	1,602,220	51,293	-	6,326,781	11,826,293
Depozita nga klientët	655,017	1,909,773	4,489,819	1,587,613	558,171	132,145	9,332,538	-
Kredi dhe borxh i varur	Var. fiks	909,609	3,786,756	-	-	-	4,696,365	-
Zëra jashtë bilancit	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime gjithsej	2,128,935	10,029,099	8,702,733	3,256,984	1,179,277	132,145	25,429,173	11,826,293
Pozicioni i hapur i boshllëkut të ndjeshmërisë së NI	11,234,414	2,898,564	5,200,195	(1,771,036)	(149,425)	173,153	17,585,865	-

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)

Rreziku i normës së interesit (vazhdon)

Boshllëku i ndjeshmërisë së interesit në EUR më 31 Dhjetor 2022	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 Vjet	2-5 Vjet	Më shumë se 5 Vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Totali jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktive								
Arka	-	-	-	-	-	-	-	512,897
Bilancet me Bankën Qendrore	4,202,597	-	-	-	-	-	4,202,597	-
Llogari rrjedhëse me bankat	2,295,681	-	-	-	-	-	2,295,681	90,890
Bono thesari dhe tituj të treg	Var. fiks	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave	-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Var. fiks	409,300	1,702,443	2,900,338	778,862	283,889	23,027	6,097,859
		1,396,037	4,351,953	4,457,015	195,536	311,983	187,530	10,900,054
Zëra jashtë bilancit		41,819	648,693	791,581				1,482,093
Aktive të tjera financiare		-	-	-	-	-	-	-
Aktive gjithsej	8,345,434	6,703,089	8,148,934	974,398	595,872	210,557	24,978,284	603,787
Detyrime								
Llogari rrjedhëse nga bankat	-	2,924,719	1,239,416	67,151	569,813	-	4,801,099	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	284,665	885,755	2,036,174	1,062,056	-	-	4,268,650	6,731,362
Depozita nga klientët	195,130	514,119	1,740,962	349,628	175,399	106,824	3,082,062	-
Kredi dhe borxh i varur	Var. fiks	-	-	-	-	-	-	-
		909,609	3,786,756	-	-	-	4,696,365	-
Zëra jashtë bilancit		-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare		-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve	1,389,404	8,111,349	5,016,552	1,478,835	745,212	106,824	16,848,176	6,731,362
Pozicioni i hapur i boshllëkut të ndjeshmërisë së NI	6,956,030	(1,408,260)	3,132,382	(504,437)	(149,340)	103,733	8,130,108	-
Boshllëku i ndjeshmërisë së interesit në USD më 31 Dhjetor 2022	Deri në 1 muaj	1-6 muaj	6-12 muaj	1-2 Vjet	2-5 Vjet	Më shumë se 5 Vjet	Totali i ndjeshëm ndaj interesit	Totali jo i ndjeshëm ndaj interesit
Aktive								
Arka	-	-	-	-	-	-	-	74,807
Bilancet me Bankën Qendrore	199,565	-	-	-	-	-	199,565	5,603
Llogari rrjedhëse me bankat	892,696	-	-	-	-	-	892,696	-
Bono thesari dhe tituj të treg	Var. fiks	-	-	-	-	-	-	-
Depozita me afat të bankave	-	-	-	-	-	-	-	-
Hua dhe paradhënie klientëve	Var. fiks	2,256	332,564	69,133	1,405	-	405,358	-
		14,179	51,919	191,514	4,876	8,775	1,732	272,995
Zëra jashtë bilancit	-	6,496	16,803	-	-	-	23,299	-
Aktive të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktive gjithsej	1,108,696	390,979	277,450	6,281	8,775	1,732	1,793,913	80,410
Detyrime								
Llogari rrjedhëse nga bankat	-	-	-	-	-	-	-	-
Llogari rrjedhëse nga klientët	12,739	42,770	98,340	102,556	51,293	-	307,698	816,021
Depozita nga klientët	52,891	374,924	178,035	104,889	6,644	-	717,383	-
Kredi dhe borxh i varur	Var. fiks	-	-	-	-	-	-	-
		-	-	-	-	-	-	-
Zëra jashtë bilancit	-	-	-	-	-	-	-	-
Detyrime të tjera financiare	-	-	-	-	-	-	-	-
Totali i detyrimeve	65,630	417,694	276,375	207,445	57,937	-	1,025,081	816,021
Pozicioni i hapur i boshllëkut të ndjeshmërisë së NI	1,043,066	(26,715)	1,075	(201,164)	(49,162)	1,732	768,832	-

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)**Rreziku i normës së interesit (vazhdon)**

Tabela më poshtë paraqet një përmbledhje të ndikimeve mbështetur në analizat e brendshme dhe metodologjinë e zbatuar për përcaktimin e rrezikut të normës së interesit. Analiza dhe përllogaritjet bëhen për të përcaktuar nga ana sasiore efektin e lëvizjeve të normave të interesit në vlerën ekonomike dhe fitimet e interesit për periudhën kohore 12-mujore dhe, rrjedhimisht, për të analizuar dhe lehtësuar rreziqet përkatëse, duke përmirësuar strukturën e çmimeve, kur kjo është e mundur. Duke marrë në konsideratë strukturat e aktivitetit dhe detyrimeve në EURO dhe USD më 31 dhjetor 2020 dhe 2019, si dhe duke supozuar një ndryshim paralel të normës së interesit për +/-200 bp dhe 100 bp në aktivet dhe detyrimet që janë të ndjeshme ndaj normës së interesit, profili i rrezikut të normës së interesit të Bankës paraqitet si më poshtë, në bazë të efekteve të fitimeve të interesit, ku shifrat negative paraqesin humbjet e mundshme dhe rënien e kapitalit neto.

Efekti i parashikuar i të ardhurave	2023		2022	
	+200 bp	-200 bp	+200 bp	-200 bp
Ndryshimi: normat e tregut në LEK	(41,100)	41,375	(31,524)	32,026
Ndryshimi: normat e tregut në EUR	59,556	(60,875)	(33,742)	36,727
Ndryshimi: normat e tregut në USD	13,274	(13,771)	9,409	(9,825)
Efekti gjithsej (me taksa)	31,729	(33,270)	(55,857)	58,928
Si % e kapitalit	0.6%	-0.7%	-1.15%	1.21%

Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është përcaktuar si paaftësia e mundshme e bankës për të përmbushur plotësisht ose në kohë detyrimet aktuale dhe të ardhshme të saj. Prandaj banka duhet të ruajë në çdo kohë fonde të mjaftueshme likuide për të plotësuar detyrimet e saj, edhe në rrethana potenciale të jashtëzakonshme. Administrimi i rrezikut të likuiditetit përfshin edhe perspektivën afatgjatë (struktorore), të përcaktuar si rreziku i likuiditetit. Rreziku i likuiditetit është gjithashtu rreziku që financimi shtesë nuk mund të merret, ose mund të rimerret në norma interesi tregu më të larta. Ai mund të shkaktohet nga çrregullimi i tregut ose përkeqësimi i huas e cila mund të bëjë që disa fonde financimi mos të jenë të disponueshme. Për të zbutur dhe zvogëluar rrezikun e likuiditetit, Banka diversifikon burimet e financimit dhe administron aktivet me kujdes likuiditeti, duke ruajtur një gjendje mjete monetare dhe të ngjashme të mjaftueshme për të plotësuar kërkesat e menjëhershme për përmbushje detyrimi.

Banka synon të ruajë pozitiv gap-in e maturimit kumulativ të pritshëm, për të paktën në një periudhë 90 ditore (periudha e mbijetesës 90 ditore, është një limit për skenarin standard dhe parashikim për skenarët e zgjatur, siç përcaktohet në Politikën e Administrimit të Likuiditetit). Në dhjetor 2022, periudha e mbijetesës së Bankës për të gjitha monedhat llogaritet në total mbi 360 ditë.

Tabela e mëposhtme paraqet aktivet dhe detyrimet financiare sipas maturimit kontraktor në datën e raportimit, ose sipas maturitetit të pritshëm.

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)

Rreziku i likuiditetit (vazhdon)

31 Dhjetor 2023	Kërkesa dhe më pak se 1 muaj	Nga 1 deri në 6 muaj	Nga 6 deri në 12 muaj	Nga 12 muaj deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Totali
Aktive						
Mjete monetare dhe ekuivalente të tyre	10,191,805	-	-	-	-	10,191,805
Letra me vlerë të investimeve me KA	1,098,744	981,425	488,803	302,944	-	2,871,917
Hua dhe paradhënie klientëve	581,354	4,833,704	6,656,053	10,080,039	4,662,046	26,813,196
Aktive të tjera financiare	177,566	-	-	-	-	177,566
Totali	12,049,469	5,815,129	7,144,856	10,382,983	4,662,046	40,054,484
Detyrime						
Detyrime ndaj bankave të tjera	-	1,934,674	849,547	-	-	2,784,221
Llogaritë e klientit - Privat	8,269,748	1,605,663	3,128,932	3,832,113	3,991	16,840,446
Llogaritë e klientit - Biznes	14,211,042	198,822	433,829	731,399	-	15,575,092
Fonde të tjera të marra hua	-	282,619	211,470	2,823,737	94,436	3,412,262
Borxhi i varur	-	22,026	-	-	727,160	749,186
Angazhimet e kredisë bruto	2,586,852	-	-	-	-	2,586,852
Garancitë financiare	1,122,668	-	-	-	-	1,122,668
Detyrime të tjera financiare	511,400	-	-	-	-	511,400
Totali i pagesave potenciale në të ardhmen për detyrimet financiare	26,701,710	4,043,804	4,623,778	7,387,249	825,587	43,582,127
Boshllëku i likuiditetit nga instrumentet financiare	(14,652,241)	1,771,325	2,521,078	2,995,734	3,836,459	(3,527,643)

31 Dhjetor 2022	Kërkesa dhe më pak se 1 muaj	Nga 1 deri në 6 muaj	Nga 6 deri në 12 muaj	Nga 12 muaj deri në 5 vjet	Mbi 5 vjet	Totali
Aktive						
Detyrime	7,521,155	-	-	-	-	7,521,155
Detyrime ndaj bankave të tjera	749,691	1,084,597	-	-	-	1,834,288
Llogaritë e klientit - Privat	414,017	3,514,945	4,035,238	11,382,914	8,348,804	27,695,917
Llogaritë e klientit - Biznes	261,792	-	-	-	-	261,792
Fonde të tjera të marra hua	8,946,655	4,599,542	4,035,238	11,382,914	8,348,804	37,313,152
Borxhi i varur						
Angazhimet e kredisë bruto	132,491	2,283,255	1,484,990	456,920	-	4,357,656
Garancitë financiare	10,315,964	483,994	400,973	374,862	-	11,575,793
Detyrime të tjera financiare	7,823,891	1,636,308	3,445,200	2,540,922	-	15,446,322
Totali i pagesave potenciale në të ardhmen për detyrimet financiare	389,477	771,053	571,150	2,170,370	-	3,902,050
Boshllëku i likuiditetit nga instrumentet financiare	-	16,065	-	-	799,610	815,675
Detyrime						
Detyrime ndaj bankave të tjera	2,172,203	-	-	-	-	2,172,203
Llogaritë e klientit - Privat	1,356,364	-	-	-	-	1,356,364
Llogaritë e klientit - Biznes	660,670	-	-	-	-	660,670
Fonde të tjera të marra hua	22,851,060	5,190,676	5,902,313	5,543,075	799,610	40,286,733
Totali i pagesave potenciale në të ardhmen për detyrimet financiare	(13,904,405)	(591,134)	(1,867,075)	5,839,840	7,549,194	(2,973,581)

5. Menaxhimi i rrezikut financiar (vazhdon)

Rreziku i likuiditetit (vazhdon)

Për të matur rrezikun e likuiditetit afatshkurtër, Banka përdor si bazë të dhënat kontraktuale të likuiditetit dhe rregullimet bëhen sa herë që nuk është praktike të zbatohet maturiteti kontraktual nga perspektiva e rrezikut të likuiditetit. Rregullimet bëhen kur llogaritet treguesi i likuiditetit të mjaftueshëm (SLI), periudha e mbijetesës dhe testet e stresit siç përcaktohet në Modelin e Administrimit të Rrezikut të Likuiditetit (Modeli LRM), miratuar dhe zbatuar në nivel Grupi. Rregullimet bëhen përmes zbatimit të supozimeve të caktuara që i transformojnë maturimet kontraktuale të aktiveve tejet likuide, flukset e brendshme dhe detyrimet që duhet të paguhet në periudhën e testuar në maturime që supozohet se përshkruajnë sjelljen e tyre në rast se skenarët e përcaktuar materializohen. Supozimet janë zgjedhur me qëllim që të jenë të kujdesshëm bazuar në analiza historike, rregullore, baza teorike, kërkesa operacionale dhe menaxherë rreziqesh e në mendimet e ekspertëve.

Në vijim të sa më sipër, depozitat rrjedhëse dhe depozitat e kursimit klasifikohen si depozita të cilat do të likuidohen në momentin e paraqitjes së kërkesës dhe në afatin e maturimit brenda një muaji. Për rrjedhojë, është rritur gap-i kontraktor i likuiditetit deri në dymbëdhjetë muaj. Megjithatë mundësia që këto vlera të mëdha të depozitave të klientëve, që arrijnë afërsisht 62% të totalit të depozitave, do të largohen nga Banka brenda një periudhe 1 muaj apo edhe 12 muaj, është shumë e vështirë dhe nuk është evidentuar historikisht. Duke zbatuar Modelin LRM, llogaritë rrjedhëse dhe ato të kursimit zbriten në afate të ndryshme kohore duke zbatuar normat e ndryshme të daljes, siç ka rezultuar nga analizat historike për një periudhë më mbi 10 vjeçare (duke përfshirë krizat financiare të vitit 2008) dhe duke trajtuar edhe rreziqet e mundshme në lidhje me përqendrimin e depozitave (në varësi të depozituesve të mëdhenj). Në vijim, normat e daljeve 1 muaj ndryshojnë nga 13.8%, në 16.3% dhe 19.3%, respektivisht për skenarët standardë dhe të stresit, duke qenë më të larta se çdo evidencë historike. Në çdo rast ku këto të mos jenë të mjaftueshme ose nëse vlerësohet rritje e rrezikut të përqendrimit, Banka duhet të rregullojë/rrisë normat përkatësisht në përputhje me kufijtë përkatës.

Përveç kësaj, Banka mban një portofol të aktiveve financiare shumë të tregtueshme (letra me vlerë të vendosjes) që mund të likuidohen lehtë si mbrojtje nga çdo ndërprerje e paparashikuar e flukseve të mjeteve monetare. Nga pikëpamja e menaxhimit të likuiditetit, këto aktive klasifikohen në shportën e parë të maturimit dhe prandaj sigurojnë një fond rezervë në rast të flukseve në dalje të papritura. Në anën tjetër, Banka ka vendosur marrëdhënie me homologët vendas dhe ndërkombëtarë, si dhe me INF të ndryshme, në lidhje me çdo nevojë për sigurimin e fondeve në tregun e parasë ose me aksesin në alternativa financimi me afat më të gjatë, bazuar në parashikimet e likuiditetit të kryera çdo muaj. Strategjia e depozitave mbetet fokusi kryesor i Bankës, me qëllim sigurimin e fondeve të qëndrueshme dhe të diversifikuara nga klientët kryesorë të synuar, me qëllim mbulimin e flukseve në dalje të pritshme, si dhe për të mbështetur rritjen. Menaxhimi i Rrezikut të Likuiditetit bazohet dhe mbështetet nga një kuadër i hartuar mirë për administrimin e rrezikut, e përbërë nga Strategjia e Likuiditetit, Politikat dhe Procedurat për Administrimin e Rrezikut të Likuiditetit (përfshirë Modelin LRM), Plani për sigurimin e likuiditetit në rast emergjence, Plani i Rimëkëmbjes, strukturat e specializuara përgjegjëse dhe komitetet drejtuese (Komiteti i Aktivit dhe Pasivit – ALCO dhe Komiteti i Administrimit të Rrezikut – RMCO). Departamenti i Menaxhimit të Bankës monitoron administrimin e rrezikut të likuiditetit dhe të gjithë raporteve përkatës të likuiditetit të Bankës kundrejt kërkesave të brendshme dhe rregullatorë çdo ditë, çdo javë dhe çdo muaj. Si rrjedhojë, Drejtimi beson se gap-i i likuiditetit afatshkurtër po menaxhohet përkatësisht.

6. Administrimi i kapitalit

Objektivat e Bankës për administrimin e kapitalit, i cili është koncepti më i gjerë se kapitali aksionar në paraqitjen e bilancit, janë:

- të respektojë kërkesat e kapitalit të përcaktuara nga Banka e Shqipërisë;
- të ruajë dhe të mbrojë aftësinë e bankës për të vazhduar aktivitetin në mënyrë që mund të vazhdojë kështu të gjenerojë të ardhura për aksionerët dhe fitime për grupet e tjera të interesit; dhe
- të ruajë një bazë të fortë kapitali për të mbështetur zhvillimin e aktivitetit të saj të biznesit.

Mjaftueshmëria e kapitalit dhe përdorimi i kapitalit rregullator monitorohen çdo ditë nga drejtimi i bankës, duke përdorur teknika në bazë të udhëzimeve që janë zhvilluar nga Komiteti i Bazelit dhe Direktivat e Komunitetit Evropian, të cilat zbatohen nga Banka e Shqipërisë për qëllime mbikëqyrëse.

Informacioni i kërkuar paraqitet çdo tremujor pranë Bankës së Shqipërisë. Banka e Shqipërisë kërkon që Banka ose Grupi Bankar duhet të: (a) ruajë një nivel minimal të kapitalit rregullator prej LEK 1 miliard, si dhe (b) të ruajë një raport të totalit të kapitalit rregullator ndaj aktiveve të ponderuara me risk (Raporti Bazeli II) në nivelin ose mbi nivelin minimal prej 12%. Gjithashtu, banka garanton se do të përmbushë në çdo kohë kërkesat shtesë për kapitalin, sipas ICAAP local raportuar pranë Bankës Qendrore, si edhe mbrojtësit makro të zbatueshëm, sipas rregullores përkatëse dhe Vendimeve të Guvernatorit.

6. Administrimi i kapitalit (vazhdon)

Kapitali rregullator është kapitali i Bankës, i llogaritur sipas kërkesave të rregullores së Bankës së Shqipërisë, për të mbuluar rrezikun e kredisë, rrezikun e tregut dhe rrezikun operacional. Kapitali rregullator i Bankës është i ndarë në dy nivele. Banka llogarit kapitalin rregullator si shuma e kapitalit të nivelit T1 bazë dhe kapitalit të nivelit T2 shtesë duke marrë parasysh zbritjet në përputhje me kërkesat e përshkruara në rregulloret e Bankës së Shqipërisë. Bankat llogarisin ekspozimet e ponderuara me rrezikun si shuma e elementeve në vijim:

- Zërat e ekspozimeve dhe ekspozimet e mundshme të ponderuara për kredinë, ose rrezikun e kundërpalës;
- Kërkesat e kapitalit për rreziqet e tregut; dhe
- Kërkesat e kapitalit për rreziqet operationale.

Tabela e mëposhtme paraqet në mënyrë të përmblendhur përbërjen e kapitalit rregullator dhe raportet e Bankës për vitet e mbyllur më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022. Gjatë këtyre dy viteve, banka ka respektuar të gjitha kërkesat e jashtme të kapitalit. Duhet të theksohet se shumat në vijim janë të bazuara në rregulloret e Bankës së Shqipërisë dhe nuk bien dakord domosdoshmërisht për shumat e paraqitura në këto pasqyra financiare.

Kapitali i Nivelit 1	2023	2022
Kapitali aksioner	5,711,469	5,711,469
Rezerva statutoe	717,165	711,854
Ekspozimi ndaj këmbimit valutor	-	-
Fitimet/(humbjet) statutoe të akumuluar	(2,218,283)	(2,212,972)
Aktive jo-materiale statutoe	(4,806)	(6,218)
Totali i kapitalit bazë të kualifikuar Nivel 1	4,205,545	4,204,133
Kapitali Nivel 2		
Borxhi i varur	750,345	816,521
Detyrime të tjera	-	-
Totali i kapitalit bazë të kualifikuar Nivel 2	750,345	816,521
Totali i kapitalit rregullator	4,955,890	5,020,654
Totali i aktiveve të ponderuara me risk	23,622,500	29,656,478
Aktive të ponderuara me risk:		
Në bilanc	20,135,972	26,046,018
Jashtë bilancit	1,111,255	1,507,817
Aktive të ponderuara me risk për rrezikun e tregut	2,375,273	2,102,643
Aktivitet e rrezikut për rrezikun e tregut	-	-
Totali i aktiveve të ponderuara me risk	23,622,500	29,656,478
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit Nivel 1	17.80%	14.18%
Totali i raportit të mjaftueshmërisë së kapitalit	20.98%	16.93%

Mjaftueshmëria e kapitalit monitorohet në mënyrë plotësuese duke përdorur një metodë uniforme për llogaritjen e mjaftueshmërisë së kapitalit në të gjithë grupin ProCredit në përputhje me udhëzimet e Komitetit të Bazelit (Bazel III). Administrimi dhe menaxhimi i kapitalit të Bankës rregullohet nga Politika e Bankës për Menaxhimin e Kapitalit dhe Politika e Bankës mbi Kapacitetin e Mbajtjes së Rrezikut (ICAAP). Raporti i kapitalit rregullator dhe raporti i kapitalit sipas Bazel III, nxitësit e raportit të levave Nivel 1 dhe kufiri monitorohen çdo muaj nga Komiteti i Bankës për Administrimin e Rrezikut/Komiteti i Administrimit të Rrezikut, si edhe l raportohen strukturave përkatëse të Grupit.

ICAAP - Perspektiva ekonomike. Përveç nga sa u tha më sipër, çka synon të sigurojë që Banka mund të përmbushë të gjitha detyrimet rregullatore dhe ato të jashtme si dhe kërkesat e brendshme që rrjedhin prej kësaj, në mënyrë të vazhdueshme përgjatë horizontit afatmesëm (këndvështrimi normativ), Banka e plotëson ICAAP-in (Procesi i vlerësimit të brendshëm të mjaftueshmërisë së kapitalit (PVBKM)) edhe me një këndvështrim ekonomik. Këndvështrimi ekonomik shërben kryesisht për të ruajtur të sigurt thelbin ekonomik të bankës në periudhën afatgjatë. Vlerësimi pritët të mbulojë universin e plotë të atyre rreziqeve që mund të kenë një ndikim material në pozicionin e kapitalit nga këndvështrimi ekonomik.

6. Administrimi i kapitalit (vazhdon)

Për identifikimin dhe përcaktimin sasior të rreziqeve si dhe për veçimin e kapitalit të brendshëm për humbje të pritshme (për aq sa këto nuk merren në konsideratë në përcaktimin e kapitalit të brendshëm) si dhe humbjet e papritura, përdoren proceset dhe metodologjitë e veta. Metodatat që përdoren për të llogaritur vlerën e kapitalit ekonomik që kërkohet për të mbuluar rreziqet e ndryshme ndaj të cilëve ekspozohet banka, mbështeten në modele statistikore, për aq sa këto modele janë të disponueshme. Për secilën kategori rreziku, kapitali ekonomik që kërkohet për të mbuluar nivelin aktual të rrezikut që lind në një mjedis normal operimi (skenari standard) llogaritet në bazë mujore. Kërkesat ekonomike për kapital, më pas, krahasohen me burimet e disponueshme për mbulimin e rrezikut.

Konceptet e mëposhtme janë përdorur për të llogaritur humbjet e mundshme në kategoritë e ndryshme të rrezikut:

- Rreziku i kredisë (klientët): Bazuar në një analizë migrimi të përditësuar rregullisht për portofolin e kredisë, llogaritet niveli historik i humbjeve dhe shpërndarja e tyre statistikore. Normat e humbjeve historike në kategori të ndryshme vonesash aplikohen për portofolin e kredisë për të llogaritur humbjet e mundshme të kredisë dhe rrjedhimisht nevojitet kapitali ekonomik. Për skenarin standard, aplikohet norma të humbjes bazuar në një nivel besimi prej 99% dhe për skenarin e rënduar zbatohet ajo e zbatuar në një nivel besimi prej 99.9%
- Rreziku i kundërpalës (përfshihet rreziku i lëshuesit): Për të përcaktuar nga ana sasiore vlerën e kapitalit ekonomik që nevojitet për të mbuluar rrezikun e kundërpalës (përfshirë rrezikun e emetuesit), përdoret vlerësimi sipas standardit Vlera-në-Rrezik (VaR), me qëllim që të shprehë shkallën e rrezikut të kredisë që përmbajnë portofolat. Vari përcaktohet për nivelin e besimit dhe përfaqëson humbjen, e cila mbështetur në shpërndarjen e modeluar të humbjes, nuk do të tejkalohet në një periudhë të caktuar kohore (një vit për ICAAP standard – Perspektiva ekonomike) më nivelin e besimit të paracaktuar (për shembull, 99% ose 99.9%). Rreziku i kredisë i shprehur në masën VaR, më pas, ndahet në pjesë të humbjes “të pritshme” dhe “jo të pritshme”. Mesatarja e shpërndarjes së humbjes shpesh përcaktohet si “humbje e pritshme” (HP) – duke përfaqësuar atë pjesë të humbjeve të VaR të cilat priten të ndodhin në kushte standard. Shuma me të cilën VaR kalon HP përcaktohet si “humbje jo e pritshme” (HJP)- pjesa e VaR që përfaqëson skenarët e humbjeve ekstreme.
- Rreziku nga ekspozimi në monedhë të huaj: Llogaritja e kapitalit ekonomik që kërkohet për të mbuluar rrezikun që lind nga ekspozimi në një monedhë të huaj bazohet në pozicionin e hapur valutor të bankës dhe një goditje e kursit të këmbimit në monedhën përkatëse. Lëvizjet e njëkohshme historike vit-më-vit të kursit të këmbimit të të gjitha monedhave që çon në ndikimin më të madh të agreguar të humbjes të percentilit të parë (në vlerë absolute) përfaqësojnë kapitalin e nevojshëm për mbulimin e rrezikut nga ekspozimi në monedhë të hua.
- Rreziku i normës së interesit: Llogaritja e kapitalit ekonomik të nevojshëm për të mbuluar rrezikun nga norma e interesit bazohet te ekspozimi i normës së interesit (gap-i/boshllëku i çmimeve) në euro, në dollar amerikan dhe monedhën vendase të bankës (lek), si dhe në goditjet ndaj normës së interesit në monedhat përkatëse. Kjo kapet nga treguesi i ndikimit të vlerës ekonomike dhe llogaritet duke përdorur kapërcime paralele të menjëhershme të kurbave të të ardhurave. Për çdo monedhë përcaktohen sy skenarë të goditjeve të normës së interesit (paralelisht në rritje dhe paralelisht në rënie):
 - a. Për EUR dhe USD, përdoret një goditje me 200 pikë bazë në rritje dhe rënie për kurbat e të ardhurave, që reflektojnë mjedisin e normës së interesit në tregjet ndërkombëtarë.
 - b. Për monedhën vendase dhe për EUR dhe USD: një goditje paralele në rritje dhe rënie që reflekton specifikat vendase të normave të interesit të tregut, teksa garanton se do të zbatohet një goditje minimale prej ± 200 pikë bazë (normat e përditshme të interesit për çdo kurbë pa rrezik për të ardhurat për më shumë se dhjetë vjet përdoren për të nxjerrë goditjen e normës së interesit). Kapitali ekonomik i nevojshëm për të mbuluar rrezikun e normës së interesit merret si shuma absolute e ndikimeve se vlerës aktuale neto specifike të monedhës, teksa mbahet në konsideratë vetëm skenari me një efekt të kundërt.
- Rreziku operacional: Vlera e përdorur për llogaritjen e mjaftueshmërisë së kapitalit të brendshëm është e barabartë me normën e veçimit të kapitalit për rrezikun operacional sipas Metodës Standarde. Sipas kësaj metode, veprimtaritë e Bankës ndahen më tej në linja veprimtarie të standardizuara. Kërkesa për kapital për një linjë të dhënë veprimtarie përkon me një përqindje fikse („faktori beta“) të një treguesi përkatës. Ky tregues llogaritet në mënyrë individuale për secilën linjë veprimtarie dhe është i barabartë me mesataren e regjistruar përgjatë tre vjetëve të të ardhurave vjetore bruto. Faktori beta për secilën linjë veprimtarie është përkufizuar dhe shërben si përafrues për marrëdhënien në nivel industrie midis përvojës së humbjes nga rreziku operacional për një linjë të dhënë veprimtarie dhe nivelit agregat të të ardhurave bruto për atë linjë veprimtarie. Kërkesa për kapital për rrezikun operacional përkon me shumën e kërkesave për kapital në linjat individuale të veprimtarisë.

7. Vlerat e drejta të instrumenteve financiarë

Vlerat e drejta të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare të cilat tregtohen në tregje aktive bazohen në çmimet e kuotuar të tregut ose në kuotimet e çmimit nga agjentët. Për të gjitha instrumentet e tjera financiare Banka përcakton vlerat e drejta duke përdorur teknika të tjera të vlerësimit. Për instrumentet financiare të cilat nuk tregtohen shpesh dhe kanë një transparencë të vogël për çmimin, vlera e drejtë është më pak objektive, dhe kërkon nivele të ndryshme gjykimi në varësi të likuiditetit, përqendrimit, pasigurisë së faktorëve të tregut, supozimeve të çmimit dhe rreziqe të tjera të cilat prekin një instrument të caktuar.

(a) Modelet e vlerësimit

Banka mat vlerat e drejta duke përdorur hierarkinë e mëposhtme të vlerës së drejtë, e cila pasqyron rëndësinë e informacioneve dhe të dhënave që përdoren për realizmin e matjeve dhe vlerësimeve.

Niveli 1:

Informacione dhe të dhëna që janë çmimet e kuotuar të tregut (të parregulluara) në tregjet aktive për aktivet apo pasivet e ngjashme që banka mund t'i aksesojë në datën e vlerësimit. Një treg konsiderohet aktiv nëse çmimet e kuotuar janë gati dhe ofrohen rregullisht dhe këto çmime përfaqësojnë transaksionet aktuale dhe të rregullta të cilat ndodhin në treg në mënyrë të pavarur.

Niveli 2:

Informacione dhe të dhëna të ndryshme nga çmimet e kuotuar që përfshihen në Nivelin 1 të cilat janë të vëzhgueshme për aktivin apo pasivin qoftë në mënyrë të drejtpërdrejtë ose në mënyrë jo të drejtpërdrejtë. Teknikat e vlerësimit që janë aplikuar i referohen vlerës së drejtë aktuale të instrumenteve të ngjashme dhe analizës së zbritjes së fluksit të parasë duke përdorur parametrat që vëzhgohen në treg.

Niveli 3:

Informacione dhe të dhëna të cilat nuk janë të vëzhgueshme për aktivin dhe detyrimin. Nëse normat e tregut të vëzhgueshme nuk janë të disponueshme, normat e brendshme përdoren si të dhëna për modelin e zbritjes së fluksit të parasë. Normat e brendshme përcaktohen duke marrë në konsideratë koston e fondeve në varësi të monedhës dhe afatit të maturimit plus marzhin e rrezikut. Normat e brendshme krahasohen rregullisht me normat që aplikohen për transaksione të palëve të treta dhe janë në përputhje me parametrat për një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve në treg sipas kushteve të tregut në datën e matjes.

Teknikat e vlerësimit përfshijnë vlerën aktuale neto dhe modelet e zbritjes së fluksit të parasë, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ekzistojnë çmimet e vëzhgueshme të tregut, ose modele të tjera vlerësimi. Supozimet dhe informacioni që përdoret në teknikat e vlerësimit përfshijnë norma interesi pa rrezik dhe krahasuese, përdorimet e kredisë dhe prime të tjera të cilat përdoren për të vlerësuar dhe çmuar normat e zbritjes, çmimet e obligacionit dhe kapitalit, kursin e këmbimit valutor, kapitalin dhe çmimet e indeksit të kapitalit, si dhe luhatshmëria dhe ndërlikohja e pritshme e çmimit

Objektivi i teknikave të vlerësimit është të arrijmë të matim vlerën e drejtë e cila pasqyron çmimin që do të rezultojë për të shitur aktivin ose për të paguar transferimin e detyrimit në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve në treg në datën e matjes. Banka përdor modele vlerësimi të njohura gjerësisht për përcaktimin e vlerës së drejtë të instrumenteve financiare të zakonshme dhe më të thjeshta, si norma e interesit dhe këmbimet valutore të cilat përdorin vetëm të dhëna tregu të vëzhgueshme dhe nevojitet gjykime dhe çmuarje të vogla nga drejtimi. Çmimet e vëzhgueshme ose informacioni i modelit janë zakonisht të disponueshme në treg për letrat me vlerë të listuara të borxhit dhe kapitalit. Disponueshmëria e çmimeve dhe të dhënave të tregut dhe informacioni i modelit zvogëlon nevojën për gjykimin dhe çmuarjen e drejtimit si dhe zvogëlon gjithashtu pasiguritë që shoqërojnë përcaktimin e vlerës së drejtë. Disponueshmëria e çmimeve dhe të dhënave të tregut të vëzhgueshme dhe informacioni ndryshon në varësi të produkteve dhe tregjeve dhe është subjekt ndryshimi në bazë të ngjarjeve të veçanta ose kushteve të përgjithshme të tregjeve financiare.

7. Vlerat e drejta të instrumenteve financiarë (vazhdon)**(b) Instrumentet financiare jo të matura me vlerën e drejtë për të cilat paraqitet vlera e drejtë**

Tabela e mëposhtme përcakton vlerat e drejta të instrumenteve financiare të pamatura me vlerën e drejtë dhe i analizon ato sipas nivelit të hierarkisë së vlerës së drejtë në të cilën klasifikohet matja e vlerës së drejtë.

31 Dhjetor 2023	Kategoria	Vlera kontabël	Vlera e drejtë	Hierarkia e vlerës së drejtë		
				Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Aktive financiare						
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	KA	10,191,805	10,191,805	-	10,191,805	-
Hua dhe paradhënie bankave	KA	4,024,763	4,024,763	-	4,024,763	-
Hua dhe paradhënie klientëve	KA	26,813,196	26,692,011	-	-	26,692,011
Letra me vlerë të investimeve	KA	2,871,917	2,872,988	-	2,872,988	-
Aktive të tjera (aksione)	FVOCI	165	165	-	165	-
Aktive të tjera financiare	KA	177,566	177,566	-	177,566	-
Total		44,079,412	43,959,298	-	17,267,287	26,692,011
Detyrime financiare						
Detyrime ndaj bankave të tjera	KA	2,784,221	2,784,221	-	2,784,221	-
Detyrime ndaj klientëve	KA	32,415,538	32,298,744	-	21,576,376	10,722,368
Hua	KA	3,412,262	3,303,210	-	521,176	2,782,034
Borxhi i varur	KA	749,186	749,186	-	749,186	-
Detyrime të tjera financiare	KA	511,400	511,400	-	511,400	-
Total		39,872,607	39,646,761	-	26,142,359	13,504,402

31 Dhjetor 2022	Kategoria	Vlera kontabël	Vlera e drejtë	Hierarkia e vlerës së drejtë		
				Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Aktive financiare						
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	KA	7,521,155	7,521,155	-	7,521,155	-
Hua dhe paradhënie bankave	KA	3,345,103	3,345,103	-	3,345,103	-
Hua dhe paradhënie klientëve	KA	27,695,917	27,530,638	-	-	27,530,638
Letra me vlerë të investimeve	KA	1,833,348	1,826,454	-	1,826,454	-
Aktive të tjera (aksione)	FVOCI	181	181	-	181	-
Aktive të tjera financiare	KA	261,793	261,793	-	261,793	-
Total		40,657,497	40,485,324	-	12,954,686	27,530,638
Detyrime financiare						
Detyrime ndaj bankave të tjera	KA	4,357,656	4,357,656	-	4,357,656	-
Detyrime ndaj klientëve	KA	27,022,115	27,174,807	-	17,687,259	9,487,548
Hua	KA	3,902,050	3,827,357	-	573,289	3,254,068
Borxhi i varur	KA	815,675	815,675	-	815,675	-
Detyrime të tjera financiare	KA	660,670	660,670	-	660,670	-
Total		36,758,166	36,836,165	-	24,094,549	12,741,616

***Kategoritë: KA – Kosto e amortizuar; FVOCI – vlera e drejtë me anë të të ardhurave të tjera të përgjithshme;**

Sipas rastit, vlera e drejtë e huave dhe paradhënieve bazohet në transaksionet evidentueshme në treg. Nëse nuk ka transaksione të evidentueshme në treg, vlera e drejtë përcaktohet me anë të teknikave të vlerësimit, të tilla si teknikat e fluksit të mjeteve monetare të zbritura. Informacionet që përdoren në teknikat e vlerësimit përfshijnë humbjet e pritshme nga huat, normat e interesit dhe komisionet e parapagimit. Për të përmirësuar saktësinë e përlllogaritjes së vlerësimit për huat e individëve dhe huat e vogla tregtare, huat homogjene grupohen në portofola me karakteristika të ngjashme.

7. Vlerat e drejta të instrumenteve financiarë (vazhdon)

Vlera e drejtë e depozitave nga bankat dhe klientët përcaktohet me anë të teknikave të fluksit të parasë, duke aplikuar norma të cilat ofrohen për depozita me maturim me afate të ngjashme. Vlera e drejtë e depozitave që paguhen sipas kërkesës është shuma e cila paguhet në datën e raportimit. Vlera e drejtë e kredisë dhe borxhit të varur mbështetet në fluksit të parasë kontraktuale të zbritura, duke mbajtur në vëmendje normat e interesit të tregut, të cilat do të ishin të pagueshme nga Banka në rastin kur do të ishte nevoja që të zëvendësoheshin burimet e vjetra me burimet e reja të maturimit të mbetur të barabartë.

8. Prezantimi i instrumenteve financiare sipas kategorisë së matjes

SNRF 9 përfshin tre kategori kryesore të klasifikimit të aktivet financiare: të cilat maten me kosto të amortizuar, vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse (VDATGJ) dhe vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit humbjes (VDPFH). Klasifikimi i SNRF 9 në përgjithësi bazohet në modelin e biznesit në të cilin menaxhohet një aktivi financiar dhe flukset kontraktuale të mjeteve monetare parasë. Standardi eliminon kategoritë e mëparshme të SNK 39 të investimeve të mbajtura deri në maturim, huatë dhe llogaritë e arkëtueshme dhe të disponueshme për shitje. Sipas SNRF 9, derivativat e përfshira në kontratat ku kontrata është një aktiv financiar në sferën e standardit nuk degëzohen kurrë. Në vend të kësaj, i gjithë instrumenti hibrid vlerësohet për klasifikim.

Sipas SNRF 9 ndryshimet e vlerës së drejtë paraqiten në përgjithësi si më poshtë:

- shuma e ndryshimit të vlerës së drejtë që i atribuohet ndryshimeve në rrezikun e kredisë së detyrimit paraqitet në pasqyrën e të ardhurave të tjera përmbledhëse OCI; dhe
- Shuma e mbetur e ndryshimit në vlerën e drejtë paraqitet në pasqyrën e fitim humbjeve.

31 Dhjetor 2023	FVOCI	KA	Totali
Mjete monetare dhe llogari rrjedhëse me bankat	-	10,191,805	10,191,805
Hua dhe paradhënie bankave	-	4,024,763	4,024,763
Aktive të tjera financiare	-	177,566	177,566
Hua për biznesin	-	23,964,594	23,964,594
Hua klientëve	-	18,237,492	18,237,492
Paradhënie bankare	-	5,727,102	5,727,102
Hua për klientët privatë	-	2,848,602	2,848,602
Hua klientëve	-	2,796,035	2,796,035
Paradhënie bankare	-	45,419	45,419
Karta krediti	-	7,148	7,148
Totali Hua dhe paradhënie klientëve	-	26,813,196	26,813,196
Investime në letra me vlerë	-	2,871,917	2,871,917
Bono thesari të Qeverisë Shqiptare	-	2,568,973	2,568,973
Totali i Aktiveve Financiare	-	302,944	302,944
Mjete monetare dhe llogari rrjedhëse me bankat	-	44,079,247	44,079,247

8. Prezantimi i instrumenteve financiare sipas kategorisë së matjes (vazhdon)

31 Dhjetor 2022	FVOCI	KA	Totali
Mjete monetare dhe llogari rrjedhëse me bankat	-	7,521,155	7,521,155
Hua dhe paradhënie bankave	-	3,345,103	3,345,103
Aktive të tjera financiare	-	261,793	261,793
Hua për biznesin	-	24,979,802	24,979,802
Hua klientëve	-	18,112,817	18,112,817
Paradhënie bankare	-	6,866,985	6,866,985
Hua për klientët privatë	-	2,716,115	2,716,115
Hua klientëve	-	2,679,222	2,679,222
Paradhënie bankare	-	33,887	33,887
Karta krediti	-	3,006	3,006
Totali hua dhe paradhënie klientëve	-	27,695,917	27,695,917
Investime në letra me vlerë	-	1,833,348	1,833,348
Bono thesari të Qeverisë Shqiptare	-	1,833,348	1,833,348
Totali i aktiveve financiare	-	40,657,316	40,657,316

9. Të ardhura neto nga interesat

	2023	2022
Të ardhura nga interesat		
Hua dhe paradhënie klientëve	1,500,145	1,217,042
Investime në letra me vlerë me KA	116,886	29,215
Hua dhe paradhënie institucioneve financiare	135,111	15,398
Të ardhura të tjera nga interesat	5,369	11,557
Totali i të ardhurave nga interesat	1,757,511	1,273,212
Shpenzime nga interesat		
Detyrime ndaj klientëve	234,579	138,027
Shpenzime për interesat e borxheve të varura	61,262	40,944
Shpenzime për interesat për institucionet financiare	271,416	71,228
Tjetër	3,928	48,413
Totali i shpenzimeve për interesat	571,185	298,612
Të ardhura neto nga interesat	1,186,326	974,600

Të ardhurat nga dhe shpenzimet për interesat paraqiten në Pasqyrën e përfitimeve ose të humbjeve mbi bazën rrjedhëse (aktuale). Të ardhurat nga interesat, neto, përlogariten mbi vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar; për aktivin financiar në Fazën 3, të ardhurat nga interesat, neto, llogariten sipas vlerës kontabël neto të një aktiviteti financiar. Pagesat e marra për huatë e fshira nuk përfshihen në të ardhurat nga interesat, neto, por në kategorinë “Humbjet e pritura nga huatë”.

10. Humbjet e pritura nga huatë

	2023	2022
Ndryshim në humbjet e pritura nga huatë	129,643	(74,363)
Kompensim i huave të fshira	61,416	113,887
Totali	191,059	39,524

11. Të ardhurat neto nga pagesat dhe komisionet

Të ardhurat nga pagesat dhe komisionet përfshijnë si më poshtë:

Të ardhurat nga pagesat dhe komisionet:	2023	2022
Shërbimet e pagesave	100,569	95,101
Karta debiti/kredit	45,327	35,721
Mirëmbajtja e llogarisë	123,666	136,458
Letrat e kredisë dhe garancitë	15,922	17,330
Të tjera	1,014	624
Totali	286,498	285,234
Shpenzime për pagesat dhe komisionet:		
Shërbime për pagesat	56,180	51,655
Karta kredit/debit	73,410	67,424
Mirëmbajtja e llogarisë	12,705	10,309
Letrat e kredisë dhe garancitë	21,216	16,934
Të tjera	17	356
Totali	163,528	146,678
Të ardhura neto nga pagesat dhe komisionet	122,970	138,556

12. Rezultat tjetër operativ neto

Të ardhura të tjera operative nga:	2023	2022
Kthimi i provizionit	4,819	6,001
Rimbursim i shpenzimeve	-	746
Shitja e pronave të përvetësuara	29,562	54,102
Shitja e pronës, ndërtesave dhe pajisjeve	-	29,267
Dhënia me qira i pronave të investimeve	-	66
Të tjera	12,287	25,486
Totali	46,668	115,668
Shpenzime të tjera operative për:		
Sigurimi i depozitës	46,669	47,123
Shitja e pronës, ndërtesave dhe pajisjeve	507	3,207
Zhvlërësimi i pronave të përvetësuara	30,530	1,916
Zhvlërësimi i kërkesave ndaj klientëve	14,734	9,120
Shpenzime për mbikëqyrjen bankare	19,482	16,453
Zgjidhja e çështjeve gjyqësore	2,979	-
Të tjera	16,850	23,756
Totali	131,751	101,575
Rezultate të tjera operative, neto	(85,083)	14,093

13. Shpenzime administrative

	2023	2022
TI, mirëmbajtje dhe riparime	318,853	296,705
Konsulencë, shërbime ligjore dhe shërbime të tjera	108,481	106,362
Zhvlerësim i pronave, ndërtesave dhe pajisjeve	91,148	72,119
Shërbime sigurie	81,586	71,074
Marketim, reklamim dhe përfaqësim	52,292	57,573
Telefon dhe energji elektrike	51,471	47,320
Trajnime	22,119	17,246
Transport	20,533	27,604
Shpenzime qiraje	11,770	8,864
Sigurimi	9,692	5,005
Artikuj kancelarie	4,690	10,471
Amortizim i aktiveve jo materiale	1,658	2,541
Shpenzime të tjera	143,590	120,038
Totali	917,883	842,922

Shpenzime të tjera kryesisht përbëhen nga tarifat e TVSH mbulohen nga klienti Lek 95,377 (2022: Lek 102,308), shpenzimet e tatimit në burim Lek 8,307 (2022: Lek 4,249), shpenzimet për tatimet e bashkisë Lek 4,151 (2022: Lek 5,705) dhe shpenzimet e pagesave të anëtarësimit Lek 1,482 (2022: Lek 1,483).

14. Shpenzime për personelin

Shpenzimet për personelin përbëhen si më poshtë:

	2023	2022
Pagat	348,562	275,148
Sigurimet shoqërore	34,561	24,648
Plani i kontributeve publike të përcaktuara	14,812	10,564
Të tjera	405	131
Totali	398,340	310,491

Më 31 Dhjetor 2023, Banka 182 punonjës (31 Dhjetor 2022: 149 punonjës).

15. Tatimi mbi fitimin**(a) Shuma të njohura në pasqyrën e të ardhurave ose humbjeve**

	2023	2022
Tatimet aktuale	51,846	31,114
Detyrimet tatimore (përfitime)/shpenzime të shtyra	1,024	-
Shpenzim për tatimin mbi të ardhurat	52,870	31,114

Tatimi mbi fitimin aktual llogaritet në bazë të rregulloreve për tatimin mbi fitimin të zbatueshme në Shqipëri, duke përdorur normat e tatimeve në fuqi në datën e raportimit. Norma e tatimeve për të ardhurat e korporatës është 15% (2022: 15%).

15. Tatimi mbi fitimin (vazhdon)**(b) Krahasimi me normën efektive të tatimeve**

Sa më poshtë është një krahasim me tatimet mbi fitimin llogaritur në normën e tatimeve të zbatueshme ndaj shpenzimeve për tatimet mbi të ardhurat.

	2023	2022
Përfitimi / (Humbjet) përpara tatimeve	226,635	137,327
Pagesë / (kredi) tatim në teori llogaritur me 15% (2022:15%)	33,995	20,599
Të ardhura të patatueshme	(1,115)	-
Shpenzime jo të zbritshme	19,990	10,515
Shpenzim për tatimin mbi fitimin	52,870	31,114

16. Mjetet monetare dhe llogaritë me Bankën Qendrore

Mjetet monetare dhe llogaritë me Bankën Qendrore përbëhen nga sa më poshtë:

	2023	2022
Arka	1,709,280	1,634,852
Llogari rrjedhëse me Bankën Qendrore të Shqipërisë	5,197,782	3,267,541
	6,907,062	4,902,393
Rezerva e detyrueshme me Bankën Qendrore të Shqipërisë	3,292,367	2,624,361
Provizione për humbje nga zhvlerësimi	(7,624)	(5,599)
Totali	10,191,805	7,521,155

Rezervat e detyrueshme me Bankën Qendrore përbëjnë depozitën minimale të rezervës sipas kërkesave të Bankës së Shqipërisë. Këto rezerva llogariten si 7.5% të bilancit të depozitave në lekë me afat maturimi deri në një vit dhe 5% të bilancit të depozitave në lekë që nuk tejkalojnë afatin e maturimit dy vjeçar. Ndërsa, rezerva e detyrueshme për depozitat në monedhë të huaj (kryesisht USD dhe EUR) llogaritet si 12.5% e depozitave me afat maturimi deri në dy vjet në rast se pjesa e depozitave të huaja mbi depozitat totale nuk tejkalon 50%. Në rast se pjesa e tij është mbi 50% atëherë rezervat e detyrueshme llogariten si 20% e gjendjes së depozitave që tejkalojnë kufirin e papërcaktuar.

Mjetet monetare dhe të ngjashme më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 paraqiten si më poshtë:

	2023	2022
Mjete monetare dhe llogari me Bankën Qendrore	6,907,062	4,902,393
Jua dhe paradhënie institucioneve financiare me maturim tre-mujor ose më pak	4,024,786	3,345,103
Vlera monetare në tranzit	-	802
Totali	10,931,848	8,248,297

16. Mjetet monetare dhe llogaritë me Bankën Qendrore (vazhdon)

Cilësia e kredisë së mjeteve monetare dhe llogarive me bankat qendrore paraqitet si më poshtë. Banka Qendrore e Shqipërisë nuk është klasifikuar. Megjithatë, Qeveria e Shqipërisë vlerësohet me B+ nga S&P dhe me B1 prej Moody's, me perspektivë të qëndrueshme.

31 Dhjetor 2023	Klasifikimi	Mjete monetare dhe llogari me bankat qendrore, përfshirë rezervat e detyrueshme	Letrat me vlerë të qeverisë shqiptare me maturim më pak se 3 muaj	Totali
Ekspozime të ulëta ndaj rrezikut të kredisë (Niveli 1)				
Banka Qendrore e Shqipërisë	B+			
- Llogari rrjedhëse		5,197,782	-	5,197,782
- Rezerva e detyrueshme		3,292,367	-	3,292,367
- Letra me vlerë të Qeverisë			2,080,524	2,080,524
Totali i mjeteve monetare dhe llogarive me bankat qendrore		8,490,149	2,080,524	10,570,673

31 Dhjetor 2022	Klasifikimi	Mjete monetare dhe llogari me bankat qendrore, përfshirë rezervat e detyrueshme	Letrat me vlerë të qeverisë shqiptare me maturim më pak se 3 muaj	Totali
Ekspozime të ulëta ndaj rrezikut të kredisë (Niveli 1)				
Banka Qendrore e Shqipërisë	B+			
- Llogari rrjedhëse		3,267,541	-	3,267,541
- Rezerva e detyrueshme		2,624,361	-	2,624,361
- Letra me vlerë të Qeverisë		-	1,348,321	1,348,321
Totali i mjeteve monetare dhe llogarive me bankat qendrore		5,891,902	1,348,321	7,240,223

17. Hua dhe paradhënie institucioneve financiare

Huat dhe paradhënitë për institucionet financiare paraqiten si më poshtë:

	2023	2022
Depozita me bankat rezidente me afat maturimi fillestar 3 muaj ose më pak	450,129	110,012
Depozita me bankat jo-rezidente me afat maturimi fillestar 3 muaj ose më pak	3,574,634	3,235,091
Totali	4,024,763	3,345,103

Ekspozimet ndërbankare monitorohen nga afër çdo ditë nga Departamenti i Administrimit të Rrezikut dhe Njësia e Thesarit. Banka kufizon depozitat dhe transaksionet e tjera bankare në banka lokale ose ndërkombëtare. Para vendosjes së një marrëdhënieje biznesi me një bankë të caktuar, drejtimi i bankës dhe Departamenti i Administrimit të Rrezikut kryejnë një analizë të gjendjes financiare të institucionit. Performanca dhe ecuria financiare e palëve kontraktuale monitorohet vazhdimisht. Për më tepër, të gjitha bankat korresponduese, si dhe emetuesit e obligacioneve me të cilat Banka ka ekspozime investimi, monitorohen vazhdimisht për vlerësimet e tyre nga agjencitë ndërkombëtare të vlerësimit si: Standard & Poor's (S&P), Fitch dhe Moody's.

Një funksion i pavarur nga departamenti i thesarit, zakonisht administrimi i rrezikut, duhet të monitorojë që ekspozimi ndaj të gjitha bankave nuk i kalon kufijtë rregullatorë ose kufijtë e brendshëm të përcaktuar nga drejtimi i Bankës.

18. Hua dhe paradhënie klientëve

Huat dhe paradhëniet paraqiten si më poshtë:

	2023	2022
Hua klientëve	21,610,935	21,674,691
Paradhënie bankare	5,812,174	7,014,711
Karta krediti	7,565	3,218
Interes i vonuar	116,632	99,526
	27,547,306	28,792,146
Provizionet nga humbjet nga kreditë	(734,110)	(1,096,229)
Hua klientëve	26,813,196	27,695,917

Lëvizjet në zbritjet për humbje nga zhvlerësimi i huave dhe paradhënieve klientëve paraqiten si më poshtë:

	2023	2022
1 Janar	1,096,229	1,189,637
Provizionet nga humbjet nga kreditë për vitin	(105,974)	112,151
Huatë e fshira	(201,644)	(148,702)
Ndikimi i këmbimit valutor	(54,501)	(56,857)
Totali	734,110	1,096,229

Të gjitha huatë në LEK, EURO dhe USD kanë normat e interesit si më poshtë:

	2023	2022
Hua në Lekë	2.00% to 12.00%	2.50% to 10.00%
Hua në Euro	1.50% to 9.29%	1.00% to 10.00%
Hua në USD	6.47% to 7.47%	4.50% to 6.16%

Loans and advances to customers and related impairment allowance for each of the Bank's internal days past due categories is presented as follows:

	31 Dhjetor 2023		31 Dhjetor 2022	
	Hua dhe paradhënie	HPK	Hua dhe paradhënie	HPK
Niveli 1 dhe 2				
Vonesë në pagesë 0-7 ditë	26,518,518	(277,918)	27,725,730	(433,126)
Vonesë në pagesë 8-30 ditë	374,479	(4,980)	246,455	(23,294)
Vonesë në pagesë 31-90 ditë	60,819	(4,909)	1,641	(237)
Niveli 3	593,490	(446,303)	818,320	(639,572)
	27,547,306	(734,110)	28,792,146	(1,096,229)

Huatë dhe paradhëniet e klientëve dhe zhvlerësimi të klasifikuara sipas llojit të klientit paraqitet si më poshtë.

31 Dhjetor 2023	Biznes	Privat	Totali
Totali i shumës bruto	24,584,092	2,963,214	27,547,306
Zbritja nga zhvlerësimi i kredisë (individual dhe kolektiv)	(619,498)	(114,612)	(734,110)
Vlera kontabël neto	23,964,594	2,848,602	26,813,196

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)

31 Dhjetor 2022	Biznes	Privat	Totali
Totali i shumës bruto	25,922,838	2,869,308	28,792,146
Zbritja nga zhvlerësimi i kredisë (individual dhe kolektiv)	(943,036)	(153,193)	(1,096,229)
Vlera kontabël neto	24,979,802	2,716,115	27,695,917

Huatë e klientëve sipas niveleve të rrezikut të kredisë paraqiten si më poshtë:

31 Dhjetor 2023	Biznes	Privat
Niveli 1	23,454,164	2,766,082
Niveli 2 (SICR)	571,820	161,750
Niveli 3 (Paracaktuar)	558,108	35,382
Bruto	24,584,092	2,963,214
Minus: zbritje për humbje nga zhvlerësimi	(619,498)	(114,612)
Vlera kontabël neto	23,964,594	2,848,602

31 Dhjetor 2022	Biznes	Privat
Niveli 1	24,757,113	2,758,848
Niveli 2 (SICR)	398,622	59,244
Niveli 3 (Paracaktuar)	767,103	51,216
Bruto	25,922,838	2,869,308
Minus: zbritje për humbje nga zhvlerësimi	(943,036)	(153,193)
Vlera kontabël neto	24,979,802	2,716,115

Vlera kontabël dhe zbritje për humbje nga zhvlerësimi për hua dhe paradhëniet e klientëve të kontabilizuar me vlerën kontabël sipas kategorive më 31 dhjetor 2023 dhe 31 dhjetor 2022 paraqiten si më poshtë:

	31 Dhjetor 2023			31 Dhjetor 2022		
	Vlera kontabël bruto	Provizionet për humbjet nga kreditë	Vlera kontabël	Vlera kontabël bruto	Provizionet për humbjet nga kreditë	Vlera kontabël
Biznes						
Hua	18,798,617	(561,125)	18,237,492	18,917,772	(804,955)	18,112,817
Paradhënie bankare	5,785,475	(58,373)	5,727,102	7,005,066	(138,081)	6,866,985
Privat						
Hua	2,907,120	(111,085)	2,796,035	2,829,598	(150,376)	2,679,222
Paradhënie bankare	48,529	(3,110)	45,419	36,489	(2,602)	33,887
Karta krediti	7,565	(417)	7,148	3,221	(215)	3,006
Totali i huave dhe paradhënieve me kosto të amortizuar (KA)	27,547,306	(734,110)	26,813,196	28,792,146	(1,096,229)	27,695,917

Tabela e mëposhtme paraqet ndryshimet në zbritjet për humbjet nga zhvlerësimi dhe vlerën kontabël bruto për hua dhe paradhëniet e klientëve të kontabilizuar me kosto të amortizuar në fillim dhe në fund të periudhës së raportimit.

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)

Hua dhe paradhënie klientëve	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
Vlera e pashlyer bruto më 1 Janar	27,515,960	457,867	817,226	1,094	28,792,146
Aktive të reja financiare të filluara	16,128,396	-	-	-	16,128,396
Ndryshim i fluksit kontraktual të aktiveve financiare	401	-	(239)	-	162
Mosnjohje	(8,967,307)	(412,380)	(34,967)	-	(9,414,654)
Fshirje	-	-	(201,644)	-	(201,644)
Ndryshime në aktuale të interesit	23,774	1,087	37,945	(5)	62,801
Ndryshime në principal dhe shumën e disbursimit	(6,077,600)	(168,745)	(65,956)	(274)	(6,312,575)
Transferim në Nivelin 1	(1,253,208)	1,250,509	2,699	-	-
Transferim në Nivelin 2	288,559	(379,231)	90,672	-	-
Transferim në Nivelin 3	2,699	2,409	(5,108)	-	-
Shkëmbim i monedhës së huaj dhe veprime të tjera	(1,441,428)	(17,946)	(48,077)	124	(1,507,327)
Shumë e papaguar bruto më 31 Dhjetor 2023	26,220,246	733,570	592,551	939	27,547,306

Hua dhe paradhënie klientëve	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
Vlera e pashlyer bruto më 1 Janar	(354,641)	(102,015)	(638,790)	(783)	(1,096,229)
Aktive të reja financiare të filluara	(131,834)	-	-	-	(131,834)
Ndryshim i fluksit kontraktual të aktiveve financiare	36,480	6,362	30,700	-	73,542
Mosnjohje	30,208	(30,033)	(175)	-	-
Fshirje	(2,361)	22,133	(19,772)	-	-
Ndryshime në aktuale të interesit	(175)	(831)	1,006	-	-
Ndryshime në principal dhe shumën e disbursimit	(72,848)	(46,328)	(156,220)	(240)	(275,636)
Transferim në Nivelin 1	271,464	71,699	96,623	116	439,902
Transferim në Nivelin 2	-	-	201,644	-	201,644
Transferim në Nivelin 3	13,460	1,454	39,587	-	54,501
Shkëmbim i monedhës së huaj dhe veprime të tjera	(210,247)	(77,559)	(445,397)	(907)	(734,110)
Shumë e papaguar bruto më 31 Dhjetor 2022					

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)

Hua dhe paradhënie klientëve	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
Vlera e pashlyer bruto më 1 Janar	25,881,761	1,486,901	1,039,616	1,300	28,409,578
Aktive të reja financiare të filluara	15,721,217	-	-	-	15,721,217
Ndryshim i fluksit kontraktual të aktiveve financiare	271	-	(44)	-	228
Mosnjohje	(7,830,842)	(170,431)	(182,163)	-	(8,183,435)
Fshirje	-	-	(148,702)	-	(148,702)
Ndryshime në aktuale të interesit	9,328	1,199	27,505	5	38,037
Ndryshime në principal dhe shumën e disbursimit	(5,555,268)	(358,308)	(238,952)	(289)	(6,152,817)
Transferim në Nivelin 1	(566,511)	554,150	12,361	-	-
Transferim në Nivelin 2	648,321	(1,074,570)	426,249	-	-
Transferim në Nivelin 3	26,869	39,154	(66,023)	-	-
Shkëmbim i monedhës së huaj dhe veprime të tjera	(819,188)	(20,230)	(52,622)	78	(891,961)
Vlera e pashlyer bruto 31 Dhjetor 2022	27,515,960	457,867	817,226	1,094	28,792,146

Hua dhe paradhënie klientëve	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
Bilanci më 1 Janar	(301,677)	(274,449)	(612,818)	(693)	(1,189,637)
Aktive të reja financiare të filluara	(183,633)	-	-	-	(183,633)
kalim për shkak të mosnjohjes	27,353	3,255	102,746	-	133,355
Transferim në Nivelin 1	12,532	(12,462)	(70)	-	-
Transferim në Nivelin 2	(22,467)	99,404	(76,937)	-	-
Transferim në Nivelin 3	(564)	(9,832)	10,396	-	-
Rritje në PD/LGD/EaD	(118,325)	(67,603)	(395,411)	(122)	(581,460)
Rënie në PD/LGD/EaD	222,024	156,935	140,595	33	519,587
Përdorimi i provizionit	-	-	148,702	-	148,702
Shkëmbim i monedhës së huaj dhe veprime të tjera	10,115	2,738	44,004	-	56,858
Provizionet për humbjet më 31 Dhjetor 2022	(354,641)	(102,015)	(638,791)	(783)	(1,096,229)

The following table contains an analysis of the credit risk exposure of loans and advances to customers measured at AC and for which an ECL allowance is recognised. The carrying amount of loans and advances to customers below also represents the Bank's maximum exposure to credit risk on these loans. The credit quality of loans to customers carried at amortised cost is as follows at 31 December 2023:

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)

31 Dhjetor 2023	Niveli 1 (HPK 12 muaj)	Niveli 2 (HPK gjatë jetëgjatësisë për SICR)	Niveli 3 (HPK gjatë jetëgjatësisë për zhvlerësim)	POCI	Totali
Biznes					
Pa probleme	14,183,985	127,141	-	-	14,311,126
Portofoli i huasë (LP) pa probleme me tregues për paralajmërim të hershëm (EWI)	9,270,179	74,356	-	-	9,344,535
Me probleme	-	370,323	-	-	370,323
Mospagesë	-	-	557,169	939	558,108
Vlera kontabël bruto	23,454,164	571,820	557,169	939	24,584,092
Humbje e pritshme e kredisë	(135,844)	(59,705)	(423,042)	(907)	(619,498)
Vlera kontabël	23,318,320	512,115	134,127	32	23,964,594
Privat					
Pa probleme	2,404,638	130,214	-	-	2,534,852
Portofoli i huasë (LP) pa probleme me tregues për paralajmërim të hershëm (EWI)	358,809	15,003	-	-	373,812
Me probleme	2,635	16,533	-	-	19,168
Mospagesë	-	-	35,382	-	35,382
Vlera kontabël bruto	2,766,082	161,750	35,382	-	2,963,214
Humbje e pritshme e kredisë	(74,403)	(17,854)	(22,355)	-	(114,612)
Vlera kontabël	2,691,679	143,896	13,027	-	2,848,602

Cilësia e kredisë për klientët me koston e amortizuar paraqitet si më poshtë në 31 dhjetor 2022:

31 Dhjetor 2022	Niveli 1 (HPK 12 muaj)	Niveli 2 (HPK gjatë jetëgjatësisë për SICR)	Niveli 3 (HPK gjatë jetëgjatësisë për zhvlerësim)	POCI	Totali
Biznes					
Pa probleme	15,116,114	17,623	-	-	15,133,737
Portofoli i huasë (LP) pa probleme me tregues për paralajmërim të hershëm (EËI)	9,423,004	27,236	-	-	9,450,240
Me probleme	217,995	353,763	-	-	571,758
Mospagesë	-	-	766,009	1,094	767,103
Vlera kontabël bruto	24,757,113	398,622	766,009	1,094	25,922,838
Humbje e pritshme e kredisë	(254,940)	(90,150)	(597,163)	(783)	(943,036)
Vlera kontabël	24,502,173	308,472	168,846	311	24,979,802
Privat					
Pa probleme	2,124,250	15,780	-	-	2,140,030
Portofoli i huasë (LP) pa probleme me tregues për paralajmërim të hershëm (EËI)	625,242	4,694	-	-	629,936
Me probleme	9,356	38,770	-	-	48,126
Mospagesë	-	-	51,216	-	51,216
Vlera kontabël bruto	2,758,848	59,244	51,216	-	2,869,308
Humbje e pritshme e kredisë	(99,701)	(11,865)	(41,627)	-	(153,193)
Vlera kontabël	2,659,147	47,379	9,589	-	2,716,115

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)

Analiza sipas cilësisë së kredisë të huave të papaguara më 31 Dhjetor 2023 paraqiten si më poshtë:

	2023		
	Privat	Biznes	Totali
Niveli 1 dhe Niveli 2			
o ditë vonesë	2,811,700	23,478,876	26,290,576
1 deri në 30 ditë vonesë	101,127	488,236	589,363
31 deri në 90 ditë vonesë	15,005	58,872	73,877
Totali hua të zhvlerësuar Nivel 1 dhe Nivel 2	2,927,832	24,025,984	26,953,816
Hua e zhvlerësuar kolektivisht Nivel 3			
o ditë vonesë	12,815	25,736	38,551
1 deri në 30 ditë vonesë	10,350	25,200	35,550
31 deri në 90 ditë vonesë	3,602	17,514	21,116
mbi 90 ditë vonesë	7,448	78,906	86,354
Totali hua të zhvlerësuar kolektivisht Nivel 3	34,215	147,356	181,571
Hua e zhvlerësuar individualisht Nivel 3			
o ditë vonesë	-	939	939
1 deri në 30 ditë vonesë	-	-	-
31 deri në 90 ditë vonesë	-	-	-
mbi 90 ditë vonesë	1,167	409,813	410,980
Totali hua të zhvlerësuar individualisht Nivel 3	1,167	410,752	411,919
Totali i huave	2,963,214	24,584,092	27,547,306
Humbje e pritshme e kredisë	(114,612)	(619,498)	(734,110)
Hua neto	2,848,602	23,964,594	26,813,196

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)

	2022		
	Privat	Biznes	Totali
Niveli 1 dhe Niveli 2			
o ditë vonesë	2,774,089	24,754,175	27,528,264
1 deri në 30 ditë vonesë	43,213	400,256	443,469
31 deri në 90 ditë vonesë	790	1,304	2,094
Totali hua të zhvlerësuar Nivel 1 dhe Nivel 2	2,818,092	25,155,735	27,973,827
Hua e zhvlerësuar kolektivisht Nivel 3			
o ditë vonesë	23,080	65,117	88,197
1 deri në 30 ditë vonesë	9,555	16,918	26,473
31 deri në 90 ditë vonesë	4,281	29,448	33,729
mbi 90 ditë vonesë	13,118	38,965	52,083
Totali hua të zhvlerësuar kolektivisht Nivel 3	50,034	150,448	200,482
Hua e zhvlerësuar individualisht Nivel 3			
o ditë vonesë	-	20,570	20,570
1 deri në 30 ditë vonesë	-	18,513	18,513
31 deri në 90 ditë vonesë	-	26,009	26,009
mbi 90 vonesë	1,182	551,563	552,745
Totali hua të zhvlerësuar individualisht Nivel 3	1,182	616,655	617,837
Totali i huave	2,869,308	25,922,838	28,792,146
Humbje e pritshme e kredisë	(153,193)	(943,036)	(1,096,229)
Hua neto	2,716,115	24,979,802	27,695,917

Sipas politikës së bankës, vetëm ekspozimet afatshkurtra të kredisë mund të jepen pa qenë plotësisht të mbuluara me kolateral.

Ekspozimet e kredisë me një profil më të lartë rreziku mbulohen gjithmonë me kolateral, zakonisht me barrë hipotekore. Për një numër të vogël të aktiveve financiare, Banka mban kolateral në mjete monetare. Ristrukturimi i një ekspozimi të kredisë në përgjithësi është i domosdoshëm për problemet ekonomike me të cilat përballet klienti që ndikojnë negativisht në kapacitetin e pagesës, të cilat shkaktohen kryesisht nga ndryshimi i mjedisit makroekonomik në të cilin klientët veprojnë aktualisht. Ristrukturimet janë subjekt i një analize të plotë, të kujdesshme dhe individuale të kapacitetit të ndryshuar të pagesave të klientit. Vendimi për ristrukturimin e një ekspozimi kredie merret gjithmonë nga komiteti i kredisë dhe synon rikuperimin e plotë të ekspozimit të kredisë. Nëse ekspozimi i kredisë ristrukturohet, parametrat e kredisë ndryshojnë. Në të kundërt, këto ekspozime kredie për të cilat kushtet janë rinegociuar do të jenë me vonesë ose do të zhvlerësohen.

Në varësi të llojit të strukturimit (standard, në ndjekje ose të zhvlerësuar), ekspozimi i kredisë mund të kategorizohet ose jo në një kategori më të mirë (klasifikimi i rrezikut) në bazë të performancës dhe ecurisë së ekspozimit. Periudha e rikuperimit për ekspozimet standarde dhe në ndjekje të ristrukturuara përcaktohet 24 muaj dhe gjatë kësaj periudhe, ekspozimi nuk duhet të tregojë rritje të nivelit të rrezikut të kredisë – SICR. Nëse vërehet një rritje e rrezikut – SICR (të paktën 30 ditë në vonesë) periudha e rikuperimit fillon sërish rinumërimin nga fillimi. Për kreditë e ristrukturuara të zhvlerësuar, riklasifikimi bëhet me dy hapa, 12 muajt e parë të periudhës së provës pa asnjë tregues të rritjes së rrezikut – SICR për ta klasifikuar atë në ekspozim të ristrukturuar në ndjekje dhe më pas 24 muaj periudhë rikuperimi për ta riklasifikuar atë si ekspozim standard. Për çdo riklasifikim pas përfundimit të periudhës së rikuperimit, banka kryen monitorim të plotë financiar të ekspozimit me qëllim që të sigurohet që nuk priten shenja të përkeqësimit të mëtejshëm.

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)

	2023		2022	
	Gjendje e papaguar	Zbritje për zhvlerësim	Gjendje e papaguar	Zbritje për zhvlerësim
Tregti – biznesi	-	-	75,013	(24,653)
Bujqësi – biznesi	1,928	(14)	4,323	(3,128)
Prodhim – biznesi	15,728	(4,278)	-	-
Të tjera – biznesi	20,408	(1,313)	2,407	(1,727)
Strehim privat	-	-	-	-
Investime private	-	-	1,416	(1,016)
Totali	38,064	(5,605)	83,159	(30,524)

31 Dhjetor 2023	Biznes	Privat	Totali
Hua me kushte të rinegociuara			
Vlera kontabël	38,064	-	38,064
Provizionet për humbjet nga kreditë	(5,605)	-	(5,605)
Vlera kontabël neto	32,459	-	32,459
Hua me kushte të rinegociuara			2023
Niveli 1			-
Niveli 2			33,341
Niveli 3			4,723
Totali i shumës bruto			38,064
Zhvlerësimi individual			-
Zhvlerësimi kolektiv			38,064
Totali i shumës bruto			38,064

31 Dhjetor 2022	Biznes	Privat	Totali
Hua me kushte të rinegociuara			
Vlera kontabël	81,743	1,416	83,159
Provizionet për humbjet nga kreditë	(29,508)	(1,016)	(30,524)
Vlera kontabël neto	52,235	400	52,635
Hua me kushte të rinegociuara			2022
Niveli 1			-
Niveli 2			66,944
Niveli 3			16,215
Totali i shumës bruto			83,159
Zhvlerësimi individual			-
Zhvlerësimi kolektiv			83,159
Totali i shumës bruto			83,159

Niveli i mospagesave që pritet për ekspozimet e kredisë brenda një viti të caktuar analizohet rregullisht, bazuar në përvojën e kaluar në këtë fushë. Humbjet që ndodhin mbulohen plotësisht me provizione për humbje nga kreditë.

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)**Rreziku i portofolit të kredisë nga kreditimi i klientëve**

Detajet e portofolit të huave përbejnë një faktor mjaft efektiv për zbutjen e rrezikut të kredisë. Aktiviteti kryesor i biznesit të bankave, kreditimi i ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, ka kërkuar një shkallë të lartë të standardizimit në proceset e kreditimit dhe përfundimisht çoi në një shkallë të lartë verifikimi të këtyre ekspozimeve në aspektin e shpërndarjes gjeografike dhe sektorëve ekonomikë. Megjithatë, kreditimi i ekspozimeve më të mëdha të kredive përbën një zonë shtesë të aktivitetit të biznesit të Bankës në aspektin e fokusit të përgjithshëm strategjik. Shumica e këtyre klientëve janë ndërmarrje që kanë punuar me Bankën për një numër vitesh. Megjithatë, kompleksiteti më i lartë i këtyre bizneseve kërkon një analizë të përshtatshme të biznesit, të projektit që do të financohet dhe çdo subjekti të lidhur. Zbatohet një ndarje strikte e funksionit të shërbimit me klientët nga operacionet mbështetëse dhe kërkesat për dokumentacionin dhe kolateralin janë zakonisht më të repta.

Analiza e kredive dhe paradhënieve për klientët sipas shumës së sigurisë së industrisë paraqitet si më poshtë:

	2023	%	2022	%
Tregti – biznesi	9,972,531	36%	10,740,338	37%
Prodhim – biznesi	7,340,881	27%	7,472,680	26%
Të tjera – biznesi	6,022,420	23%	6,203,180	22%
Bujqësi – biznesi	576,266	2%	885,032	3%
Transport – biznesi	671,994	2%	621,608	2%
Strehim privat	2,571,687	9%	2,545,034	9%
Investime private	106,174	0%	144,295	0%
Të tjera – private	285,353	1%	179,979	1%
Totali	27,547,306	100%	28,792,146	100%

	2023		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Tregti – biznesi	9,742,657	103,165	126,710
Bujqësi – biznesi	505,225	42,001	29,039
Prodhim – biznesi	6,851,845	245,340	243,696
Biznes Transport	524,703	2,366	144,925
Të tjera - biznesi	5,829,734	178,948	13,738
Strehim privat	2,400,944	146,575	24,167
Investime private	93,370	6,694	6,110
Të tjera - privat	271,768	8,481	5,105
Totali	26,220,246	733,570	593,490

	2022		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Tregti - biznesi	10,393,553	115,877	230,907
Bujqësi - biznesi	840,069	6,865	38,098
Prodhim - biznesi	7,054,274	130,395	288,011
Biznes Transport	365,430	98,288	157,891
Të tjera - biznesi	6,103,787	47,197	52,196
Strehim privat	2,456,171	52,339	36,525
Investime private	127,259	6,739	10,296
Të tjera - privat	175,418	166	4,395
Totali	27,515,961	457,866	818,319

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)**Hua dhe paradhënie klientëve -Niveli 3**

Klasifikimi në nivelin 3 të huave të klientëve përfshirë huatë dhe paradhëniet e zhvlerësuar kolektivisht dhe individualisht në 2022 bashkë me vlerën e drejtë të kolateralit përkatës që mban banka si garanci paraqitet si më poshtë.

	2023		2022	
	Vlera e papaguar bruto	Vlerë e drejtë e kolateralit	Vlera e papaguar bruto	Vlerë e drejtë e kolateralit
Tregti - biznesi	126,710	107,004	230,908	211,625
Bujqësi - biznesi	29,039	26,945	38,098	35,603
Prodhim - biznesi	243,696	78,581	288,011	122,983
Transport - biznesi	144,925	103,729	157,891	131,046
Të tjera - biznesi	13,738	12,075	52,195	48,146
Strehim privat	24,167	16,285	36,525	24,617
Të tjera - privat	11,215	3,350	14,691	654
Totali	593,490	347,969	818,319	574,674

Vlera e drejtë e kolateraleve që paraqiten më lart bazohet në përcaktimin nga vlerësuesit lokal të certifikuar dhe përfaqëson vlerën e tregut të realizueshme nga pronarët e ligjshëm të aktiveve, të zbritura me zbritje të aplikuara nga vlerësuesit e brendshëm në bazë të politikave të brendshme të bankës. Struktura e portofolit të kredisë rishikohet rregullisht për të identifikuar rreziqet e përqendrimit. Ngjarjet të cilat mund të kenë ndikim në fusha të dhëna të portofolit të kredisë (faktorë të përbashkët të rrezikut) çojnë, nëse është e nevojshme, në limitet e ekspozimit ndaj grupeve të caktuara të klientëve, p.sh. sipas sektorëve të veçantë të ekonomisë ose zonave gjeografike. Banka ndjek një udhëzim që kufizon rrezikun e përqendrimit në portofolin e kredive duke siguruar që ekspozimet e mëdha të kredive (ato që tejkalojnë 10% të kapitalit rregullator) të miratohen nga Komiteti i Administrimit të Rrezikut të Grupit PCH. Asnjë ekspozim i madh kredie nuk mund të tejkalojë 25% të kapitalit rregullator.

Ekspozimet më të mëdha të kredive analizohen veçanërisht mirë dhe monitorohen, si nga ana e punonjësve përgjegjës përmes aktiviteteve të zakonshme të monitorimit që mundësojnë zbulimin e hershëm të rreziqeve dhe përmes rishikimeve sistematike nga ana e Komitetit të Rrezikut të Kredisë të Bankës. Informacionet e plota për çdo palë të lidhur zakonisht sigurohen përpara kreditimit. Në tërësi, kjo krijon një portofol me cilësi të lartë dhe relativisht një nivel të vogël provizionesh për zhvlerësimin individual.

Më 31 Dhjetor 2023, dhjetë huamarrësit më të mëdhenj përfaqësojnë 9.04% (2022: 10.75%) të totalit të kredisë. Ekspozimet individuale të rëndësishme të kredisë monitorohen nga afër nga Komiteti i Rrezikut të Kredisë të Bankës. Për këto ekspozime kredie, Banka kryen një testim zhvlerësimi nëse identifikon ngjarjet mospaguese si në vijim:

- Një ngjarje zhvlerësimi ristrukturimi
- Banka ka filluar procedurat gjyqësore
- Fillimi i procedurave të falimentimit
- Vonesa 90 ditë
- Një ngjarje mashtrimi me kredi
- Një rënie në klasifikimin e rrezikut në 8 për të gjithë klientët me ekspozime të vogla dhe të mesme kredie
- Ekspozimet POCl në momentin e njohjes fillestare
- Shenja të tjera zhvlerësimi

Testi i zhvlerësimit gjithashtu merr në konsideratë vlerën neto të realizueshme të kolateralit të mbajtur. Për llogaritjen e zhvlerësimit individual aplikohet një metodë e skontuar e fluksit të mjeteve monetare.

Për ekspozimet individuale të rëndësishme të kredisë për të cilat llogaritja e zhvlerësimit individual tregoi se vlera aktuale e flukseve të mjeteve monetare të pritshme në të ardhme është më e lartë se libri, provigjionimi për këto ekspozime përcaktohet si një vlerë absolute e humbjes së llogaritur nga zhvlerësimi, duke aplikuar normën minimale të LLP për Nivelin 1 të klasës së ekspozimit përkatës.

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)

Gjatë llogaritjes së PM-ve portofoli është segmentuar në grupe të ndryshme si Ekspozimet Shumë të Vogla (50 mijë. E njëjta shpërndarje e madhësisë së ekspozimit është bërë për portofolin e biznesit dhe portofolin e klientëve privatë. Për ekspozimet NVM, parametrat e humbjes mbështeten në sistemin e brendshëm të klasifikimit të rrezikut për ekspozimet e vlerësuara. Për nivelin 2, lloji i ristrukturimit matet përveç ekspozimeve të klientëve privatë dhe ekspozimeve shumë të vogla.

Nëse rreziku i kredisë rritet në mënyrë domethënëse, aktivet klasifikohet në „Nivelin 2“ dhe krijohen provigjione për humbjet në një vlerë të barasvlershme me humbjet e pritshme të kreditit përgjatë gjithë periudhës së mbetur deri në maturitet. Rritja domethënëse në rrezikun e kredisë përcaktohet në bazë të informacionit sasior dhe cilësor: bazuar në krahasimin e kohëzgjatjes së mbetur të jetës së PM-së së një ekspozimi në secilën datë raportimi përkundrejt kohëzgjatjes së jetës së PM-së në datën e fillimit. Parametrat e humbjes mbështeten në sistemin e brendshëm të klasifikimit të rrezikut për ekspozimet e vlerësuara. Rreziku i kredisë rritet në mënyrë domethënëse në rast se diferenca në PM tejkalon një prag të paracaktuar dhe aktiv i përkatës transferohet nga Niveli 1 në Nivelin 2.

Niveli 3 përfshin një aktiv financiar të dështuar dhe provigjionet për humbjen përcaktohen në një shumë të barasvlershme me humbjet e pritshme të kreditit përgjatë gjithë periudhës së mbetur deri në maturitet.

LLP e pritshme mbështete në të dhënat historike për shlyerjet nga klientët që nuk kanë paguar. LLP-të llogariten si flukse të zbritura, duke marrë në konsideratë koston për shlyerjen dhe përmasën e ekspozimit të kredisë. LLP-të e përlllogaritura modelohen si parashikime për të ardhmen që shkojnë për skenarët e hamendësuar për zhvillimin e mjedisit ekonomik. Sikundër parashikohet në kuadrin e SNRF 9, Sikundër parashikohet në kuadrin e SNRF 9, nevoja për vlerësuar humbjet e pritshme përgjatë jetëgjatësisë paraqitet në SNRF 9 Niveli II dhe III; Në nivelin I, përdoren humbjet e pritshme njëvjeçare. Detajet e qasjeve të ndryshme janë dhënë më poshtë. Humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë janë humbjet e pritshme të kredisë që rezultojnë nga ngjarjet e mospagesës që janë të mundshme brenda 12 muajve pas datës së raportimit.

Humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetëgjatësisë janë vlera aktuale e humbjeve që lindin nëse një huamarrës nuk përmbush detyrimin e tij gjatë gjithë jetëgjatësisë së instrumentit financiar. Për shkak se humbjet e pritshme të kredisë vlerësojnë shumën si dhe afatin e pagesave, humbja e kredisë (pra mungesa e mjeteve monetare) lind edhe nëse subjekti pret që të paguhet plotësisht, por më vonë se afati kur duhet të kryejë pagesën në bazë të kontratës. Humbjet e pritshme 12-mujore të kredisë mund të shihen si pjesë e humbjeve të pritshme të kredisë gjatë jetëgjatësisë që lidhen me një zhvlerësim të mundshëm gjatë dymbëdhjetë muajve të ardhshëm. Megjithatë, për dallim nga humbjet e pritshme të kredisë përgjatë jetëgjatësisë, ato nuk korrespondojnë me mungesat e mjeteve monetare gjatë dymbëdhjetë muajve të ardhshëm. Në veçanti, nuk merret në konsideratë asnjë informacion për afate kohe.

Zhvlerësimi dhe provizionimi

Banka rishikon portofolin e saj të kredisë për të vlerësuar zhvlerësimin të paktën çdo tremujor. Banka bën gjykimet nëse ekzistojnë të dhëna të vëzhgueshme dhe evidentueshme të cilat tregojnë se ka një rënie të matshme e në fluksin e ardhshëm të parasë së parashikuar nga portofoli i kredisë përpara se rënia mund të identifikohet me një hua individuale të atij portofoli. Ky fakt mund të përfshijë të dhëna të vëzhgueshme dhe evidentueshme të cilat tregojnë se ka pasur një ndryshim të pafavorshëm në statusin e pagimit të huamarrësve në një grup, ose në kushtet ekonomike kombëtare ose lokale të cilat lidhen me mospagesat për aktivet në Bankë. Drejtimi i Bankës për çmuarjes në bazë të eksperiencës së humbjeve historike për aktive me karakteristika të rrezikut të kredisë dhe fakteve objektive të zhvlerësimit të ngjashëm me kreditë e portofolit gjatë planifikimit të fluksit të ardhëm të parasë. Metodologjia dhe supozimet që përdoren për të vlerësuar shumën dhe kohën e fluksit të ardhshëm të parasë rishikohen rregullisht për të zvogëluar diferencat midis çmuarjeve të humbjes dhe eksperiencës së humbjeve aktuale.

Politika për fshirjen e huasë

Banka fshin një hua (dhe çdo provizion për humbjet nga zhvlerësimi) nëse përcaktohet dhe vendoset se huatë/letrat me vlerë nuk mund të arkëtohen. Ky vendim merret pak analizës së informacionit si ndodhja e ndryshimeve të rëndësishme në pozicionin financiar të huamarrësit sipas të cilës huamarrësi nuk ka mundësi të tjera për të paguar detyrimin, ose të ardhurat nga kolaterali nuk do të jenë të mjaftueshme për të ripaguar të gjithë ekspozimin. gla do të jenë mundësitë për rikuperimin e huas nga ana e Bankës. Kthimi i huave të fshira më parë nga banka arrin vlerën LEK 61,416 mijë në 2023 (2022: LEK 113.888 mijë).

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)**Angazhimet e kredisë dhe garancitë financiare**

Ekspozimi maksimal nga garancitë financiare përfaqëson shumën maksimale që Banka duhet të paguajë nëse thirret garancia, e cila mund të jetë shumë më e madhe se shuma që njihet si detyrim. Ekspozimi maksimal i kredisë për angazhimet e kredisë përbën shumën e plotë të angazhimit (Shih Shënimin 30).

Kontrolli i limitit të rrezikut dhe garancitë financiare

Banka administron limitet dhe kontrollon përqendrimet e rrezikut të kredisë kudo ku ato identifikohen në mënyrë të veçantë për kundërpalët individë dhe grupet si dhe për filialet. Banka strukturon nivelet e rrezikut të kredisë që merr përsipër duke përcaktuar limitet për shumën e rrezikut të pranuar në lidhje me një huamarrës, ose një grup huamarrësish, dhe sipas segmenteve gjeografike dhe të industrisë. Këto rreziqe monitorohen në mënyrë të vazhdueshme dhe në bazë të një rishikimi vjetor ose më të shpeshtë, nëse konsiderohet e nevojshme. Limitet për nivelin e rrezikut të kredisë sipas produktit dhe sektorit të industrisë miratohen nga Këshilli Drejtues. Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë administrohet gjithashtu përmes analizës sistematike të mundësisë së huamarrësve dhe huamarrësve potencialë për të plotësuar detyrimet për pagimin e interesave dhe kapitalit si dhe duke ndryshuar limitet e kredisë sipas rastit. Kontrole të tjera dhe masat për zbutjen e rrezikut paraqiten në mënyrë të detajuar më poshtë.

Kolaterali që mban banka dhe përmirësime të tjera të kredisë dhe efekti i tyre financiar

Banka zbaton një gamë të gjerë politikash dhe praktikash për të zbutur dhe zvogëluar rrezikun. Politika dhe praktika më tradicionale është marrja e garancisë për paradhëniet e fondeve, e cila është një praktikë e zakonshme. Banka zbaton udhëzimet mbi pranueshmërinë e kategorive të veçanta të kolateralit ose zbutjen dhe reduktimin e rrezikut të kredisë. Llojet kryesore të kolateralit për kreditë dhe paradhëniet janë si më poshtë:

- Garanci në mjete monetare dhe garanci bankare (kolateral me mjete monetare);
- Hipotekë mbi pronat rezidenciale; dhe
- Garanci mbi aktivet e biznesit si mjedise, inventari dhe arkëtime në llogari.

Huat për korporatat dhe individët garantohen në përgjithësi; paradhëniet bankare për individët dhe kartat e kreditit që lëshohen për individët garantohen me mjete monetare ose lloje të tjera kolaterali të përcaktuara me vendim të komiteteve të kredisë. Gjithashtu për të minimizuar dhe zvogëluar humbjen e kredisë, Banka do të kërkojë kolateral shtesë nga kundërpala menjëherë sapo të evidentohen treguesit e zhvlerësimit për kreditë dhe paradhëniet përkatëse të individëve.

Efekti financiar i kolateralit paraqitet duke paraqitur vlerat e kolateralit më vete për (i) ato aktive ku kolaterali dhe përmirësimet e tjera të kredisë janë të barabarta ose tejkalojnë vlerën kontabël të aktivit ("aktive të mbi-garantuara") dhe (ii) ato asete ku kolaterali dhe përmirësimet e tjera të kredisë janë më pak se vlera kontabël e aktivit ("aktive të nën-garantuara"). Efekti i kolateralit më 31 dhjetor 2023.

31 Dhjetor 2023	Aktive të mbi-garantuara		Aktive të nën-garantuara	
	Vlera kontabël e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit	Vlera kontabël e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit
Biznes	12,384,291	12,610,022	11,580,303	5,120,061
Privat	1,672,402	1,730,759	1,176,200	293,024
	14,056,693	14,340,781	12,756,503	5,413,085

31 Dhjetor 2022	Aktive të mbi-garantuara		Aktive të nën-garantuara	
	Vlera kontabël e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit	Vlera kontabël e aktiveve	Vlera e drejtë e kolateralit
Biznes	9,824,777	10,139,227	15,155,025	10,343,316
Privat	1,129,302	1,180,382	1,586,813	926,810
	10,954,079	11,319,609	16,741,838	11,270,126

Vlera e drejtë e kolateralit vlerësohet nga Banka individualisht. Vlera e çmuar përfaqëson vlerën e pritur të tregut. Të ardhurat e pritshme nga likuidimi i kolateralit merren në konsideratë edhe në llogaritjen e provigjioneve individuale të zhvlerësimit.

18. Hua dhe paradhënie klientëve (vazhdon)**Përqendrimi i rrezikut të kredisë**

Përqendrimet lindin ku një numër kundërpalësh angazhohen në aktivitetet të ngjashme të biznesit, ose në aktivitete në të njëjtin rajon gjeografik, ose kanë karakteristika të ngjashme ekonomike si rezultat i të cilave aftësia e tyre për të përmbushur dhe plotësuar detyrimet kontraktore do të preket dhe cenohet njësoj nga ndryshimet e kushteve ekonomike, politike ose kushte të tjera. Përqendrimet tregojnë ndjeshmërinë relative të ecurisë së Bankës kundrejt zhvillimeve që cenojnë një industri të caktuar ose një vendndodhje specifike gjeografike.

Sektorët gjeografikë

Në tabelën e mëposhtme paraqitet ndarja e ekspozimit kryesor të kredisë së Bankës në vlerën e tyre bruto, të klasifikuar sipas rajonit gjeografik më 31 dhjetor 2023 dhe 2022. Banka ka bërë shpërndarjen e ekspozimeve për rajonet sipas vendit të rezidencës të kundërpalëve të saj.

	2023			2022		
	Vendet OECD	Shqipëria	Totali	Vendet OECD	Shqipëria	Totali
Llogari me Bankën Qendrore		8,482,525	8,482,525	-	5,886,303	5,886,303
Hua dhe paradhënie bankave	3,574,635	450,128	4,024,763	3,235,092	110,012	3,345,103
Hua dhe paradhënie klientëve		26,813,196	26,813,196	-	27,695,917	27,695,917
Letra me vlerë të borxhit me kosto të amortizuar (KA)		2,871,917	2,871,917	-	1,833,348	1,833,348
Aktive të tjera financiare		177,566	177,566	-	261,793	261,793
Totali	3,574,635	38,795,332	42,369,967	3,235,092	35,787,373	39,022,465

Huatë dhe paradhëniet klientëve në bazë të sektorëve të caktuar të industrisë më 31 dhjetor 2023 dhe 2022 paraqiten si më poshtë:

Sektori i industrisë	31 Dhjetor			
	2023	%	2022	%
Tregtia	9,869,450	37	11,678,320	42
Industria de prodhimi tjetër	8,418,081	31	7,978,964	29
Ndërtimi	1,939,397	7	2,399,424	9
Transporti	559,234	2	492,717	2
Shërbimet	3,273,129	12	1,277,771	5
Tjetër	2,753,905	11	3,868,721	13
Totali	26,813,196	100	27,695,917	100

19. Investime në letra me vlerë të maturuar me kosto të amortizuar

Investime në letra me vlerë të matura me kosto të amortizuar përbëhen nga bono thesari dhe obligacione të cilat paraqiten si më poshtë::

	2023	2022
	Kosto e amortizuar	Kosto e amortizuar
Bono thesari me KA	2,570,082	1,834,287
Provizionet e humbjeve për investimet në letrat me vlerë me KA	303,645	-
Totali	(1,810)	(940)
Bono thesari me KA	2,871,917	1,833,348

19. Investime në letra me vlerë të maturuar me kosto të amortizuar (vazhdon)

Lëvizja në letrat me vlerë të investimit paraqitet në mënyrë të përmbledhur si më poshtë:

	2023	2022
At 1 January	1,833,348	1,700,596
Additions	2,873,727	1,834,287
Loss allowance for Investment Securities AC	(871)	(306)
Matured	(1,834,287)	(1,701,230)
Total	2,871,917	1,833,348

Bono thesari

Të dhënat për bonot e thesari në LEK të Qeverisë Shqiptare sipas maturimit kontraktual paraqiten si më poshtë:

Emetuesi	2023			2022		
	Maturimi	Yield-1	Vlera kontabël	Maturimi	Yield-1	Vlera kontabël
Qeveria shqiptare	12 muaj	3.02% - 5.35%	2,570,082	12 muaj	1.53% - 5.80%	1,834,287
			2,570,082			1,834,287

Tabela në vijim përmban një analizë të ekspozimit të rrezikut të kredisë të letrave me vlerë të borxhit të cilat janë matur me kosto të amortizuar KA më 31 dhjetor 2023. Këto aktive janë klasifikuar në Nivelin 1 për të cilat njihet provizion për humbje të pritshme të kredisë në bazë të nivelit minimal të probabilitetit të mospagesës – PM prej 0.77% dhe HNM prej 30%. Ndryshimi i zhvlerësimit për vitet e mbyllura më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, paraqitur nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve është si më poshtë:

	31-Dhjetor-23	31-Dhjetor-22
Gjendja në fillim	940	634
Aktive të reja financiare	1,810	940
Lirimi për shkak të mosnjohjes	(940)	(634)
Rritje/ulje në PD/LGD/EaD	-	-
Gjendja në fund	1,810	940

Ekspozimi ndaj letrave me vlerë të borxhit rregullohet nga Politika dhe Procedurat e Thesarit. Investimet lejohen të kryhen vetëm për letra me vlerë të cilat janë likuide dhe kanë klasifikimin minimal të kredisë (AA-) ose në tituj të qeverisë shqiptare, pas marrjes së miratimit nga Komiteti i Aktivit dhe Pasivit të Grupit (ALCO). Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë përfaqësohet nga vlera kontabël e çdo aktivi financiar në pasqyrën e pozicionit financiar. Investimet në letrat me vlerë të borxhit janë më bankat qendrore, ose me institucionet financiare të klasifikuara paraqiten si më poshtë:

Klasifikimet më 31 Dhjetor	31-Dhjetor-23	31-Dhjetor-22
Letra me vlerë me kosto të amortizuar		
B+	2,873,727	1,834,287
Totali	2,873,727	1,834,287

20. Aktive të tjera

	31-Dhjetor-23	31-Dhjetor-22
Aktive aktuale		
Debitorë të tjerë	177,566	261,793
Aktive të tjera financiare	177,566	261,793
Shpenzime të parapaguara	23,229	27,037
Inventari	3,358	1,365
Aksione	165	181
Aktive jo aktuale		
Prona të rimarra në zotërim	-	17,120
Humbje nga zhvlerësimi për arkëtimet në llogari	(8,750)	(14,383)
Totali	195,568	293,113

Ndryshimi i zhvlerësimit për vitet e mbyllura më 31 dhjetor 2023 dhe 2022, paraqitur nëpërmjet pasqyrës së fitim humbjeve është si më poshtë:

	31-Dhjetor-23	31-Dhjetor-22
Gjendja në fillim	14,383	21,309
Rritje/ulje në PD/LGD/EaD	(5,633)	(6,926)
Gjendja në fund	8,750	14,383

Debitorë të tjerë kryesisht kanë të bëjnë me parapagimet e bëra në Zyrat e Përmbarrimit që arkëtojnë fonde nga klientët që kanë marrë kredi nga proceset e rimarrjes në pronësi të cilat ende nuk kanë përfunduar, ose në proceset që janë finalizuar por shuma pritët të arkëtohet nga debitorët dhe gjithashtu përfshin dhe shitjet e pronave me kushte. Pronat e rimarra në pronësi janë kolaterale të fituara nëpërmjet proceseve ligjore dhe përfshijnë tokën, ndërtesat dhe mjedise biznesi, të cilat nuk përdoren nga Banka për funksionet e saj kryesore. Prona e rimarrë në zotërim trajtohet sipas IFRS 5 _ Për shitjen e aktiveve, dhe pritët të shitet brenda periudhës një-vjeçare, në rast se nuk ka vonesa të shkaktuara nga zhvillime dhe rrethana përtej kontrolleve të bankës dhe nëse ka mjaftueshëm të dhëna se banka mbetet e angazhuar me planin e saj për shitjen e aktiveve. Humbjet e shkaktuara nga rimatjet e mësipërme regjistrohen si përfitime ose humbje. Fitimet ose humbjet nga shitja e këtyre aktiveve paraqiten në pasqyrën e fitimeve ose humbjeve.

Lëvizja e aktiveve të ripronësuar gjatë periudhës së raportimit paraqiten si më poshtë:

	31-Dhjetor-23	31-Dhjetor-22
Gjendja në fillim të periudhës	17,120	48,004
Shtesa gjatë periudhës	-	93,608
Pakësime gjatë periudhës	(2,301)	(124,491)
Kuota zhvlerësimi	(14,819)	-
Fshirja nga bilanci	-	17,120

21. Investime në prona

Banka ruan investimet në pronë si rezultat i përvetësimit përmes ekzekutimit të garancisë të huas dhe paradhënie klientëve.

Më 1 Janar 2023	-
Shtesa	-
Pakësime	-
Më 31 Dhjetor 2023	-
Zhvlerësim i akumuluar	-
Detyrimi për periudhën	-
Zhvlerësim i akumuluar në kohën e pakësimit	-
Zhvlerësim	-
Më 31 Dhjetor 2023	-
Më 1 Janar 2022	15,549
Shtesa	-
Pakësime	(15,549)
Në 31 Dhjetor 2022	-
Zhvlerësim i akumuluar	(13,151)
Detyrimi për periudhën	(97)
Zhvlerësim i akumuluar në kohën e pakësimit	13,248
Rikthim i zhvlerësimit	-
Më 31 Dhjetor 2022	-

22. Ndërtesa, toka dhe pajisje

31-Dhjetor-23	Toka dhe ndërtesa	Pajisje zyre ose biznesi	Toka dhe ndërtesa (ROU)	Pajisje zyre ose biznesi (ROU)
Kostoja totale më 1 Janar 2023	111,063	467,937	199,232	778,232
Shtesa	516	41,574	974	43,064
Pakësime	(20,152)	(10,481)	-	(30,633)
Zhvlerësim	-	-	-	-
Kostoja totale më 31 Dhjetor 2023	91,427	499,030	200,206	790,663
Zhvlerësim i akumuluar më 1 Janar 2023	90,854	360,913	80,440	532,207
Detyrimi për periudhën	7,487	32,497	51,164	91,148
Pakësime	(20,152)	(9,974)	-	(30,126)
Zhvlerësim i akumuluar më 31 Dhjetor 2023	78,189	383,436	131,604	593,228
Vlera kontabël neto	13,238	115,594	68,602	197,434

22. Ndërtesa, toka dhe pajisje (vazhdon)

31-Dhjetor-22	Toka dhe ndërtesa	Pajisje zyre ose biznesi	Toka dhe ndërtesa (ROU)	Pajisje zyre ose biznesi (ROU)
Kostoja totale më 1 Janar 2022	741,332	609,696	112,660	1,463,689
Shtesa	4,576	30,185	86,572	121,332
Pakësime	(634,845)	(171,944)	-	(806,789)
Zhvlerësim	-	-	-	-
Kostoja totale më 31 Dhjetor 2022	111,063	467,937	199,232	778,232
	255,334	491,802	59,886	807,022
Zhvlerësim i akumuluar më 1 Janar 2022	16,418	35,147	20,554	72,119
Detyrimi për periudhën	(180,899)	(166,035)	-	(346,934)
Pakësime	90,854	360,913	80,440	532,207
Zhvlerësim i akumuluar më 31 Dhjetor 2022	20,209	107,023	118,792	246,025

23. Aktive jo materiale

Më 1 Janar 2023	156,688
Shtesa	343
Pakësime	(16,555)
Transferimi	
Më 31 Dhjetor 2023	140,476
Zhvlerësim i akumuluar më 1 Janar 2023	(150,375)
Detyrimi për periudhën	(1,658)
Zhvlerësim i akumuluar në kohën e pakësimit	16,458
Zhvlerësim i akumuluar më 31 Dhjetor 2023	(135,575)
Vlera kontabël neto më 31 Dhjetor 2023	4,901

Më 1 Janar 2022	160,432
Shtesa	2,076
Pakësime	(5,820)
Transferimi	-
Më 31 Dhjetor 2022	156,688
Zhvlerësim i akumuluar më 1 Janar 2022	(152,711)
Detyrimi për periudhën	(2,541)
Zhvlerësim i akumuluar në kohën e pakësimit	4,877
Zhvlerësim i akumuluar më 31 Dhjetor 2022	(150,375)
Vlera kontabël neto më 31 Dhjetor 2022	6,313

24. Detyrime ndaj bankave

	2023	2022
Huatë nga bankat rezidente	-	271,332
Huatë nga bankat jo rezidente	2,784,221	4,086,324
Totali	2,784,221	4,357,656

Huatë nga bankat jo rezidente kanë maturime më 31 Dhjetor, 2023 deri në 5 vjet (2022: deri në 5 vjet) dhe norma interesi prej 5.418%, 5.861, 5.133%, 5.183%, 4.975%, 5.234%, 5.191% gjendjet e shprehura në EUR (2022 1.152%, 1.334%, 2.361%, 2.563%, 1.222%, 1.92%, 1.686%, 1.13% dhe 1.16% në vit për EUR.

25. Detyrime ndaj klientëve

	2023	2022
Llogari rrjedhëse		
Monedhë e huaj	7,536,009	7,212,744
Monedhë vendase	4,956,844	4,131,123
Llogari kursimi		
Monedhë e huaj	6,275,631	4,537,202
Monedhë vendase	2,732,078	1,743,727
Depozita me afat		
Monedhë e huaj	5,068,785	3,776,743
Monedhë vendase	5,759,876	5,523,634
Llogari të tjera të klientëve		
Monedhë e huaj	55,570	55,458
Monedhë vendase	30,745	41,484
Totali	32,415,538	27,022,115

Llogaritë e kursimit in Lek (FlexSave) mbartin një interes prej 0.8% në vit (2022: 0.8%), llogaritë e kursimi in Euro (FlexSave) mbartin një interes prej 0.2% në vit (2022: 0.2%) dhe llogaritë e kursimit në USD (FlexSave) mbartin një interes prej 0.5% në vit (2022: 0.5%). Llogaritë e tjera të klientëve përfaqësojnë llogari të vendosura si garanci me kolateral cash nga klientët. Ato mbartin norma interesi në nivele të njëjta si depozitat me afat.

Normat e interesit që janë aplikuar për depozitat me afat më 31 dhjetor 2023 paraqiten si më poshtë:

(in %)	12 muaj	24-36 muaj
Lek	1.00 - 2.00	1.60 - 2.50
EUR	0.30 - 1.00	0.40 - 1.50
USD	0.50 - 1.50	0.60 - 1.70

31 Dhjetor 2022

(in %)	12 muaj	24-36 muaj
Lek	1.00 - 1.50	1.60 - 2.30
EUR	0.30 - 0.70	0.40 - 0.70
USD	0.50 - 0.80	0.60 - 0.90

26. Fonde të tjera të marra hua

	2023	2022
Institucione financiare	2,891,086	3,328,761
ProCredit Holding Ag	521,176	573,289
Totali	3,412,262	3,902,050

27. Borxh i varur

	2023	2022
ProCredit Holding Ag	727,160	799,610
Interes për t'u paguar	22,026	16,065
Totali	749,186	815,675

Më 30 Gusht 2019, ProCredit Bank SH.A mori një borxh të varur nga aksioneri ProCredit Holding AG & CO.KGaA. Të dhënat kryesore nga borxhi i varur janë si më poshtë:

- Vlera e tij është 7 milion euro (në vlerën 854,840,000 Lek të konvertuar me normën e shkëmbimit valutë të Bankës së Shqipërisë, 122.12 më 30 Gusht 2019).
- Periudha e maturimit të borxhit të varur është 10 vjet.
- Norma vjetore e interesit është 6M Euribor+4.85%.

Në kontratën për borxhin e varur parashikohet se pagesat e interesit bëhen çdo gjashtë muaj dhe principali paguhet në datën e maturimit. Interesi përlogaritët në bazë vjetore dhe viti mendohet të ketë 360 ditë. Palët kanë rënë dakord se në 5 vitet e para nga marrja e borxhit të varur, nuk do të bëhen pagesa të tjera me qëllim shlyerjen e hershme të borxhit të varur. Ky opsion është i mundur pasi të kenë kaluar 5 vitet e para që prej marrjes së borxhit të varur.

Borxhi i varur është në përputhje me Rregulloren e Bankës së Shqipërisë nr. 69, datë 18.12.2014 "Për kapitalin rregullator të bankës". Mbështetur në nenet 30 dhe 31 të kësaj rregulloreje, borxhi i varur klasifikohet si një instrument kapitali i nivelit 2. Për klasifikimin e borxhit të varur si një instrument kapitali i nivelit 2, Banka e Shqipërisë dha miratimin paraprak në momentin e lëshimit, në vitin 2019.

28. Detyrime të tjera

	2023	2022
Pagesa në tranzit	365,873	463,499
Kreditorë të ndryshëm	63,608	55,814
Shpenzime të përlogaritura	20,147	25,167
Detyrime të tjera financiare	61,772	116,192
Detyrime të tjera financiare	511,400	660,672
Detyrime tatimore dhe sociale	32,005	24,165
Provizione të tjera	52,929	33,770
Të ardhura nga komisionet e shtyra	54,804	11,114
Totali	651,138	729,721

Provizionet e tjera lidhen me provizionet për humbjet nga zhvlerësimi për zërat jashtë bilancit dhe provizionet e përcaktuara për çështjet ligjore. Ato përfaqësojnë çmuarjet më të mira të shumave me të cilat çështjet ligjore do të zgjidhen në periudhat e ardhshme. Lëvizja në dispozitat e tjera për vitet 2023 dhe 2022 është paraqitur më poshtë:

28. Detyrime të tjera (vazhdon)

	Zëra jashtë bilancit	Çështje ligjore	Tjetër	Totali
Gjendja më 1 Janar 2022	20,348	17,556	7,280	45,184
Provizione gjatë periudhës	(4,709)	1,026	-	(3,683)
Provizionet e kthyer gjatë periudhës	(1,731)	-	(6,001)	(7,731)
Gjendja më 31 Dhjetor 2022	13,909	18,582	1,280	33,770
Provizione gjatë periudhës	12,467	3,532	25,027	41,026
Provizionet e kthyer gjatë periudhës	(14,217)	(6,372)	(1,279)	(21,868)
Gjendja më 31 Dhjetor 2023	12,159	15,742	25,028	52,929

29. Kapitali aksioner dhe rezervat ligjore

Në 31 Dhjetor 2023, kapitali aksionar i Bankës që është autorizuar dhe emetuar përbëhet nga 604,851 (2022: 604,851) aksione me vlerë prej Lek 5,711,469 (2022 Lek 5,711,469). Kompania mëmë dhe aksioneri i vetëm i Bankës është ProCredit Holding AG & Co. KGaA ("kompania mëmë", shoqëri aksionere me seli në Frankfurt am Main, Germany).

	Numri i aksioneve	Në Lek'ooo	%
ProCredit Holding AG	604,851	5,711,469	100
	604,851	5,711,469	100

Kapitali aksioner	Më 1 Janar 2023	Aksione të reja të emetuara	Më 31 Dhjetor 2023
Numri i aksioneve	604,851	-	604,851
Kapitali aksioner në Lek	5,711,469	-	5,711,469

Rezerva ligjore

Rezervat ligjore janë krijuar në bazë të vendimit nr.69, datë 18 Dhjetor 2014 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, i cili parashikon se rezervat janë krijuar përmes përvetësimit të 20% të fitimit neto të banës të periudhës, sikundër raportohet për qëllime rregullatore. Gjithashtu, është krijuar rezerva ligjore prej 5% të fitimit statutor të parashikuar në Ligjin nr.9901, datë 14 Prill 2008, "Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare".

30. Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara

	2023	2022
Garanci, letër kredi dhe angazhime kredie		
Angazhime kredie (shih detajet më poshtë)	2,586,852	2,172,203
Garanci ndërkombëtare	1,120,524	1,356,364
Garanci lokale	2,144	-
Letër kredi	(12,160)	(13,909)
Minus: Provizione të njohura si detyrime	3,697,360	3,514,658
Totali		
Angazhimet e kredisë	47,676	30,634
Karta krediti të papërdorura	1,032,901	808,869
Limite paradhënie të papërdorura	1,506,275	1,332,700
Këste kredie të padisbursuara	2,586,852	2,172,203

Banka lëshon garanci dhe letër kredi në favor të klientëve të saj. Këto instrumente mbartin një rrezik kreditimi që është i ngjashëm me atë të kredive të disbursuara. Në bazë të çmuarjeve të drejtimit të bankës nuk ekziston asnjë humbje materiale për garancitë më 31 dhjetor 2023.

30. Angazhime dhe detyrime të kushtëzuara (vazhdon)**Procese ligjore**

Gjatë ushtrimit të aktivitetit të zakonshëm bankar, Banka përballet me procedime ligjore; Drejtimi i Bankës beson se mundësia për një rrjedhje të të ardhurave ekonomike në lidhje me pretendimet ligjore më 31 dhjetor 2023 është e vogël, përveç provizioneve të regjistruar siç paraqitet në shënimin 28.

Angazhimet sipas cilësisë së kredisë në bazë të niveleve të rrezikut të kredisë në 31 dhjetor 2023 paraqiten si më poshtë:

	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Garanci financiare	1,120,524	-	-	1,120,524
Letër kredi	2,144	-	-	2,144
Totali i garancive dhe letër krediti	1,122,668	-	-	1,122,668
Angazhime të kredive të padisbursuara ende	2,568,103	18,749	-	2,586,852
Totali i angazhimeve të kredisë	3,690,771	18,749	-	3,709,520
Provizionet për garancitë dhe letër kreditë	(3,943)	-	-	(3,943)
Provizionet për angazhimet e kredisë	(7,955)	(261)	-	(8,216)
Angazhime gjithsej	3,678,872	18,488	-	3,697,360

Angazhimet sipas cilësisë së kredisë në bazë të niveleve të rrezikut të kredisë në 31 dhjetor 2022 paraqiten si më poshtë:

	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Garanci financiare	1,356,364	-	-	1,356,364
Letra krediti	-	-	-	-
Totali i Garancive dhe Letër Krediti	1,356,364	-	-	1,356,364
Angazhime të kredive të padisbursuara ende	2,171,379	824	-	2,172,203
Totali i angazhimeve të kredisë	3,527,743	824	-	3,528,567
Provizionet për garancitë dhe letër kreditë	(6,673)	-	-	(6,673)
Provizionet për angazhimet e kredisë	(7,225)	(11)	-	(7,236)
Angazhime gjithsej	3,513,844	814	-	3,514,658

Banka llogaritë provizionet për humbjet e pritshme nga kreditë HPK dhe HPK për garancitë dhe letër kreditë duke aplikuar për ekspozimet në fjalë bazuar në klasifikimin sipas niveleve. Në rastet kur zbatohet një vlerësim individual, parashikimi për provizionin specifik konsiderohet për zhvlerësimin përfundimtar. Referojuni shënimit shpjegues për zhvlerësimin e kredive dhe paradhëniet për klientët për normat e provigjonimit.

31. Transaksionet e palëve të lidhura

Palët e lidhura të bankës përfshijnë kompaninë mëmë dhe palën që ushtron kontroll të plotë ProCredit Holding AG & Co. KGaA AG, filialet, drejtuesit kryesorë, familjarë të drejtuesve kryesorë dhe subjekte të cilat kontrollohen ose influencohen në mënyrë të konsiderueshme nga drejtuesit kryesorë të bankës ose familjarët e afërt të tyre. Banka ka nënshkruar një kontratë shërbimi për drejtimin me ProCredit Holding AG & Co. KGaA AG, për t'i siguruar Bankës punonjës dhe personel në nivele të larta drejtuese të Bankës, duke përfshirë një Anëtar të Këshillit Administrativ. Komisionet për drejtimin që janë paguar ProCredit Holding AG & Co. KGaA AG në 2023, ishin Lek 60,177 mijë (2022: Lek 48,474 mijë).

Gjithashtu, gjatë zhvillimit të aktivitetit bankar, Banka ka kryer transaksione biznesi me palët e lidhura, gjendjet dhe transaksionet me ProCredit Holding AG & Co. KGaA AG, kompania mëmë dhe subjektet e lidhura nën kontrollin e përbashkët më 31 Dhjetor 2023 dhe 2022 paraqiten si më poshtë:

31. Transaksionet e palëve të lidhura (vazhdon)

	2023		2022	
	Kompania mëmë	Subjekte në kontroll të përbashkët	Kompania mëmë	Subjekte në kontroll të përbashkët
Pasqyra e pozicionit financiar				
Aktive	-	2,852,830	-	2,446,587
Hua dhe paradhënie bankave	-	2,851,276	-	2,444,628
Aktive të tjera	-	1,554	-	1,959
Detyrime	1,272,016	2,834,619	1,391,077	4,091,278
Detyrime ndaj bankave të tjera	-	2,784,221	-	4,086,324
Detyrime ndaj klientëve	521,176	-	573,289	-
Detyrime të tjera	1,654	50,398	2,113	4,954
Borxhi i varur	749,186	-	815,675	-
Pasqyra e përfitim-humbjeve dhe OCI				
Të ardhura	-	78,302	-	12,993
Të ardhura nga interesi	-	78,224	-	5,781
Të ardhura të tjera operacionale	-	78	-	7,212
Shpenzime	165,616	477,815	113,281	405,998
Shpenzime për interesat	93,584	117,961	52,564	59,608
Shpenzime për pagesat dhe komisionet	11,820	44,360	12,243	39,412
Shpenzime administrative	60,212	315,494	48,474	306,978

Shpërblimi për drejtimin kryesor:

	2023	2022
Pagat	56,366	53,967
Kontribut afatshkurtër për pension (skema e detyrueshme)	3,917	3,352
Totali	60,283	57,318

32. Ngjarjet pas datës së bilancit

Departamenti i Menaxhimit të Bankës nuk është në dijeni të ndonjë ngjarjeje tjetër pas datës së raportimit që do të kërkonte korrigjime ose shënime shpjeguese shtesë në këto pasqyra financiare.

Adresat e Kontaktit

Zyra Qendrore
ProCredit Bank sh.a.
Vendi i Regjistrimit: Tiranë
Nr. i Vendimit të Gjykes për Regjistrimin: 20797/11.02.1999
KIB: 20911005
Nipt: J91524011
Adresa: Rr. "Dritan Hoxha" Nd.92, H.15,
Njësia Bashkiake Nr.11,
Kodi Postar: 1026, Tiranë
Qendra e Kontaktit: +355(0) 42 389 389
Informacion@procredit-group.com
www.procreditbank.com.al

Degët

Dega Tiranë
Adresa: Rr. "Dritan Hoxha" Nd.92, H.15,
Njësia Bashkiake Nr.11, Kutia Postare: 1026, Tiranë

Agjenci dhe Zona 24/7, deri në datën 31.12.2023

Agjencia Zyrat Qendrore, Zona 24/7
Rr. "Dritan Hoxha" Nd.92, H.15,
Njësia Bashkiake Nr.11,
Kodi Postar: 1026, Tiranë

Agjencia Bulevardi, Zona 24/7
Bulevardi Zogu I, Nr.17,
Pasuria me Nr.6/44-N3,ZK8360, Tiranë

Agjencia Square 21, Zona 24/7
Rruga e Kavajës,
Kompleksi Arlis- Ndërtim. kati o,
pranë Policisë Bashkiake, Tiranë

Agjencia Shkodër, Zona 24/7
Lagjja Qemal Stafa,
Bulevardi Zogu i Parë, Shkodër

Agjencia Durrës, Zona 24/7
Lagjja Nr.4, Autostrada Egnatia,
Pallatet Xhemf, Godina Nr.3, Kati o, Durrës

Agjencia Korçë, Zona 24/7
Adresa: Rruga Midhi Kostani, Korçë

Agjencia Fier, Zona 24/7
Rruga Kastriot, Hyrja-1, Fier,
Pasuria me Nr.4/66-N6, vol.17 fq.65, ZK 8534, Fier

2023

RAPORTI VJETOR